

**TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİĞİN SUÇU ÖNLEME VE
UYGULAMALARI AÇISINDAN İNCELENMESİ**

MURAT YAZGAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN, 2015

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİSİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 60 ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Murat

Soyadı : YAZGAN

Bölümü : Eğitim Bilimleri

İmza :

Teslim Tarihi : 15.09.2015

TEZİN:

Türkçe Adı: Toplum Destekli Polisliğin Suçu Önleme ve Uygulamaları Açısından
İncelenmesi

İngilizce Adı: An Inquiry On Community Policing In Terms Of Crime Prevention And
Implementations

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Murat YAZGAN

İmza:.....

Jüri onay sayfası

Murat YAZGAN tarafından hazırlanan ‘‘Toplum Destekli Polisliğin Suçu Önleme ve Uygulamaları Açısından İncelenmesi’’ adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Leyla ERCAN.....

(Ana Bilim Dalı, Üniversite Adı)

Başkan: Ünvanı Adı Soyadı.....

(Ana Bilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: Ünvanı Adı Soyadı.....

(Ana Bilim Dalı, Üniversite Adı)

Tez Savunma Tarihi:....../....../.....

Bu tezin Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Servet Karabağ

.....

Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans öğrenimim süresince danışmanlığımı yapan, yardımlarını esirgemeyen, çalışmalarına sabır ve hoşgörü ile destek vererek yönlendiren, ayrıca insani değerleriyle örnek aldığım kıymetli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Leyla ERCAN'a teşekkür ederim.

Vermiş oldukları desteklerden dolayı başta enstitü yönetimine, çalışanlarına ve bana tez hazırlama süreci boyunca her konuda yardımcı olan, emeği geçen tüm arkadaşlarıma, dostlarıma şükranlarımı sunarım.

Başta çok değerli iki varlık anneme ve babama, ayrıca ilk tanıştığım günden beri desteğini hiçbir zaman eksik etmeyen hayat arkadaşım biricik eşime ve güzel kızlarıma yanımda oldukları için teşekkür ederim.

Murat YAZGAN

TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİĞİN SUÇU ÖNLEME VE UYGULAMALARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Murat Yazgan

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2015

ÖZ

Toplum destekli polislik, insanı en yüce değer olarak kabul eden, toplumun hizmetinde olmayı ve vatandaş memnuniyetini temel hedef olarak gören, halktan aldığı destekle toplum düzenini bozan tüm olumsuzluklarla mücadeleleyi amaçlayan çağdaş demokratik bir polislik anlayışıdır. Tezimizin amacı Toplum Destekli Polisliğin suçu önlemede engelleyici bir rolünün olduğu ve suç korkusunu azaltıcı bir etkisinin olduğu düşüncesinden yola çıkılarak Toplum Destekli Polislik faaliyetlerinin uygulandığı yerler incelenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada Toplum Destekli Polislik Uygulamaları konusunda araştırmalar yapılmıştır. Araştırma modeli olarak öncelikle literatür taraması yapılmış ayrıca elde edilen verilerin değerlendirilip tasnif edilmesi yoluna gidilmiştir. Güvenli ortamın sağlanmasında toplumla polis arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi, toplumun güvenlik hizmetlerine katılım ve katkısının sağlanması büyük önem taşımaktadır. Demokratik yaşamın gerekliliklerine uygun olarak Türk toplumu değişmekte ve gelişmekte, buna paralel olarak kendine has yapılanması bulunan ve ilgili mevzuat çerçevesinde iç güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinden sorumlu olan Türk Polis Teşkilatı da yeniden yapılanma sürecinden geçmektedir. Toplumsal dinamiklere uygun şekilde güvenlik hizmetlerinin yürütülmesine

yön verilmesi bakımından Dünya ülkelerinde ortaya çıkan yeni polislik yaklaşımlarının ve anlayışlarının, ülkemiz koşullarına ve toplumsal yapısına uygun bir şekilde hayata geçirilmesinin gerekliliği tartışılmazdır. Güvenliğin sağlanmasında, toplum-polis diyalogu ne kadar önemli ise kurulan ilişkilerde bir devlet temsilcisi olarak polise güven duyulması da o kadar önemlidir. Çağdaş polis, güvenliğı korku salarak ve güç kullanarak değil, topluma güven vererek ve hizmet sunarak sağlayan polistir. Hizmet sunma felsefesi çerçevesinde de polislik mesleğı bir fedakarlık, sorumluluk ve yol gösterici meslek olarak ön plana çıkmaktadır. Polislik mesleğı, işlevi gereğı toplumda statüsü olan ve sosyal saygınlığı bulunan bir meslek olmak durumundadır. Bütün bu ilkeler ışığında iç güvenlik hizmeti sunan bir kurum olarak Türk Polis Teşkilatı, genel güvenlik hizmetlerini toplumun katılımı ile daha etkin bir şekilde yürütmek, toplumsal yapı ile bütünleşmek ve toplumsal taleplere duyarlılığını artırmak için Toplum Destekli Polislik anlayışını hayata geçirmek durumundadır.

Bilim Kodu:

Anahtar Kelimeler: Polis, Suç, Suç Analizi, Suç Korkusu, Suç Önleme, Gençlik Suçları, Toplumun Güvenliğı

Sayfa Adedi: 102

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Leyla ERCAN

**AN INQUIRY ON COMMUNITY POLICING IN TERMS OF CRIME
PREVENTION AND IMPLEMENTATIONS
Master Theses**

**Murat Yazgan
GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL EDUCATIONAL SCIENCES
June, 2015**

ABSTRACT

Community policing is a contemporary and democratic policing concept that; regards human as the most supreme value, fundamentally aimsto serve the community and ensure the security of individuals and also to combat the factors deteriorating the public order with the support of the community. The purpose of this thesis is to analyse the implementation fields of Community Policing activities considering the opinion that Community Policing has got a crime preventing role and a reducing effect on crime fear. In this study, inquiries were made on Community Policing Implementations. The adopted method for the inquiry was primarily literature survey; then, assessment and classification of the acquired data in addition. In order to build a safe environment, enhancing the police-community relations and promoting the participation and contribution of the community into security services bear great significance. Turkish community has changed and developed in conformity with the requirements of democratic lifestyle; and in line with this, Turkish National Police, which possesses an organizational structure peculiar to itself and is responsible for conducting the interior security services as per the related legal regulations, has gone through a process of re-organization. With regards to the orientation of the enforcement of interior security services in accordance with the social dynamics, it is impossible to deny the necessity of implementing the new policing approaches and

concepts that emerged in other countries, adjusting them to Turkey in reference to the local conditions and social structure. Reliance to the police, as a State agency, in the relations is a very significant matter as much as the community-police dialogue in terms of providing the security. Contemporary policing suggests that the security environment should be built not via creating fear and vulgar display of power, but via building trust and offering service to the community. Within the servicing philosophy, the policing becomes prominent as a profession of devotion, liability and community guiding. Due to its function, the profession of policing is supposed to be a social status and to have social reputation. Turkish National Police, as an institution providing interior security services in the guidance of all principles mentioned above, is supposed to implement the Community Policing Concept in order to conduct the general security services more efficiently with the participation of the community, adapt with the social structure and increase the sensitivity to social demands.

Scientific Code:

Keywords: Police, Crime, Crime Analysis, Fear of Crime, Crime Prevention, Youth Crimes, Security of the Community

Number of Pages: 102

Supervisor: Asst. Prof. Leyla ERCAN

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİSİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
Jüri onay sayfası	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xv
I.BÖLÜM	1
1.GİRİŞ	1
1.Problem Durumu	3
2.Araştırmanın Amacı	4
3. Varsayımlar	4
4. Sınırlılıklar	4
5. Tanımlar	4
II. BÖLÜM	7
KURAMSAL ÇERÇEVE	7
2.TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK NEDİR?	7
2.1.Toplum Destekli Polislik Tanımı	7
2.2.Toplum Destekli Polislik İle İlgili Kavramlar	9
2.2.1. Suç	10
2.2.2. Suç Önleme	10
2.2.3. Suç Üçgeni	12
2.2.4. Reaktif Polislik	13
2.2.5. Proaktif Polislik	13
2.2.6. Problem Odaklı Polislik	14

2.2.7. Kırık Pencere Teorisi	15
2.2.8. Sıfır Tolerans Teorisi.....	16
2.3. Toplum Destekli Polisliğin Prensipleri.....	17
2.3.1. TDP'nin Yürütülmesinde Genel Prensipler.....	17
2.3.1.1. Toplumun İçinde Yer Alma ve İnsanlarla İletişime Açık Olma.....	17
2.3.1.2. Güvenlik Hizmetlerine Toplumun Aktif Katılımının Sağlanması	17
2.3.1.3. TDP Hizmet Anlayışının Görev Alanının Tamamına Yaygınlaştırılması	18
2.3.1.4. Dış Müşteri Odaklılık	19
2.3.1.5. Toplumda Güvensizlik Kaygısının Azaltılması	19
2.3.2. TDP'nin Yürütülmesinde Destekleyici Prensipler	21
2.3.2.1. Toplum-Polis İşbirliği/İletişim Mekanizmalarının Oluşturulması	21
2.3.2.2. Toplumsal Sorunları Çözmede Çok Yönlü Genel Yaklaşım.....	23
2.3.2.3. Toplumun Risk Altındaki Kesimleri İle Diyalog Kurulması.....	23
2.3.2.3.1. Yaşlılarla İletişim Kurulması	23
2.3.2.3.2. Ailelere Yönelik Programların Geliştirilmesi	25
2.3.2.3.3. Okullara Yönelik Hizmetler	27
2.3.2.3.4. Turizme Yönelik Çalışmalar	29
2.4. Toplum Destekli Polisliğin Boyutları	29
2.4.1. Felsefi Boyut.....	30
2.4.2. Stratejik Boyut	31
2.4.3. Program Boyutu	31
2.5. Toplum Destekli Polisliğin Amaçları.....	32
III. BÖLÜM	35
3. YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırmanın Modeli	35
3.2. Verilerin Toplanması	35
3.3. Verilerin Analizi	35
IV. BÖLÜM.....	37
4. BULGULAR.....	37
4.1. TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK VE SUÇ ÖNLEMeye YÖNELİK BULGULAR.....	37
4.1.1. Toplum Destekli Polislik Ve Suç Önleme.....	37
4.1.1.1. Suç Analizi	38
4.1.1.2. Suç Haritaları.....	40
4.1.1.3. Suç Analizinde Harita kullanımı	41

4.1.1.4. Suç Analizinde Arşivleme ve İstatistik Kullanımı	42
4.1.1.5. Gençlik Suçları.....	45
4.1.1.5.1. Suç İşleyen Gençlerin Demografik Özellikleri	47
4.1.1.5.2. Türkiye’de Suçlu Gençler	48
4.1.2. Toplum Destekli Polisliğin Suç Önlemede Önemi	49
4.1.3. Suç Ve Suçun Önlenmesi.....	51
4.1.4. Suç Önleme Çeşitleri	52
4.1.5. Suç Önlemeye Yönelik Uygulamalarda İngiltere Örneği	53
4.1.5.1. Toplumun Polisliğe Katılımının Sağlanması	56
4.1.5.2. Polisin Toplum Tanınması	57
4.1.5.3. Polisin Topluma Tanıtılması	59
4.1.5.4. Toplum Güvenliğini Toplumun Kendisinin Sağlaması ve Toplumsal İşbirliği	61
4.2. DÜNYADA VE TÜRKİYEDEKİ TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK UYGULAMALARINA YÖNELİK BULGULAR.....	64
4.2.1. Toplum Destekli Polisliğin Dünyadaki Uygulamaları.....	64
4.2.1.1. Amerika Birleşik Devletleri (Kuzey Carolina Eyaleti)	64
4.2.1.2. İngiltere.....	65
4.2.1.3. İspanya.....	66
4.2.1.4. Almanya	67
4.2.1.5. Avusturya	67
4.2.1.6. Belçika.....	68
4.2.1.7. Danimarka.....	68
4.2.1.8. Finlandiya.....	68
4.2.1.9. Fransa.....	69
4.2.1.10. İrlanda.....	70
4.2.1.11. İsveç	70
4.2.1.12. İtalya	71
4.2.1.13. Lüksemburg.....	71
4.2.1.14. Portekiz	72
4.2.2. Türkiyede Toplum Destekli Polislik Uygulamaları.....	72
4.2.2.1. Antalya Emniyet Müdürlüğü Tdp Şube Müdürlüğü	72
4.2.2.1.1 Komşu Kollama Projesi	73
4.2.2.1.2. Ayak İzi Uygulaması.....	73
4.2.2.1.3. Zil Uygulaması	73

4.2.2.1.4. Görünmez Kalem Uygulaması.....	73
4.2.2.1.5. Gizli Kamera Çekimleri	73
4.2.2.1.6. Suç Önleme Klipleri.....	73
4.2.2.3. Giresun Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği.....	74
4.2.2.4. Adıyaman Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği	74
4.2.2.4. Balıkesir Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği.....	74
4.2.2.5. Bursa Emniyet Müdürlüğü Tdp Şube Müdürlüğü	75
4.2.2.6. Malatya Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği	75
4.2.2.7. Van Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği	76
4.2.2.8. Tdp'nin 2007-2013 Yılları Arası Faaliyetleri	78
4.2.2.8.1. Sorumluluk Alanı Huzur Toplantıları	78
4.2.2.8.2. Bilgilendirme Toplantıları.....	78
4.2.2.8.3. Bilgilendirme Çalışmaları	80
4.2.2.8.4. Şikayetler ve Öneriler	81
4.2.2.8.5. Okul Aile Birliği Toplantıları	82
4.2.2.8.6. Düzenlenen Sosyal Etkinlikler	82
4.2.2.8.7. Destek Ziyaretleri.....	83
4.2.2.8.8. Sosyal Yardım Faaliyetleri	84
4.2.2.8.9. Diğer Ziyaretler	85
5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	86
5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	86
5.2. ÖNERİLER	87
KAYNAKLAR.....	90
EKLER	97

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1- Sorumluluk Alanı Huzur Toplantıları	78
Tablo 2-Öğrencilere Yönelik Bilgilendirme Toplantıları	79
Tablo 3-Esnaf ve Vatandaşlara Yönelik Bilgilendirme Toplantıları	79
Tablo 4-Kurumlara Yönelik Düzenlenen Bilgilendirme Toplantıları	80
Tablo 5-Bilgilendirme Çalışmaları Bilgilendirme Çalışmalarının İçeriği	81
Tablo 6-Şikayet ve Öneriler	81
Tablo 7-Okul Aile Birliği Toplantıları.....	82
Tablo 8-Sosyal Etkinlikler	83
Tablo 9-Özel Günler	83
Tablo 10-Destek Ziyaretleri	84
Tablo 11-Sosyal Yardım Faaliyetleri.....	84
Tablo 12-Ziyaretler	85

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1-İğneleme ile Yapılan Suç Haritası.....	40
Şekil 2-Bilgisayar sistemi üzerinde oluşturulan suç haritalandırma metodu.....	41

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

TDP	Toplum Destekli Polislik
TD-P	Toplum Destekli Polislik hizmetlerinde görevli her bir Toplum Destekli Polis
AB	Avrupa Birliği
AK	Avrupa Konseyi
EGM	Emniyet Genel Müdürlüğü
PVSK	Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
ETK	Emniyet Teşkilatı Kanunu
STK	Sivil Toplum Kuruluşları

I.BÖLÜM

1.GİRİŞ

Güvenlik olgusu, çağdaş devletlerin temel hizmet alanları arasında yer almakta ve devletlerin var olma nedenlerinin başında gelmektedir. İç güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi bakımından, kamu düzeninin muhafaza edilmesi ve devamının sağlanması toplumun emniyet içinde varlığını sürdürmesi yönüyle vazgeçilmezdir (Emniyet Genel Müdürlüğü [EGM], 2010).

Kamu düzenini sağlamak, devlet olmanın başlıca gereklerindendir. Kamu düzeni, emniyetli bir ortamın varlığına karşılık gelmektedir. Emniyet ise devlete, topluma, kişilere, mal ve eşyalara yönelik muhtemel tehlikeleri önlemek için alınan hukuka uygun önlemlerin tamamını ve bu önlemlerin alınmış olduğu hali veya kişide ve toplumda namusuna, canına, malına ve özgürlüğüne karşı bir davranış olmayacağı fikrinin, duygusunun ve kanaatinin yerleşmiş bulunduğu durum şeklinde ifade edilmektedir (EGM, 2010).

Toplum destekli polislik, insanı en yüce değer olarak kabul eden, toplumun hizmetinde olmayı ve vatandaş memnuniyetini temel hedef olarak gören, halktan aldığı destekle toplum düzenini bozan tüm olumsuzluklarla mücadeleyi amaçlayan çağdaş demokratik bir polislik anlayışıdır. Güvenli ortamın sağlanmasında toplumla polis arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi, toplumun güvenlik hizmetlerine katılım ve katkısının sağlanması büyük önem taşımaktadır (EGM, 2007).

Toplum destekli polislik, suçlarda meydana gelen sayısal artışla birlikte toplumda ortaya çıkan genel güvensizlik hissini azaltmak, toplumdaki bireylerin devlete güvenini sağlamaktadır. Toplum destekli polislik çevresel koşulların etkisiyle kişilerde görülmeye başlayan kişisel güvensizlik algılamasının izlerini azaltmaya çalışmaktadır. Toplum destekli polislik suç korkusunu azaltarak kentlerdeki yaşam kalitesinin yükselmesine katkıda bulunmaktadır (EGM, 2007).

Toplum destekli polislik bu yönüyle hak ve özgürlüklerin korunmasını öncelikli kabul eden, insan merkezli çağdaş güvenlik hizmeti sunma anlayışıdır. Güvenliğin sağlanmasında, toplum destekli polislik anlayışı çerçevesinde hizmet sunulan yerler itibariyle en küçük ve ücra yerleşim alanlarına polisin ulaşması, bu yerlerde yaşayan vatandaşlarımızın talep, öneri ve ihtiyaçlarının belirlenmesi ile güvenlik hizmetlerine vatandaş odaklı yön verilmesi de hedeflenmektedir (EGM, 2010).

Polislik ilk uygulanmaya başladığı günden bugüne kadar toplumun ihtiyaçları doğrultusunda gelişim ve değişime uğrayarak çağının koşulları ve gereklerine göre çeşitli yöntem ve sistemler biçiminde tezahür etmiştir. Bu süreçteki değişmeyen tek şey, insanın güvenlik ihtiyacı olduğuna göre polislik kurumu, değişen ve gelişen çağın hizmet gereklerinin gerisinde kalmamaya, kendini yenilemeye ve toplumun ihtiyaçlarını karşılayabilmek için çağdaş yaklaşımlar geliştirmeye, uygulamaya mecburdur (Akalın, 1996).

Günümüzde Amerika, İngiltere, İsviçre, Fransa, İspanya gibi ülkeler başta olmak üzere dünyanın pek çok yerinde uygulanmakta olan çağdaş polislik yaklaşımı Toplum Destekli Polisliktir. Bu polislik yaklaşımı, suçun oluşmadan önlenmesini amaçlamakta, bunun gerçekleştirilmesinde ise halkın desteğinin ve işbirliğinin sağlanmasının önemini vurgulamaktadır. Halkla ilişkiler toplum destekli polislik anlayışının temel unsuru; hem bir amacı hem de bir aracıdır. Geleneksel güvenlik anlayışındaki polisin başarısı, aydınlatılan suç ve yakalanan suçlu sayısı ile ölçülürken; TDP anlayışında başarı, polislik faaliyetlerine halkın katılımının sağlanması, halkla geliştirilen iliksileri niteliği ve halka verilen güvenle ölçülmektedir (Şimsek 2002).

Toplum destekli polislik her ne kadar geleneksel polisliğin bir alternatifi olarak, klasik polislik anlayışının eleştirileri üzerine, zaaflarının giderilmesi amacıyla ortaya çıkmış olsa da polislik mesleğinin doğasında reaktif görevler bulunmaktadır. Polisin reaktif görev geleneği de tarihi süreçte gelişim göstermiştir. Geleneksel polislikten modern, demokratik ve profesyonel polislik yönünde bir evrim gerçekleşmiştir. Yaşanan gelişmeler, ABD ve Avrupa'nın belli başlı ülkeleri için Türkiye'den daha önce başlasa da yaşananların ve sürecin aşamalarının oldukça benzerlik gösterdiği görülmektedir. Sonuç itibariyle, polisliğin operasyonel yönünü oluşturan reaktif ve geleneksel tarafı, geçen süreçte insan hakları ihlalleri, işkence iddiaları ve anti demokratik uygulamalardan temel hak ve

özgürlüklerin güvence altına alındığı, demokratik, çağdaş ve profesyonel polisliğe dönüşmüştür (Şimsek 2002).

Tez çalışmamızın birinci bölümünde toplum destekli polislik kavramı ele alınmıştır. Toplum destekli polisliğin tanımı, amaçları, prensipleri, boyutları ve Toplum destekli polislik ile ilgili bazı kavramlar ele alınmıştır. İkinci bölümde Toplum destekli polisliğin suç önlemede ki önemi üzerinde durulmuş, suç analizi, haritalandırma sistemleri, toplumun polisi tanınması ve topluma polisin tanıtılmasıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir. Üçüncü ve son bölümde ise Türkiye'deki Toplum Destekli Polislik faaliyetleri hakkında yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmiş ayrıca dünya genelinde toplum destekli polisliği en iyi uygulayan ülkeler mercek altına alınarak incelenmiştir. İspanya'da komşular birliği yapılanması, Fransa'da halka yakın polisliğin uygulanış şekli ön plana çıkarılmıştır. İngiltere ve Amerika'da toplum destekli polisliğin fikir olarak çıkışı ve uygulamaya geçişi son bölümde incelenmiştir.

1.Problem Durumu

Demokratik yaşamın gerekliliklerine uygun olarak Türk toplumu değişmekte ve gelişmekte, buna paralel olarak kendine has yapılanması bulunan ve ilgili mevzuat çerçevesinde iç güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinden sorumlu olan Türk Polis Teşkilatı da yeniden yapılanma sürecinden geçmektedir. Toplumsal dinamiklere uygun şekilde güvenlik hizmetlerinin yürütülmesine yön verilmesi bakımından Dünya ülkelerinde ortaya çıkan yeni polislik yaklaşımlarının ve anlayışlarının, ülkemiz koşullarına ve toplumsal yapısına uygun bir şekilde hayata geçirilmesinin gerekliliği tartışılmazdır (Şimşek, 2002).

Güvenliğin sağlanmasında, toplum-polis diyalogu ne kadar önemli ise kurulan ilişkilerde bir devlet temsilcisi olarak polise güven duyulması da o kadar önemlidir. Hizmet sunma felsefesi çerçevesinde de polislik mesleği bir fedakarlık, sorumluluk ve yol gösterici meslek olarak ön plana çıkmaktadır. Polislik mesleği, işlevi gereği toplumda statüsü olan ve sosyal saygınlığı bulunan bir meslek olmak durumundadır (EGM, 2010).

Bütün bu ilkeler ışığında iç güvenlik hizmeti sunan bir kurum olarak Türk Polis Teşkilatı, genel güvenlik hizmetlerini toplumun katılımı ile daha etkin bir şekilde yürütmek, toplumsal yapı ile bütünleşmek ve toplumsal taleplere duyarlılığını artırmak için Toplum Destekli Polislik anlayışını hayata geçirmek durumundadır (Özmen, 2001).

2.Araştırmanın Amacı

Tezimizin amacı Toplum Destekli Polislik Projesi'nin suç işlemede engelleyici bir rolünün olduğu ve suç korkusunu azaltıcı bir etkisinin olduğu düşüncesinden yola çıkılarak Toplum Destekli Polislik faaliyetlerinin uygulandığı yerler incelenmeye çalışılacaktır. Toplum Destekli Polisliğin ülkemizde son yıllarda uygulamaya geçirilmeye çalışıldığından dolayı bu proje üzerinde çalışan birimlere de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. Varsayımlar

Araştırmamızın varsayımı olarak Toplum Destekli Polislik uygulamalarının insanlar üzerinde ve toplumsal alanda faydalı olduğu düşüncesinden yola çıkılmıştır. Bu doğrultuda toplum destekli polislik uygulaması incelenirken, dünyadaki ve Türkiye'de çeşitli uygulamalardan yola çıkarak örnek olaylar incelenecektir. Bununla birlikte Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün bu projeyi tasarlarken öngörülmüş olduğu suç ve suç korkusunun önlenmesinde önemli bir faktör olduğu düşünülmektedir. Ayrıca önleyici polislik hizmeti olan Toplum Destekli Polislik uygulaması neticesinde suç oranlarında öngörülen bir düşüş olduğu düşünülmektedir.

4. Sınırlılıklar

Araştırma alanı Türkiye'de gerçekleştirilen toplum destekli polislik uygulamaları ile sınırlanmıştır. Yıllar olarak ise 2007-2013 yılları ile sınırlandırılmıştır. Araştırma konusu ve problem durumu bu sınırlar dahilinde araştırılacak ve sonuçları rapor haline getirilecektir. Yararlanılan kaynaklar noktasında ise Türkiye Cumhuriyeti kütüphaneleri, daha önce yapılmış olan uygulamalar ve emniyet genel müdürlüğü mevzuatı ile bu konuda oluşturulan dokümanlar kullanılacaktır.

5. Tanımlar

Polis: Polis Vazife ve Salahiyet Kânunu ile Polis Vazife ve Salahiyet Tüzüğünde belirtildiği üzere; asayiş amme şahıs tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korumak halkın ırz can malını muhafaza etmek ammenin istirahatını temin etmek yardıma ihtiyacı olanlara yardım etmekle görevlidir (Aydın, 1996).

Toplum Destekli Polislik: Polisliğin başarısının halkın katılımı oranıyla ölçüldüğü modern toplumların yaşamında, polisiye faaliyetlerin yalnızca polis ve devlete

atfedilmeden toplumsal bir işbirliğiyle ve halkın güvenliğinin sağlanmasındaki sorumluluğu paylaşmasıyla yürütülmesi anlamına gelen toplum destekli polislik, bu işbirliği sayesinde suçların oluşmasını önlemeyi ve oluştuğunda hızlı bir şekilde suçun çözümüne ve suçlulara ulaşarak kamu güvenliğinin korunmasını sağlamayı amaçlayan bir polislik felsefesidir. Bu tanımlama içinde, daha çok suç öncesine yönelik olan ancak suç sonrası faaliyetler için de önem arz eden toplum destekli polisliğin asıl amacı, toplum güvenliğinde sürekliliğinin sağlanması ve güvenliğin sekteye uğradığı zaman dilimlerinin mümkün olduğunca daraltılmasıdır (Darcan, 2002).

Kamu: Bir ülkede yaşayan insanların bütünü; anayasalar ve yasalarda çeşitli durum, görev ve hizmetleri anlatmak için kullanılır. Toplumsal düzeni etkileyen suçlar, kamu hukuku; toplumun güvenlik, sağlık ve esenlik içinde yaşaması, kamu düzeni; toplumsal işbölümündeki bazı merkezî işlerin devlet tarafından üstlenilmesi, kamu hizmeti kavramlarının kapsamına girerler. Bunun yanı sıra bir sorun üzerinde halkın genel kanısı da kamuoyunu oluşturur (Koço , 2002).

Suç Analizi: Genel ifadeyle suç analizini ‘‘polisin temel görevlerinden olan suçun oluşmadan önlenmesi mevcut suçların ve suç eğilimlerinin tesbit edilerek bunlara karşı gerekli tedbirlerin alınması’’ olarak tanımlayabiliriz. Suç analizi genel anlamda bir suç, suçlu ve suç hedefi ile ilgili bilgilerin toplanıp derlenerek ayrıntılı bir incelemeye tabi tutulmasını içerir. Suç analizinde temel amaç, suçun anlaşılmasının sağlanması ile karar verme makam ve mekanizmalarına sağlıklı bilgiler sunabilmektir (Candemir, 2000).

II. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK NEDİR?

2.1.Toplum Destekli Polislik Tanımı

Toplum Destekli Polislik dendiğinde hem alanda çalışan polislerin hem de polis bilimleri ve kriminoloji alanında çalışan bilim adamlarının söylediği, artık klişe haline gelmiş bir söz vardır:” Toplum Destekli Polisliğin herkesçe kabul edilmiş bir tanımı yoktur.” Gerçekten de herkes tarafından üzerinde anlaşma sağlanmış bir tanım bulunamadığından, TDP çalışmaları uygulayanlara göre değişiklik gösterebilmektedir.

Polisliğin başarısının halkın katılımı oranıyla ölçüldüğü modern toplumların yaşamında, polisiye faaliyetlerin yalnızca polis ve devlete atfedilmeden toplumsal bir işbirliğiyle ve halkın güvenliğinin sağlanmasındaki sorumluluğu paylaşmasıyla yürütülmesi anlamına gelen toplum destekli polislik, bu işbirliği sayesinde suçların oluşmasını önlemeyi ve oluştuğunda hızlı bir şekilde suçun çözümüne ve suçlulara ulaşarak kamu güvenliğinin korunmasını sağlamayı amaçlayan bir polislik felsefesidir. Bu tanımlama içinde, daha çok suç öncesine yönelik olan ancak suç sonrası faaliyetler için de önem arz eden toplum destekli polisliğin asıl amacı, toplum güvenliğinde sürekliliğinin sağlanması ve güvenliğin sekteye uğradığı zaman dilimlerinin mümkün olduğunca daraltılmasıdır (Darcen, 2002).

Kanada polisinin yaklaşımlarını değerlendiren Palmer (1998)'a göre sosyal transformasyonların polis teşkilatının görevini nasıl yapacağı konusunda öncülük ettiği reformlarından biri olan toplum destekli polislik, hizmetlerin yapılmasında bir metot hem de bir polislik felsefesi olup genel anlamı itibarıyla suç sonrası yapılan hizmetlerden daha farklı bir konumda değerlendirilmektedir. Problemleri teşhis etmek ve çözümlemek amacıyla toplum ve polis arasındaki etkileşim metodu olan toplum destekli polislik, vatandaşile polisin polisiye hizmetler ile ilgili olarak bir araya gelişiyle ortak suç problemlerine ortak çaba gösterilmesini hedeflemektedir (Palmer,1998).

Kavgacı (1997)'ya göre kamu ve özel kuruluşlarla birlikte polisin de bir araya gelerek kamu düzeni ve asayişin sağlanması için çalışmaların yapıldığı polislik uygulamasına toplum destekli polislik adı verilmektedir. İngiltere ve Amerika'da yaklaşık 25 yıldır yoğun olarak uygulanan bu polislik uygulamasında polis, toplumla iç içedir ve toplumsal düzenin gelişmesi ve sosyal kontrolün sağlanmasında önemli rol oynamaktadır (Greene, 2001).

Toplum destekli polisliğin bir programdan ziyade bir felsefe olduğunu, halk güvenliğinin tümünü kapsayan ve polisliğin amaçlarını yeniden tanımlayan örgütsel bir yaklaşım olduğunu belirten Amerikan Ulusal Suç Önleme Kurulu'na göre, toplum destekli polislik yöresel bir örgütlenme ile polis ve halk arasındaki iki yönlü iletişimi kolaylaştıran yeni bir yapılanmadır (NCPC, 2000).

Polis literatürünün önemli isimlerinden Bayley, 1988 yılında yazdığı kitabında, toplum destekli polisliğin yararlarının çokça anılmasına rağmen hali hazırda onun program olarak uygulanmasının başılamadığını ifade etmekte, farklı insanlara farklı şeyler anlamına gelen bu felsefenin geniş bir platformda hatta bütün bir dünyada öneminin kabul edilmesine karşın, onun bir program olarak benimsenmesinden çok bir slogana bürünmüş temenni paketi olarak algılandığına değinmektedir (Bayley, 1988). Zamanın polislik yazarları ve düşünürlerinin benzeri kanaatlerini yansıtan Bayley'in bu sözleri, zamanla uygulamaya yönelebilen toplum destekli polislik yaklaşımının, bir felsefi nazariye olmaktan çıkıp pratik polislik ve toplum güvenliği uygulamasına dönüştüğü ve aşağıda değinilen tarihi sürecin bir miladı gibi algılanabilmektedir.

Özmen'e göre tarihi seyri içerisinde demokratik bir toplumda polisin nasıl olması gerektiğine dair 1970'li yıllardan itibaren süregelen tartışmalar, suç artışı ve yaygın sosyal düzensizliklerin de etkisiyle toplumu bir ortak olarak gören, toplumla işbirliği içinde çalışma temeline dayanan ve toplum destekli polislik olarak anılan yeni bir polislik yaklaşımının gündeme gelmesine neden olmuştur (Özmen, 2001).

Toplum temelli polislik, toplum odaklı polislik vb. adlarla da anılan ve bu yaklaşımın şemsiyesi altında bir bütünü oluşturan toplum destekli polislik felsefesinin yayılması, özellikle ABD, Avrupa Devletleri, Avustralya, Kanada gibi gelişmiş ülkelerde 1980'li yıllardan itibaren hız kazanmaya başlamış ve 1990'lı yıllardan itibaren giderek artan bir şekilde uygulamaya konmuştur. (Özmen, 2001).

Toplum destekli polislik pratikte polislik uygulamalarına yeni formatlar kazandırmıştır. Örneğin ABD'de bu yeni yaklaşımın getirdiği yenilikleri Skogan şu şekilde sıralamaktadır:

küçük alt mıntika birimlerinin kurulması, yerel problemlerin belirlenmesi için alan araştırmalarının yapılması, toplantılar ve suç önleme seminerlerinin düzenlenmesi, broşür yayınlanması ve dağıtımı, komşu izleme gruplarının yardım faaliyetleri, polis yöneticilerini bilgilendiren danışmanlık panellerinin kurulması, gençlere yönelik faaliyetlerin düzenlenmesi, uyuşturucu eğitim projelerinin ve medya kampanyalarının yürütülmesi, atlı ve bisikletli devriyelerin konuşlandırılması ve sağlıklı ve güvenli düzenlemelerin desteklenmesi amacıyla belediyelerle ve ilgili yerel kurumlarla işbirliği (Skogan,1994).

1994 yılında ABD Senatosunun kabul ettiği yeni Şiddet Suçunun Kontrolü ve Yasal Uygulamalar Kanunu ile birlikte toplum destekli polislik yaklaşımı yasallık kazanmış, yine kanun uyarınca 100.000 yeni polisin görev atamaları yapılmış ve kanun uygulama işlevi için 11 milyar USD miktarında bir bütçe ayrılmıştır. Ayrıca Senatodan suç ve adalet uygulamaları amaçlı olarak geçen en büyük miktardaki bütçe de, toplumun katılımıyla yapılacak kanun uygulama faaliyetlerini içeren toplum destekli polislik aktivitelerine ayrılmıştır. Hükümete ve yerel otoritelere ödenek verilmesi, birimlere toplum destekli polisliğin adaptasyonu koşuluyla gerçekleştirilmiştir. Bu yolla Başkan Clinton'dan bütün merkezi ve yerel yöneticilere kadar herkesin toplum destekli polisliği ve bu felsefenin derhal uygulanması gerektiği yönündeki eğilimleri destekledikleri ifade edilmiştir (Gaines ve diğerleri, 1997). Ayrıca programların eşgüdümlemesi ve denetlenmesini üstlenen Toplum Destekli Polis Servisleri Bürosunun oluşturulması, 30 bölgesel acentenin kurulması ve benzeri girişimlerle Amerikan polis sisteminde başarılı bir model değişikliğinin ve kapsamlı bir reform hareketinin gerçekleştirildiği öne sürülmektedir (Oliver ve Bartgins, 2001).

1994 yılında yapılan bir alan araştırmasına göre Amerika'daki polis birimlerinin %80'i toplum destekli polisliği uygulamaktadır. Günümüzde ise toplum destekli polisliğin uygulanmadığı bir polis birimine rastlamanın güç olduğu bildirilmektedir. Toplum destekli polisliğin başarısını aynı zamanda onun uygulanmasından sorumlu olan polis memurlarına da bağlı olduğunu savunmaktadırlar (Lurigio ve Skogan1994).

2.2.Toplum Destekli Polislik İle İlgili Kavramlar

Toplum destekli polislik yaklaşımının daha iyi anlaşılması için suç, suç önleme, suç üçgeni, proaktif polislik, reaktif polislik, geleneksel polislik, problem odaklı polislik, kırık

pencereler teorisi ve sıfır tolerans teorisi ile ilgili kavramların tanımlarının yapılması yerinde olacaktır.

2.2.1. Suç

Suç denilen olaya, yani belirli hareketlerin yasak fiillerden sayılmaları ile, bunları işleyenlerin çeşitli tepkilere konu olmalarına, devlet müessesesi şeklinde gelişmiş insan toplumlarının meydana çıkışından çok önce de rastlanmıştır. Tarihte hiçbir toplum yoktur ki, orada belirli fiiller yasaklanmamış ve bunun karşılığı olarak ceza müeyyidesi olmamış olsun. Suçlar toplumların sosyal, ekonomik ve manevi şartlarına göre şekillenmiştir (Dönmezer, 1994).

Günümüzde sosyo-kültürel bilimler, suç teşkil eden insan davranışını, toplumda yürürlükte olan sosyal normlardan bir nevi sapış, sapıcı eylem olarak tanımlamaktadırlar. Suçlu içinde yaşadığı toplumun normları ile kişisel kuvvetleri arasında bir denge kuramamış kişidir (Dönmezer, 2002). Hukuki açıdan suç, kanun koyucu tarafında ceza öngörülmemiş bir fiildir. Suç, topluma zarar verdiği ya da tehlikeli olduğu kanun koyucu tarafından kabul edilen ve belirtilen eylem, davranış, tavır ve harekettir (AREM, 2008, s.4). Seyhan (2005)'ın tanımına göre suç, toplum menfaatlerini ihlâl eden ve bu sebeple ceza kanunlarında tanımlanarak kendilerine ceza tertip edilen fiillerdir.

Suç, yanlış veyahut zarar veren olduğu için yasaklanan ve kimi vaziyetlerde cezalandırılan davranış. Adli manada suç, bir toplumdaki adli müesseseler tarafından ceza veya güvenlik önlemi yaptırımına bağlanmış fiildir (Güçlü, 2008).

2.2.2. Suç Önleme

Suç önleme suçun maddi ve manevi zararlarının önüne geçilebilmesi felsefesine dayanmaktadır. Çünkü suç olayı ortaya çıktığında mağduru, faili veya çevresi bu durumdan maddi ve manevi olarak zarar görmektedir ve bu bazen maddi olarak ölçülemeyecek kadar toplumsal hayatta etkilere neden olmaktadır. Örneğin suç korkusu, maddi olarak ölçülemeyecek etkilere sahip olduğu gibi sosyal hayatta alışkanlıklarımız dahil bir çok rutinimizi değiştirmeye bizi zorlayan bir psikolojik haldir. Suçun önlenmesi, pek çok kimse için suçluları yakalayıp adalete teslim ederek potansiyel suçluları caydırma ve suçlunun davranışını değiştirme anlamına gelmektedir. Fakat günümüzde “suçun

önlenmesi” yöntemiyle bu fonksiyon kastedilmemekte, daha suç işlenmeden önce sebeplerini ve işlenme fırsatlarını çeşitli müdahale stratejileriyle azaltma çalışmaları anlatılmak istenmektedir (Seyhan, 2002, s. 174).

Suçun önlenmesi, ceza kanunlarında suç olarak tanımlanmış olan fiillerin, henüz işlenmeden önce engellenmesi için yapılan faaliyetlerin bütünüdür. Suçun önlenmesinin hedefi suçları tamamen yok etmek olamaz, zira bunu gerçekleştirmek imkansızdır. Öyleyse gerçek hedef, suçları sayı, şiddet ve ciddiyet itibarıyla azaltmak, tam olarak ifade etmek gerekirse, toplum ve kolluk tarafından kabul edilebilir bir seviyeye düşürmektir. Bu hedef iki aşamada gerçekleştirilmektedir: tahmin ve müdahale (Seyhan, 2005).

Dönmezer(2008)’e göre suç, evrensel, genel bir olaydır. Suç tarihin en eski devirlerinden itibaren var olmuştur ve ileride de var olmaya devam edecektir. Bu tabi ki suç önleme çabalarının faydasız ve yersiz olduğu anlamına gelmez. Gelişmiş ülkelerde, suçun önlenmesini esas alan yaklaşımlar, vatandaşla işbirliğini gerçekleştirdiği, daha düşük maliyetlerle aynı ölçüde yarar sağladığı ve suçu oluşmadan önlediği için tercih edilmektedir (AREM, 2008, s.12).

İngiltere’deki ilk modern polis teşkilatı olan Londra Metropolitan Polis Gücü, 1829’da kurulduğunda, kuruluş felsefesi doğrultusunda, suçun önlenmesi polise temel hedef olarak gösterilmiştir. Yayınlanan ilk emir’de, polis amir ve memurlarının suçları önledikleri oranda ödüllendirilip yükseltileceği açıkça belirtilmiştir (AREM, 2008, s.22).

Literatür taramasında ülkemizde suç önlemeyle ilgili en eski düzenleme Çarşı Mahalle Bekçileri Hakkındaki Kanun olarak karşımıza çıkmaktadır. 10 Mayıs 1914 tarihi itibarıyla Çarşı ve Mahalle Bekçileri Hakkında Kanun-i Muvakkat yürürlüğe konulmuştur. Bu geçici kanuna göre; Şehir ve kasabalardaki çarşı ve mahalleler için bekçi görevlendirilmesi zorunlu kılınmıştır. Bekçilik uygulaması asayiş sağlamanın en alt, buna karşılık en etkili kademesini oluşturmaktaydı, sorumluluklarındaki sokakta ikamet ediyor olmalarının gereği olarak sokak sakinlerini yakından tanıma imkanına sahiptiler. Bütün mahalle sakinlerini tanıdıklarından sorunlu kişilikleri bilir, herhangi bir nahoş olayı önlemek için mahalleye veya sokağa göz kulak olmak gibi bir fonksiyonu yerine getirebilmekteydiler (EGM, 2007, s.117). Bundan sonraki düzenleme ise, 04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Hakkındaki kanun ile 07.04.1938 tarih ve 2/8501 numaralı Polis Vazife ve Salahiyet Nizamnamesi (1.Madde) ile olmuştur. Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 2. maddesinde polise; kanunlara, tüzüklere, hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun

olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önlemek görevi verilmiştir. Polisin asli görevi suçun oluşumuna engel olmak ve bu amaçla gerekli önleyici tedbirleri almaktır (1982 Anayasası, m.56). 1982 Anayasasının halka ve polise suçları önlemek ödevini vermesi, toplum destekli polislik yaklaşımına en uygun ve kapsamlı bir düzenleme olma özelliği katmıştır.

2.2.3. Suç Üçgeni

Suç üçgeni (Problem çözüm üçgeni olarak da bilinir) çevresel kriminolojinin ana teorilerinden biri olan - rutin aktiviteler teorisi –den ortaya çıkmıştır. Lawrence Cohen ve Marcus Felson tarafından ortaya konulan bu teoriye göre suç ancak motive olmuş suçlu ve uygun hedefin, yetersiz kontrolünün olduğu zaman ve mekanda bulunmasıyla meydana gelir (Güçlü 2008, 19).

Çeşitli nedenlerle (kişisel, ailevi, toplumsal vb.) suç işlemeye meyilli kişiler, olası bir hedefle karşılaştıkları ve bu hedefin korunurluğunun az olduğu durumlarda suç eylemini gerçekleştirirler. Olası hedef, bir şahıs, cisim ya da mekan olabilir. Etrafımızda potansiyel hedef konumunda olan bir sürü şey vardır, ne var ki bunların tamamı uygunluk sıfatı taşımaz. Dört şey hedefi bir suçlu için uygun hale getirebilir ve bunlarda VIVA(Value, Inertia, Visibility, Access) olarak kısaltılmıştır: Değer, Cazibe, Görünebilirlik, Ulaşılabilir olma (Güçlü 2008).

Değer:Olası suçlunun suçu işlemekten dolayı elde etmeyi umduğu fayda, tatmin ya da hazların boyutlarıdır. Hedeflerin seçilme ihtimalleri, bu değerler oranında artmaktadır. Bu fayda, çıkar ve hazlar maddi ya da manevi olabilir.

Ulaşılabilir Olma:Hedefin ulaşılabilir olması ile yakalanma riski arasında ters orantı söz konusu olduğundan, ulaşılması kolay hedefler öncelikli tercih edilir.

Görünebilirlik:Hedefin dikkat çekiciliğini ve seçilme ihtimalini etkiler.

Cazibe:Hedefin çekici, ilgi uyandırıcı, albenili ve tercih sebebi olmasıdır. Suçun oluşmasını engelleyecek gardiyan ise, suç işlemeye niyetlenen kişinin planladığı suç düşüncesini zorlaştırmak, suç fırsatlarını azaltmak, suç dolayısıyla uğrama ihtimali olan zararı ve yakalanma riskini artırmak suretiyle cesaretini kırarak unsurlardır. Bunlar; kilit, ışıklıdırma, bariyer, alarm sistemleri gibi fiziksel engeller veya polis, güvenlik görevlisi, komşular, arkadaşlar, bekçi köpeği vb. canlı mekanizmalar olabilir.

Teori motive olmuş suçlunun her durumda var olacağını varsayar çünkü hırs ve bencilliğin birçok durumda suç işleme nedeni olarak yeterli olabildiği görülmektedir. Uygun hedef insan veya eşya olabilir. Yeterli kontrolden kastedilen insan kontrolü veya her türlü güvenlik aracıdır. Bu formülasyon suç üçgenini ortaya koymuştur. Suç ancak gözetleyicilerin yokluğunda gerçekleşebilir. Bu suç üçgeni yardımıyla yapılacak analiz sonuçlarına göre de suçlu, mağdur ve suç yeri profili çıkarılabilir ve muhtemel suçları önlemek için yöntemler geliştirilebilir (Güçlü 2008).

2.2.4. Reaktif Polislik

Polislik mevcut sorunun ortadan kaldırılması ve ileride tekrar ortaya çıkmasının engellenmesi adına atılacak adımları tasarlamayı hedefler. Reaktif yani adli-tepkisel polislik suç sonrası müdahale, bilgi toplama, yakalama, gözaltına alma, sorgulama ve yargılama çalışmaları ile ilgilenir. Polis burada suç işlendikten sonra devreye girer, olaya müdahale eder, gerekli tedbirleri alır ve olayı aydınlatmaya çalışır. Reaktif Polislik faaliyetleri çok sayıda personele ihtiyaç duyulan bir alan olup, toplam polis sayısının Kanada’da %14’ü, İngiltere ve Amerika’da %15’i Avustralya’da %16’sı, Japonya’da %20’si ve ülkemizde %12’si adli hizmetlerde görev yapmaktadır (Arem, 2008, s.16).

2.2.5. Proaktif Polislik

Proaktif polislik polisin suç işlenmeden önce harekete geçmesidir. Suçluların yakalanıp adalete teslim edilmesi dışındaki suç önleme metotları genellikle proaktif polisliği ilgilendirmektedir. Bu tür polislik, suçla mücadelede herkesin sorumluluğu temeline dayanan çok kurumlu yaklaşım ve suçu sosyal bir problem olarak algılayıp kontrolünü de sosyal yöntemlerle mümkün gören önleme stratejilerini de içinde barındıran bir yöntemdir. Böylece, suçla mücadele, sadece polisin işi olmaktan çıkıp sosyal bir çabaya dönüşmekte, suçla mücadele sorumluluğu ise diğer ilgili resmi kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve daha genel olarak halkla paylaşılmaktadır.

Proaktif polislik yaklaşımı olarak toplum destekli polislik, problem odaklı polislik, halka hizmet amaçlı polislik, halkın rızasına dayalı polislik ya da uzlaşma polisliği vb. sayılabilir (Seyhan, 2002, s.191). Proaktif polislik, görünür devriye ve diğer güvenlik hizmetleri yanında suç ve suçluların üzerine gidici, suçların işlenmesi için elverişli fırsatları yok edici

ve suçluların suç işleme düşünce ve kararlılığını zayıflatıcı stratejiler içermektedir (Hakkı, 2003).

Bu anlamda, iki farklı yaklaşım söz konusudur. Bunlardan birincisi, geniş kitlelerin katılımı ve işbirliğiyle suçların işlenmesinde etkili olan unsurların ortadan kaldırılması veya en düşük seviyeye çekilmesi amacına yönelik çalışmalardan oluşmaktadır. Bu, “kurumlar arası işbirliği yoluyla suçla mücadele yaklaşımı” olarak bilinmektedir. İkincisi ise, doğrudan polisi ve polisiye tedbiri içine alan bir strateji olup, suç öncesi, suç ve suçlulara yönelik olarak polisin yürüttüğü istihbarat faaliyetlerini ifade etmektedir. Bu yönüyle, suçun yakın takibini ve suçluların önceden, hedeflerine ulaşmadan yakalanmasını amaçlamaktadır (Geleri, 2002, s. 21).

2.2.6. Problem Odaklı Polislik

Problem odaklı polislik yaklaşımı her bir özel probleme odaklanarak ve suç analizleri yapılarak problemlerin çözümlenmesini ve dolayısıyla halkın suç korkusunun azaltılmasını, polis halk ilişkilerinin iyileştirilmesini ve suçların önlenmesini öngören bir yaklaşımdır (Sözer, 2009).

Problemleri teşhis etmek ve çözümlmek amacıyla toplum ve polis arasındaki etkileşim metodu olan toplum destekli polislik, vatandaş ile polisin polisiye hizmetler ile ilgili olarak bir araya gelişiyle ortak suç problemine ortak çaba gösterilmesini hedeflemektedir (Özyiğit ve Uslu,1998, s.106).

Problem odaklı polislik olgusunu ilk olarak Herman Goldstein 1979 yılında yayımladığı bir çalışmayla ortaya koydu. Çalışmaya göre polislik en temelde suçun tekrar işlenmesini sağlayan koşulları değiştirmekle ilgili olmalıdır, sadece önleyici devriye hizmetleri ve olaylara hızlı müdahale etmekle sınırlı kalmamalıdır. Polis her seferinde aynı yerlere devriye atarak aynı suçların aynı kişiler tarafından işlendiğini gördükçe demoralize olmaktadır. Gelen ihbar ve şikayetlerin sayısı ve bunlara yetişmek için harcanan çaba poliste bıkkınlığa neden olur. Goldstein polisin bu zorluktan kurtulması için problem odaklı polisliğe başvurması gerektiğini ve aşağıdaki dört basamağı takip etmesi gerektiğini ileri sürer: Rutin olarak meydana gelen olaylardaki benzer noktaları eldeki verilerden bulun. Benzer işleniş şekilleri (suçlu yöntemi) veya problemlerin sebeplerini daha derinden analiz etmek için bu bilgileri toplayın. Problemlerin sebepsel zincirine önceden müdahale

etmenin yollarını bulmaya çalışarak aynı problemlerin gelecekte meydana gelme olasılığını düşürün. Bu yeni stratejiler sadece problemleri belirleme, yakalama ve tutuklama yapma veya suçluları savcıya teslim etmekle sınırlı değildir. Bunun yerine ceza muhakemeleri kanununu uygulamaktan vazgeçmeden problem odaklı polislik uygulayarak olası en etkili ve en önleyici karşılık vermeye çalışılmalıdır (Eck and Clarke, 2005).

Goldstein 1990 yılında Problem Odaklı Polislik isimli kitabını yayınladığında giriş kısmında bu problem odaklı polislik kavramının ucu açık bir kavram olduğunu ve eleştirileri, katkıları ve geliştirmeye dönük çabaları desteklediğini belirtmektedir (Scott, 2003). Goldstein problem odaklı polisliğin sadece suçlar üzerinde durmadığını, halkın polisten beklediği ve geniş bir yelpazeyi oluşturan sosyal problemlerle ilgilendiğini ifade etmektedir. Goldstein’a göre bu yaklaşımı polise tanıtmak kolay bir süreç değildir, özellikle 17.000 farklı polis teşkilatına ve yüksek bağımsızlık özelliğine sahip ve değişime direnci kayıtlara yüksek olarak yansıyan ABD’de hiçte kolay değildir. Yine Goldstein’a göre problem odaklı polislik, polislik sözlüğünde kendine yer bulurken, saf bir uygulama örneğini bulmak oldukça zordur, değişik permutasyonları yaygın uygulama alanı bulmuştur. Tüm bunlara rağmen başarılı uygulama hamlelerinin göstergeleri olarak; özel bir suç probleminin tespit edilmesini, derinlemesine suç analizine tabi tutulmasını ve soruna yeni ve etkili bir şekilde karşılık verilmesini saymaktadır (Scott, 2003).

2.2.7. Kırık Pencereler Teorisi

Kırık pencereler teorisinin kurucuları James Wilson ve George Kelling’tir. Teorinin dayandığı temel “sosyal düzensizlik belirtisi olan eylemler önlenmezse veya tedbirleri alınmazsa sosyal kontrolsüzlük belirtisi olarak algılanır ve halkta suç korkusu yaratır ve suçların işlenmesi için uygun ortam algılaması yaratır” düşüncesidir. Kırık Pencereler Teorisinin altında polisin ve vatandaşların sosyal düzensizlikleri ve daha önemsiz problemleri ortaya çıkararak gidermesi durumunda daha büyük suçların önleneceği düşüncesi yatmaktadır (Scott, 2003, s.24).

Wilson ve Kelling (2000)’e göre sosyal düzensizlikle suç birbiriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Sosyal psikologlar ve polis amirleri, bir binanın bir camının kırıldığı ve tamir edilmediği durumda diğer camlarının da kırılacağı konusunda hem fikirdirler. 1969 yılında Stanford Üniversitesinden psikolog Philip Zimbardo kırık pencereler teorisini destekleyen bazı

deneyler yapmıştır. Mahalledeki taşınma oranının düşük oranlarda seyrettiği ve mahalleye ve evine sahip çıkma durumunun olduğu bölgelerde, komşular birbirlerinin çocuklarına sahip çıkmakta ve sosyal kontrolsüzlük daha az görülmektedir (Wilson and Kelling, 2000).

Kırık Pencere Teorisi polisliğin başarısının resmi olmayan sosyal kontrol mekanizmasının, halkın hassasiyetinin ve haberdarlığının arttırılmasına bağlı olduğunu iddia etmektedir. Teori kendi başına sosyal kontrolsüzlüğün suçluluğu ve suç mağdurluğunu nasıl arttıracığı üzerinde durarak toplumsal farkındalık yaratmaktadır. Teoride Wilson ve Kelling ayrıca halkın polisle iletişim kurmak, polisle fikirlerini paylaşmak ve bilgi vermek konusunda istekli olduğu ve polisin halka karşı ilgili olduğu, güvendiği ve işbirliği yaptığı durumlarda kendisini daha güvende hissettiğini ileri sürmektedir. Wilson ve Kelling'in ileri sürdükleri bir başka olasılıkta, yüksek derecedeki sosyal düzensizliğin dolaylı olarak suç oranlarını arttırabileceğiydi. Kırık pencereler'in Atlantic Monthly'de yayınlamasının üzerinden çeyrek asırdan fazla süre geçmesine ve bu süre zarfında birçok büyük şehir polis teşkilatlarında sosyal düzenliliğin suçları azaltmadığı yönündeki tartışmalara rağmen sosyal düzensizlik konusu dikkat çekici özelliğini korumaktadır (Wilson and Kelling, 2000).

2.2.8. Sıfır Tolerans Teorisi

Sıfır tolerans teorisi çok değişik şekillerde tanımlanabilir. En çok rastlanan tanımı, suç veya kabahatin doğasına bakılmaksızın, katı ve inisiyatif kullanılmayan bir kanun gücü kullanımıdır. Savunucuları sıfır tolerans teorisinin, önemli önemsiz her iki türde suçlarda ve toplumdaki suç korkusunda azalma, polise güvende de artışa neden olduğunu ileri sürmektedirler. Bunun yanında sıfır tolerans teorisi polisin, mahkemelerin ve cezaevlerinin iş yükünü arttıracığı ve polisin halkla ilişkilerini olumsuz şekilde etkileyeceği yönünde eleştirilmektedir (Marshall, 2008). Çok sayıda yazar ve gözlemci kırık pencereler teorisi ile sıfır tolerans teorisi arasında bir ilişki olduğunu iddia etseler de, kırık pencereler teorisinin kurucularından Kelling bunu desteklememektedir (Wilson and Kelling, 2000). Yine sıfır tolerans polisliğinin, önemsiz suçlara güçlü bir kolluk müdahalesiyle önemli suçların ortaya çıkmasının önleneyeceği ve suç oranlarının düşeceği düşüncesine dayandığı da ortaya sürülmektedir (Gareth, 1999, s.17).

Sıfır tolerans polisliği uygulamasında önce 1990 yılında New York'ta suç oranlarında azalma olmaya başlamıştır, ancak 1993 yılında Newyork Polis Teşkilatında uygulamaya

konulduktan sonrada bu azalma artarak devam etmiş, 1990 ile 1996 yılları arasında rapor edilen suçlarda %34.7 azalma ve 1994, 1995 ve 1996 yıllarında da %9 dan fazla oranda azalma olmuştur (NLA, 2008, s.3). Önemli suçlardan dolayı tutuklanma riski ise silah taşıma cesaretini kırmış ve soygunlarda ve cinayetlerde azalma olmuştur (Grabosky, 1999, s.2).

2.3. Toplum Destekli Polisliğin Prensipleri

2.3.1. TDP'nin Yürütülmesinde Genel Prensipler

2.3.1.1. Toplumun İçinde Yer Alma ve İnsanlarla İletişime Açık Olma

TDP, toplumda karşılıklı anlayış ve hoşgörünün sağlanması için elverişli ortamların oluşmasına katkıda bulunur. Vatandaşlarla onların taleplerine hızlı bir şekilde cevap veren kesintisiz bir ilişki kurar. Toplum Destekli Polislik hizmetlerinde görevli her bir Toplum Destekli Polis aynı zamanda ayaklı bir polis merkezi/polis ünitesi ya da danışma birimi işlevine sahiptir.

Bu bakımdan;

- a) İhbarların ve işlenen ya da işlenmekte olan suçların bilgilerinin o yerde ve zamanında alınmasını sağlar.
- b) Vatandaşların şikayetlerini telefonla, internetle ya da yasal diğer yöntemlerle yapmaları konusunda bilgilendirilmelerine ve yönlendirilmelerine imkan verir.
- c) Polisin ve diğer kurumların hizmet alanları, sorumlulukları ya da muameleleri konusunda danışmanlık yapmalarına ve onları bilgilendirmelerine olanak verir.

TDP hizmetlerinde her türlü taşıt kullanılabilir. Ancak önemli olan kullanılan taşıtın niteliği ve ne olduğu değil, her Toplum Destekli polisin(TD-P) yeri ve zamanı geldiğinde kullandığı taşıttan ayrılarak vatandaşla diyalog kurması, görevi sırasında iletişime açık bir konumda bulunmasıdır. İletişime açık olma TDP hizmetlerini yürütenler için vazgeçilmezdir (EGM, 2009, s.63-64).

2.3.1.2. Güvenlik Hizmetlerine Toplumun Aktif Katılımının Sağlanması

Toplumun bütün kesimlerinin, suç ve her türlü tehlikeden korunmasını sağlamak bakımından uyarıcı, hizmetleri tanıtıcı ve uygulamayı şekillendirici yönde toplantılar

gerçekleştirilir. Toplumu, güvenlik hizmetlerinin yürütülmesine ve önleyici tedbirlerin alınmasına dahil ederek insanlarda güvenlik bilinci ve anlayışının oluşturulması sağlanır. TDP hizmetlerinin yürütülmesinde bu nitelikte çalışmalar iki koldan yürütülür: Öncelikle TDP hizmet biriminde hazırlık çalışması yapan, TDP hizmetleri için altyapıyı hazırlayan bir grup bulunur. Alanda görevli TD-P'ler de bu çalışmaların, planlanan program ve kampanyaların vatandaşa iletilmesinde görev alır (EGM, 2009, s.64).

Önleyici güvenlik hizmetleri çerçevesinde yürütülen kampanyaların, programların yaygınlaştırılmasında ve topluma duyurulmasında, genel güvenliğin sağlanmasında polisle işbirliği yapanlara, toplum temsilcilerine ve gönüllü kişilere sorumluluk verilir, onların da çalışmalara dahil olması sağlanır (EGM, 2009, s.64).

2.3.1.3. TDP Hizmet Anlayışının Görev Alanının Tamamına Yaygınlaştırılması

TDP hizmetleri, görevli olunan sorumluluk alanının bütününe yaygınlaştırılacak şekilde yürütülür. Toplumsal talep ve isteklerin tam anlamıyla hizmete yansıtılabilmesi bakımından makro düzeyde (geniş çaplı) yaklaşımlardan kaçınılır, polisiye hizmetlerin yürütülmesinde mikro (özele ve dar alana odaklanan) yaklaşımlar benimsenir. TD-P'ler, yerel ve mikro alanlardaki sıkıntılara odaklanır ve bunların çözümünü sağlamaya yönelik tedbirlerin alınması ve çözümlerin hayata geçirilmesine çalışır. Hizmet bütüne odaklı bir anlayışla mikro çerçevede ve birey odaklı yürütülür (EGM, 2009, s.65).

Polis, sorumluluk alanı itibariyle güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinde bütün görev alanından sorumludur. Genel güvenlik ve asayişin sağlanması için TDP hizmetleri mikro alanlara nüfuz etmek durumundadır. Mikro anlamda tespiti yapılamayan ve çözüm yolları araştırılmayan problemlerin bilahare daha da büyük sorunlara neden olabileceği dikkate alınır (Özmen, 2001).

Toplum geneline hakim olan güvensizlik hissinin, tedirginliğin ve suç korkusunun ortadan kaldırılması yönüyle toplumun en küçük oluşumlarına (arkadaş grupları, İhtiyar meclisleri vb.) dahil olmaya çalışılır ve yerleşim alanlarının en küçük yapılanması konumundaki sokak ve mahallelere odaklanılır.

Güvenlik ihtiyacının karşılanması ve topluma güven verilmesi bakımından belirli bölgelere veya kişilere odaklanan değil, her yere ve kişiye aynı düzeyde hizmet sunan bir anlayış

benimsenir (EGM, 2009, s.65).

2.3.1.4. Dış Müşteri Odaklılık

Problemlere yerel açıdan yaklaşılır. Sorunun nedenleri orada olduğu gibi çözümleri de oradadır. Problemlerin tam olarak yaşandığı, algılandığı ve güvenlik ihtiyacının günlük olarak en fazla hissedildiği yerler yerel bölgelerdir.

Yine sorunların çözümü bakımından yerel birimler, toplumda bireylerin ilk başvuracağı noktalardır. Güvenliğin sağlanması bakımından bu yerler çoğunlukla görevli olan TD-P'ler ve Polis Merkezleri'dir. Güvenlik ihtiyacının, görev yapılan sorumluluk alanındaki insanların talep ve istekleri çerçevesinde karşılanması ve hizmete bu temel ekseninde yön verilmesi vatandaşın da memnuniyetini sağlayacak, toplumsal duyarlılığın güvenlik hizmetlerine yansıtılmasına imkan verecektir (EGM, 2009, s.65).

Yerel sorunlar ve coğrafi özellikler eksenli kaynakların kullanımı ve güvenlik politikalarının yaşama geçirilmesi, güvenlik hizmetlerinin sunumunda polisin dış müşteri odaklı ve yerel öncelikler çerçevesinde hareket etmesini sağlar. Tespit ve teşhis edilen sorunlara/suçlara yönelik, belirlenen stratejilere uygun olarak ilgili kurumların ve toplumsal kesimlerin katılımıyla yerel çevrede ve etkin bir şekilde verilecek çok yönlü bütüncül cevaplar veya getirilecek çözümler hizmetlerin toplumsal ihtiyaçlar çerçevesinde ele alınmasına olanak verir (EGM, 2009, s.66).

TDP hizmetlerinde görevli personel, kendi alt görev alanındaki toplumsal grupları ve vatandaşları olumsuz yönde etkileyen sorunların çözümüne katkıda bulunur ya da bu yönde yapılan çalışmalara iştirak eder (EGM, 2009, s. 66)

2.3.1.5. Toplumda Güvensizlik Kaygısının Azaltılması

Sorumlu olduğu alt görev alanında toplum desteli polislik hizmetini yürüten polis, polisin bir temsilcisi ve polisin o bölgedeki halkla bağlantı noktasıdır. Bu yönüyle görev yaptığı yerin toplumsal ve kriminal anlamda gerçekliğine (suç ve suçlulukla ilgili durumuna) ilişkin yeterli bilgiye haiz bir görevlidir. Sivil toplum olgusunun yaygınlaşması çerçevesinde toplumla kurulacak ilişkilerle genel ve kişisel düzeyde güvensizlik hissinin azaltılmasına çalışılır (Dönmezer, 2002).

Bu nedenle TD-P'ler aşağıdaki konularda sorumluluk alır:

- a) Alt görev alanında genel güvenliğı sağlar, yaşam kalitesini artırmak için çalışır, sunulan polis hizmetlerinden memnuniyeti artırır, toplumu tehdit eden tehlikelere ve risklere yönelik koruyucu programların gerçekleştirilmesini temin eder. Koruyucu programların bütün toplum kesimlerini kapsayacak şekilde uygulanmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlar.
- b) Yılın belirli dönemlerinde toplumun geneline ya da toplumun belirli kesimlerine veya bazı yerleşim alanlarında ikamet edenlere yönelik koruyucu kampanyalar düzenlenmesine kılavuzluk eder.
- c) Programlar, kampanyalar ya da diğer koruyucu önlemler hakkında danışmanlık yapar ve toplumu bilgilendirmek amacıyla sivil toplum kuruluşları, sorumlu olduğu alt görev alanında kurulu bulunan toplum oluşumları ile periyodik ve düzenli ilişkiler kurar.
- d) Sorunlar karşısında pozitif bir tutum ve davranış takınarak, vatandaşın memnuniyetini sağlamak için alınacak koruyucu güvenlik önlemlerine zemin hazırlar.
- e) Toplumda ve toplumun bir üyesi olarak bireylerde ortaya çıkan güvensizlikten kaynaklanan korkuyu ortadan kaldırmaya yönelik TDP hizmetleri kapsamında programlar hazırlar.
- f) Hazırlanan programların etkinliğini arttırmak için geniş çaplı, toplumsal katılımı sağlamaya yönelik kampanyalar düzenler.
- g) Toplumsal kesimlerin karşı karşıya kaldıkları suç tiplerine ve insanların mağduriyet durumlarına bağlı olarak özel çalışma grupları oluşturur. Bu gruplarla düzenli toplantılar yapar. Toplantılar sonucunda tespit edilen sorunlar ve yapılan değerlendirmelerde ulaşılan sonuçlar, TDP hizmet birimleri aracılığıyla İlgili güvenlik makamlarına ya da kurumlara iletilir. Bu bakımdan genel güvenliğin sağlanmasında kurumlar ya da birimler arasında köprü işlevi görür (Dönmezer, 2002).

Polisin fiziki varlığı, onu görenlerin kendilerini güven içerisinde hissetmelerine yardımcı olur. Toplumdaki bireylerle yakın ilişkinin devamlılığını sağlamak bakımından toplum tarafından görülür bir şekilde yaya görev yapma en önemli yöntemlerdendir. Yaya görev yapma;

- a. Toplumla iletişim kurmayı kolaylaştırır.
- b. Görev yapılan alan dışından görev alanındaki sokak ya da mahallelere gelen şüphelilerin/sanıkların veya toplum için tehlike teşkil edenlerin, kötü niyetli kişilerin tespit

edilmesine ve ortaya çıkarılmasına yardımcı olur.

c. Alt görev alanlarında yer alan, suçların işlenebileceği yerlerin gözetlenmesini, kontrol edilerek denetim altında tutulmasını sağlar ve caydırıcılık görevini daha etkin hâle getirir, alt görev alanının genel güvenliğini etkileyen ve kamu düzenini bozan diğer faaliyetlerin ve kabahatlerin önlenmesini kolaylaştırır.

d. İdarî yaptırım uygulanmasını gerektiren ya da men edilmesi gereken ihlaller veya olayların önlenmesi bakımından caydırıcı olur (EGM, 2009, s.67-68).

2.3.2. TDP'nin Yürütülmesinde Destekleyici Prensipler

2.3.2.1. Toplum-Polis İşbirliği/İletişim Mekanizmalarının Oluşturulması

Toplumsal değişimi kavrayabilmek, toplumda mevcut olan karmaşık yapıyı ve ilişkileri anlamak, dinamik yapıyı çözümlemek bakımından toplumla ilişkileri geliştirmeye yönelik suçtan koruyucu, suç önleyici ve polis hizmetlerine toplumun taleplerinin yansıtılmasını sağlayıcı iletişim kanalları oluşturulur, TDP kapsamında polisin topluma yaklaşması sağlanır (EGM, 2009, s.68).

Polisin sorumluluk alanında bulunan toplumu ve toplumsal grupları tanıması onlarla iletişim kurması gerekir. Güvenliğin, toplumdaki bireylerin de katılımı ile sağlandığı demokratik bir ortam oluşturmak ve bunu geliştirmek TDP hizmetlerinin temel hedefleri arasında yer alır. Bunlar, toplumdaki bireylerin;

- Şikayet etmesi, ihbarda bulunması ve taleplerini bildirmesi,
- Polisle iyi bir diyalog ortamında bulunması,
- İsteklerinin dinlenebileceği mekanizmaların kurulması,
- Talepleri konusunda üst makamlara sistemli bir bilgi akışının sağlanması,
- İhtiyaçları çerçevesinde alınan tedbirlerin ve bu tedbirlerin sonuçlarının kendilerine bildirilmesi,
- Polisle işbirliği yapması için bilgilendirilmesi, kendilerine polisin görevi, yetkileri ve hizmet kapsamı hakkında bilgi verilmesi ve işbirliği yapılması konularını içerir (EGM, 2009, s.68).

Bir alt görev alanından sorumlu olan her TD-P veya görev yapan her polis sorumluluk alanındaki vatandaşlarla ilişkilerini artırır ve o bölgenin olmazsa olmaz, vazgeçilemez bir

parçası haline gelir. Bu da otomatik olarak çevrede yaşayanlar üzerinde güvenlik duygusunun artmasını sağlar. Toplumdaki gruplar ve sivil toplum kuruluşları ile periyodik ilişkiler kurulur ve bu ilişkilerin sürekliliği sağlanır. Kurulacak bu düzenli ilişkiler genel güvenliğin sağlanmasında yürütülen programlara ve başlatılan kampanyalara toplumun daha aktif katılımını sağlar. Polis, yürürlüğe koyduğu bilgilendirme formları, bastırdığı afişler, dağıttığı broşürler, hazırladığı ve topluma sunduğu videolar, yayınladığı internet web sayfaları vb. faaliyetleri ile bu ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlar. Ayrıca bu yöntemler şikayetlerin daha kolay polise iletilmesine, polise genel güvenliğin sağlanmasına ilişkin daha fazla bilgi gelmesine yardımcı olur (EGM, 2009, s.68).

Sorumlu olunan ve görev yapılan alandaki toplumsal yapı ile bütünleşilmesi bakımından;

- Toplumla bir araya gelinen toplantılar düzenlenmesi,
- Sokak/mahalle/semte dayanışma birlikleri ve sivil toplum kuruluşları gibi sosyal platformların etkinliklerine polisin de katılımının sağlanması,
- Kendi sorumluluk alanlarını tanımak ve sorunlarını çözmek amacıyla yapılacak diğer faaliyetler başlıca temel unsurlardır.

TD-P'lerin alt görev alanlarında bulundukları konum ve yerine getirdikleri fonksiyon, o bölgede ikamet eden ya da yaşayan bireylerin güvenliğinin sağlanmasında, güvenliğe doğrudan veya dolaylı olarak etki eden her türlü bilgiyi edinmesi ve değerlendirmesi bakımından TD-P'lere alt görev alanlarında orada yaşayan toplumla iletişim kurmada diğer görevli polislerden avantajlı bir konum sağlar. Bu yönüyle TD-P sorumlu olduğu alt görev alanında, devletin öncelikli başvuru mercidir.

Bu durum, diğer polisiye hizmetlerin yürütülmesinde de olumlu yönde etkili olur. Adli, idari hizmetlerin yürütülmesi (yabancılar, mülteciler ile ilgili işlemler, pasaport ve benzeri belgelerin düzenlenmesi, suçlarla ilgili istihbari faaliyetler ve olay yeri inceleme çalışmaları vb.) ve sosyal hizmet fonksiyonuna ilişkin hizmetler hakkında toplumdaki bireyler tarafından bilgilendirilmesi bunlar arasında sayılabilir.

Toplum Destekli Polislik ile diğer hizmetlerin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan bilgilerin uygulamaya yön verecek bir şekilde elde edilmesi ve uygulamada kullanılabilmesi için uygun bilgi toplama ve aktarma mekanizmaları oluşturulur (EGM, 2009, s.70).

2.3.2.2. Toplumsal Sorunları Çözmede Çok Yönlü Genel Yaklaşım

Sosyal problemler tek bir nedene bağlı kalınarak açıklanamaz. Suç gibi sosyal problemlerin ortaya çıkmasında tek bir sebepten ziyade sebeplerin birlikteliği söz konusudur. Bu nedenle sorunlara ve suçlara genel açıdan yaklaşılr, sadece polisiye önlemler ile sorunların çözömlenmesinin mümkün olmadığı dikkate alınır (Sokullu, 1997).

Sorunların çözömlü ve suçların önlenmesi, çok yönlü bakış açısını gerektirdiğinden, sorunlara/suçlara taraf olan bütün toplumsal kesimlerin ve TD-P'lerin sorunlara/suçlara birlikte çözöml araması gerekir. Toplumsal sorunların çözömlenmesi ve suçların önlenmesi sadece polisin sorumluluğunda değildir. Ancak polis çoğ u zaman sorunların çözömlenmesi ve suçların önlenmesinde önemli bir rol oynar (Sokullu, 1997).

TDP'ler bu fonksiyonlarına uygun olarak ilgili kurum ve kuruluşlar ile toplumsal kesimlerin bir araya gelmesine zemin hazırlar ve sorunun çözömlüne yönelik ilgili kurumların ve toplumsal kesimlerin sorumluluğundaki işlerin yerine getirilmesine ilişkin tedbirlerin alınmasına yardımcı olur. Böylece suç sosyal bir problem olarak algılanarak, çözömlenmesi ve nedenlerinin ortaya konulması da sosyal ve genel bir bakış açısıyla ele alınmış olur (EGM, 2009, s70-71).

2.3.2.3. Toplumun Risk Altındaki Kesimleri İle Diyalog Kurulması

Çevrenin sosyal ve kültürel yapısıyla bütünleşmek bakımından önleyici koruma hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik kampanyaların düzenlenmesi ve programların uygulanması, belirli risk gruplarına yönelik özel programların geliştirilmesi (yaşlılar, çocuklar, gençler, aile içi şiddete maruz kalan kadınlar vb.) bu kapsamda yer almaktadır. (EGM, 2009, s.71-72).Toplumda risk taşıyan kesimler bakımından aşğıdakiler ön plana çıkmaktadır:

2.3.2.3.1. Yaşlılarla İletişim Kurulması

Yaşlılar her bakımdan toplumun risk altındaki kesimleri arasında yer alır. Yaşlılarla iletişim kurmak zor olmakla birlikte, iletişim kurulduğ unda da toplumsal güvenliğ in sağlanmasında en kolay işbirliğı yapılacak toplumsal kesimler yaşlılardır.

- Yaşlıların güvenliğinin sağlanması,
- Yaşlıların korunması ve risk durumlarının tanımlanması,
- Yaşlılara yönelik iletişim ve koruma yöntemleri geliştirilmesi,
- Yaşlılara nasıl davranılacağını gösteren polis eğitimleri verilmesi çerçevesinde ele alınmalıdır.

Yaşlılar, yaşlılığın verdiği bir psikolojiyle kendilerini güvensiz bir ortamda hissederler. Bu güvensizlik hem kapalı mekanlarda hem de açık alanlarda yaygındır. Kamuya açık alanlarda, bir şeylerinin çalınmasından, dolandırıcılık ile muhatap olacaklarından ya da buna benzer olaylardan tedirgin olurlar. Evlerinde ise evlerine hırsız girmesinden, kapıya gelen kişilerin tavırlarından ve isteklerinden tedirgin olabilmektedirler, izledikleri olumsuz haberlerden etkilenebilmektedirler ve bunlara karşı çok duyarlıdırlar. Yaşlıların topluma aidiyet duygusu yüksek olduğundan toplumda meydana gelen olaylardan daha fazla etkilenirler (EGM, 2009, s.72).

Yalnız yaşayan yaşlıların yalnızlık hissi güvensizlik olgusunu daha da artırabilmektedir. Sağlık problemleri güvensizlik hissini daha da güçlendirir. Yaşlı kendisine bakmaktan aciz ve ekonomik durumu yetersiz olduğundan kişisel güvensizlik daha da ileri düzeylere varmaktadır. Polisin, bu güvensizlik hissini ortadan kaldırması bakımından tedbirler alması gerekir (EGM, 2009, s.72).

Yaşlılara yönelik polis hizmetlerinin planlaması bakımından polisle yaşlılara hizmet sunan kurum ve kuruluşlar (belediyeler, bankalar, sağlık kuruluşları vb.) arasında işbirliği geliştirilir. Yaşlıların mağdur olmalarının önlenmesi yönüyle bu çalışmalara ağırlık verilir. Örneğin bankalara emekli maaşlarını almak için giden yaşlıların, bankaya geliş ve gidiş saatlerinde alınacak önlemler bu kapsamda ele alınabilir (EGM, 2009, s.73).

Huzurevleri ve yaşlılar lokali gibi yaşlıların yoğun olarak bulunduğu yerlere ziyaretler gerçekleştirilir, onlarla düzenli iletişim kurulur. Bu iletişimler kapsamında suçlardan mağdur olmamaları için bilgilendirilmeleri sağlanır (Apan, 2004).

Yaşlıların ağırlıklı olarak mağdur oldukları suçlar tespit edilir ve bu suçlara yönelik alınacak önlemler belirlenir, yaşlıların işlenen suçların yöntemleri ve güvenlik önlemleri konusunda görsel ya da başka yöntemlerle bilgilendirilmeleri sağlanır. Yaşlılar, herhangi bir sorun nedeniyle evlerine gelen görevli kişilere kimlik sormaları konusunda bilgilendirilir (Apan, 2004).

Yaşlılara evden hizmet verilmelidir. Bunun için yaşlılara hizmet verecek birimler önceden telefonla kendilerine bilgilendirme yapmalı, bilahare onların evlerine gitmelidirler. Giden görevli yaşlılara mutlak surette kimlik kartlarını göstermelidir. Düzenli olarak evlere gelen postacı, elektrik sayacı okuma görevlisi, su sayacı okuma görevlisi vb. kişilerin geleceği zamanlara ilişkin apartman ya da sitelere bilgilendirme amaçlı program bilgileri konulmalıdır. Bu programa uygun şekilde yaşlıların önceden tedbir almaları sağlanır (EGM, 2009, s.74).

Ayrıca evlerinden ayrılamayan yaşlılara yardımcı olmak amacıyla yerel yönetimlerce yaşlılar yardım hattı oluşturulmalı ve yaşlıların telefonla yardım almalarına imkan sağlanmalıdır. Telefon kullanması mümkün olmayan engelli, yürüyemeyen vb. yaşlılar için de ilgili yerel birimlere gerektiğinde ve ihtiyaç duyduklarında mesaj iletebilecekleri şekilde iletişim mekanizmaları oluşturulmalıdır (dokunulması halinde telefona mesaj bırakan butonlu çağrı sistemi ya da belirli bir alanda dalga yayan ve uyarı gönderen uyarı sistemleri) (Apan, 2004).

Polis yaşlılara daha anlaşılır bilgiler vermeli, yaşlılarla iletişim sağlamada uygun yöntemler kullanmalı, şikayet ve müracaatlarını Polis Merkezi'ne gelmeksizin evlerinde almalı, yaşlılara yönelik polisin verdiği hizmetlerde onlara hizmet sunmada öncelik tanınmalıdır (EGM, 2009, s.74).

2.3.2.3.2. Ailelere Yönelik Programların Geliştirilmesi

Anayasal güvence altına alınan ve toplumun temelini oluşturan ailenin korunması TDP hizmetlerinde de önem taşımaktadır. Ailelere yönelik geliştirilecek program ve kampanyalar ile aileyi içten etkileyen veya aile içinde sorun teşkil eden konular bütüncül bir yaklaşımla aşağıdaki çerçevede ele alınır:

- a) Aile üyelerinin aile içinde şiddete maruz kalmalarını önlemek amacıyla toplumu bilgilendirme,
- b) Şiddete maruz kalan aile üyelerine karşı tutum ve davranışların nasıl sergileneceği ile yasal prosedürler konusunda TDP'lerin eğitimi,
- c) Aileyi içten etkileyen veya aile içinde sorun teşkil eden konuların çözümüne yönelik bu alanda uzmanlaşmış ve hizmet vermek üzere kurulmuş resmi ve sivil kurum ve kuruluşlarla irtibata geçerek aile üyelerine gerekli desteği sağlama.

Aile içi kötü muamele, saldırı, cinsel istismar, terk etme ve çocukların istismar edilmesi suçlarının sayısını azaltıcı yönde çalışmalar yapılır.

Bilgi verici karakterdeki faaliyetler ile toplumsal kaynaklar, aile, aile üyelerinin görevleri, hakları, ahlaki ve toplumsal değerler konusunda toplumsal eğitime katkıda bulunan eğitici aktiviteler ile aile içinde ortaya çıkması muhtemel problemler önlenmeye çalışılır. Bu kapsamda ailelerin;

- Çocukların uyuşturucu tüketimi,
- Çocukları suçtan koruma/korunma yöntemleri,
- Şiddet,
- Trafik eğitimi,
- Çocukların cinsel istismarı ve diğer istismar türleri,
- Okul güvenliği,
- Çocuklarla iletişim ve onlara yaklaşım

Konularında bilgilendirilmeleri için ilgili kurum ve kuruluşlar ile rutin programlar düzenlenir. Bu nitelikte olayları önlemek veya toplumdaki/ailedeki etkilerini azaltmak için mağdurlara ve olaylara neden olanlara yönelik yöntemler belirlenir ve uygulamaya konur (EGM, 2009, s75-76).

Aileyi içten etkileyen veya aile içinde sorun teşkil eden olayların aydınlatılması ve önlenmesine yardımcı olabilecek, istenilen nitelikte bilgilere TD-P'lerin gerektiğinde ulaşabileceği yapıda Toplum-Polis iletişim kanalları kurulur, bu kanallar kesintisiz çalışması temin edilir ve her zaman faal olması sağlanır. Kişilerin mağduriyetini giderici yönde ihtiyaç duyulan bilgiler sağlanır, ilgili ve yetkili resmi veya sivil kurum ve kuruluşlar ile mağdurların korunmasına yönelik yöntemler ortaya konur ve uygulanır. Bu konuda düzenlenecek resmi anlaşma ve protokoller ile polis ve diğer resmi veya sivil kurum ve kuruluşlar arasında gerekli işbirliği ve koordinasyon sağlanır. Bu düzenlemelerde kurumsal sorumluluklar belirlenir. Ailede çocuklar ve kadınlar daha fazla risk altında olan gruplardır. Ailenin korunması yasal düzenlemeler ile güvence altına alınmıştır. Bu kapsamda polisin de alması gereken tedbirler bulunmaktadır. Kadınlara ve çocuklara yönelik gizli kalmış şiddet vb. suçların açığa çıkmasını sağlayacak tedbirleri alınır. (EGM, 2009, s.76).

Kadınlara, çocuklara ve mağdur olanlara nasıl davranılacağı konusunda polis bilgi sahibi olmalıdır. Kadınlar ve çocuklar ile ilgili hizmetler, suç önleme, mağdurlarla ilgilenme,

onlara yardım etme ve koruma çerçevesinde yürütülür. Önleme tekrar suç işlenmesini önlemektir, ilgilenme ve yardım etme ise yol gösterme, kendisine yapacağı işlemlerde yardımcı olma ve işlemlerinde eşlik etme olarak ortaya çıkmaktadır (EGM, 2009, s.76).

Bu hizmetlerde görev alacak personel, yetenekleri, davranış, bilgi ve diğer konularda eğitim almalı ve ilgili kurumların/birimlerin uzman personeli ile koordine kurmalıdır.

2.3.2.3.3. Okullara Yönelik Hizmetler

Okulların genel güvenliğinin sağlanmasında, polislik kurumunu okulda görevli olanlara veya öğrenciler ile ailelerine yakınlaştırmak temel bir kamu hizmetidir. Yapılacak çalışmalar ile bu anlamda önemli gelişmeler kaydedilebilecektir.

Polis eğitim kurumlarına yakın bir anlayışla hizmet sunmalıdır. Bunu sağlamanın yollarının başında da TDP hizmetleri gelir. Öğrencilerin ve çocukların polislik mesleğine bakış açısı, polisin okullara yönelik alacağı tedbirlerin, geliştireceği programların ve yürüteceği kampanyaların etkin bir şekilde uygulanmasında büyük öneme sahiptir (EGM, 2009, s.77).

Bu yönüyle;

- a) Okullarda öğrencileri bilgilendirme amaçlı çalışmalar yapmak, programlar düzenlemek,
- b) Düzenlenen etkinliklerin ve programların öğrencilerin ailelerini, öğretmenleri ve okul yöneticilerini de kapsayacak nitelikte olmasını sağlamak,
- c) Okulda ve toplumsal yaşamda şiddetten uzak bir ortamın oluşturulması konusunda çocuklara yönelik çalışmalarda bulunmak, görsel yönü ön plana çıkan yayınlar ve sunumlar yapmak,
- d) Öğrencilerin/gençlerin boş vakitlerini nasıl ve ne şekilde olumlu değerlendirebilecekleri, kötü alışkanlıklardan nasıl uzak kalabileceklerine ilişkin etkinlikler düzenlenmesini sağlamak, suçlardan uzak tutulmalarını sağlamaya yönelik alınacak diğer tedbirler konusunda bilgilendirmelerde bulunmak,
- e) Belirtilen bu konularda ve çocuklara yaklaşım vb. konularda görevli polis birimlerine eğitimler verilmesini sağlamak. Başlıca unsurlardır (EGM, 2009, s.77).

Okullara yönelik TDP hizmetlerinin geliştirilmesi kapsamında;

- Okulların çevresinde ortaya çıkması muhtemel uyuşturucu trafiğini ve diğer yasa dışı faaliyetler ile şiddet olaylarını önlemek için özellikle öğrencilerin okula geliş ve okuldan ayrılış saatlerinde okulların giriş ve çıkışlarının, çevrelerinin ve okul servislerinin polisin denetimi altında bulundurulması ve gerektiğinde kontrol edilmesini sağlamak,
- Toplumsal risklere karşı gerekli önlemlerin alınması bakımından okul idarecileri, öğretmenler, öğrenci aileleri ve aile birlikleri ile periyodik olarak görüşmeler yapmak ve bunlara ziyaretler gerçekleştirmek,
- Merkezi yerlerde ve noktalarda polisiye faaliyetler ve TDP hizmetleri eksenli tanıtım çalışmaları yapmak, polisin öğrencilere ve öğretmenlere yakınlaşmasının sağlanması bakımından öğrencilerin aileleri ya da öğretmenleri ile polis binalarına, ofislerine ve diğer yerlere ziyaretlerde bulunmalarını sağlamak, bu amaçla programlar gerçekleştirmek,
- Polisin yaptığı çalışmalar ve görev alanlarına ilişkin çocukların bilgilendirilmesini sağlamak, çocuklara suç olgusunu, ne tür davranışların/faaliyetlerin suç/kabahat olduğunu anlatmak, polise bildirimlerin nasıl yapılacağını ve yöntemlerini göstermek, öğrencilerin kendilerini korumaları için ne yapmaları gerektiği konusunda bilgilendirmelerde bulunmak (tanımadıkları kişiler ile görüşmemeleri, verdikleri şeyleri almamaları, arabalarına binmemeleri, çevrelerinde olan biten şeylere karşı duyarlı olmaları, şehir dışı yolculuk yapan öğrencilerin başkalarının kendilerinden götürmelerini istedikleri paketleri almamaları vb. konularda),
- Çocukların ve gençlerin boş zamanlarını geçirebilecekleri faaliyetlere ve yerlere yönlendirilmelerini, ilgili kurum ve kuruluşlar ile irtibat kurarak gerekli merkezlerin oluşturulmasını sağlamak, bu yönde tedbirler almak,
- Okullara yönelik suç önleme amaçlı programlar/kampanyalar hazırlamak, okullarda suç önleme amaçlı düzenlenen programlara/kampanyalara katılmak,
- Çocuklara yönelik alınacak tedbirler ve yukarıda belirtilen konularda ilgili birimlere bilgi akışını sağlamak

Çocuklara ve gençlere yönelik toplum destekli polislik yaklaşımları olarak sıralanabilir. Bu tür uygulamalar polisin çocuklara yaklaşmasını kolaylaştırmakta ve çocukların ve gençlerin polise olan güvenini artırmaktadır (EGM, 2009, s.78-79).

2.3.2.3.4. Turizme Yönelik Çalışmalar

Turizm sektörü ekonominin önem taşıyan başlıca sektörleri arasında yer almaktadır. Ülkemize yıllık olarak 20-25 milyon civarında turist geldiği, bu sayının her geçen gün daha da arttığı ve gelen turistlerin güvenliğinin sağlanmasının gerekliliği dikkate alındığında, güvenlik turizm sektörünün temel tamamlayıcı unsurudur. Turizmin yoğun olduğu aylarda, turistik bölgelerin bulunduğu yerlerde ‘‘Turizm ve Güvenlik’’ eksenli yürütülecek kampanyalar, bu amaçla alınacak tedbirleri içeren programlar turizm güvenliğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır (EGM, 2009, s.79).

Bu kapsamda;

- Turistlerin güvenliklerini arttırmak için onlara yönelik kişisel korunma yöntemleri, tavsiyeler ve önerilerin açıklanması ve yayımlanması, bu amaçla ülkeye gelişlerinde bilgilendirme amaçlı broşürler verilmesi ve dikkat etmeleri gereken konuların belirtilmesi,
- Mağdurlara gereken her konuda yardımcı olmak ve kendi dillerinde şikayetlerini iletebilmeleri için kolaylıklar sağlamaya yönelik mekanizmalar oluşturmak (turistlerin ihbarlarını kolaylaştırmak, kendi dilinde onunla iletişim kurmak, yönlendirmek) (EGM, 2009, s.80).

2.4. Toplum Destekli Polisliğin Boyutları

Her toplumun kendine özgü problemleri ve bunun yansıması olarak farklı şekilde suç ve mağduriyet durumları ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla sadece geleneksel polis yaklaşımlarıyla toplumdaki sosyal problemlerin ve bunların ortaya çıkardığı sonuçların çözümünün düşünülmesi gerçekçi bir yaklaşım değildir. Polis-halk ilişkileri hakkında yapılan bilimsel araştırmalar, vatandaşların polisi daha fazla bir şekilde görmek istediklerini ortaya çıkarmıştır. Bu sebeple halkın polisten hoşnut olmasının topluma yabancı bir güç değil toplum içinde, halkla beraber polislik yapmaktadır. Yani suç oluştuktan sonra olaya müdahale anlayışının yerine, önleyici hizmetlere ağırlık vererek polis ile halk arasındaki iletişim sağlanması zorunluluğunu kabul etmek gerekmektedir (Kavgacı,1995).

Önleyici hizmetlere önem veren toplum destekli polislik, gerek teorik anlamda gerekse uygulamalarda farklı şekillerde algılanmaktadır. Farklı polis birimleri, toplum destekli

polisliğin değişik versiyonlarını uygulamaktadır. Toplumlara göre farklı şekillerde uygulansa da, konsept olarak bir genelleme yapılabilecek şekilde Cordner (1995) ve Gaines ve diğerleri (1997) tarafından toplum destekli polisliğin üç boyutuna işaret edilmektedir. Buna göre toplum destekli polisliğin felsefi, stratejik ve program olmak üzere üç boyutu mevcuttur. Bu boyutlara takip eden bölümlerde değinilecektir.

2.4.1. Felsefi Boyut

Felsefi anlamda toplum destekli polislik, klasik polislik anlayışının dışına çıkmayı hedeflemektedir. Klasik polislik, oluşan suçlara müdahale etmeyi hedeflemektedir. Klasik polislik anlayışında önleyici hizmetler ikinci plandadır. Toplum destekli polislik ise daha geniş bir çerçevede çalışmayı öngörmektedir. Suçların olumsuz sosyal şartların sonucu olduğunu kabul eden toplum destekli polislik, olumsuz şartların ortadan kaldırılması amacıyla, polis vatandaşlar, kamu kurumları, özel kuruluşlar ve sivil toplum örgütlerini göreve çağırmaktadır, Skolnick ve Bayley (1986) ise toplum destekli polisliğin temel elementlerini, önleyici hizmetler, devriye hizmetleri, halka hesap verebilme, yetkilerin alt kademelere kaydırılması şeklinde belirtmektedir. Bu bağlamda Toplum Destekli Polisliğin halk tarafından denetlenebilirliği de mümkün olmaktadır.

Klasik halkla ilişkiler programları genel olarak tek yönlü mesaj iletimini esas alarak daha ziyade yalnızca polisin tanıtımının hedeflendiği programlar geliştirmişlerdir. Ancak toplum destekli polislik felsefesi halkın görüş, istek ve eleştirilerinin de alınmasını öngörmektedir. Diğer bir deyişle toplum destekli polisliğin, çift yönlü iletişim sağlamayı esas alan bir yaklaşıma sahip olduğu öne sürülebilir. Halkla iç içe olma ve onların görüşlerine başvurma, polisin verimliliği hakkında bir sonuca varılmasına da olanak sağlar. Nitekim hedeflerin ve uygulanacak yöntemlerin belirlenmesinde halkın görüşlerinin alınması, polisin başarısını olumlu yönde arttırmaktadır. Halkın beklentilerine uygun çalışmalar polise olan desteği artırır. Halkın desteğinin alınması için görev yapılan bölgenin sosyo-ekonomik yapısı ve halkın polise olan tutumları hakkında bilgi edinilmesi gerekmektedir (Özmen, 2001).

Yukarıda sayılan nedenlerle toplum destekli polisliğin felsefi boyutunu, halkın polisliğe katılımının sağlanması gerekliliğinin polislik için kaçınılmazlığı oluşturmaktadır.

2.4.2. Stratejik Boyut

Toplum destekli polisliğin uygulanabilmesi için bir takım stratejilerin geliştirilmesi zorunludur. Cordner (1995) stratejilerin geliştirilmesi için üç ayrı kriter öngörmüştür:

- a) Birinci olarak, belirlenen bölgelerde sürekli olarak çalışmasıdır. Bu bölgelerde görev yapan polisler görev yerlerinde yaşayan kişilerle sürekli bir diyalog içinde olmaları ve buralardaki sosyal problemlerin tespiti için çalışmaları önerilmektedir. Sürekli olarak bölgelerindeki polislerle karşılaşan vatandaşların da polise olan güveni bu şekilde artar. Görev yapılan alanın sınırlarının net olarak bilinmesi, sorumluluk alanının da netleşmesine sebep olur.
- b) Toplum destekli polislikte önleyicilik esas alınmaktadır. Bu yüzden polislik felsefesi ve uygulamalarında esaslı değişiklikler yaşanmıştır. Bu değişimlerin başında polisin sosyal hizmet rolünün de gündeme gelmesidir. Polisliğin sadece meydana gelen suçlara müdahaleden oluşmadığı, aynı zamanda suçlara sebep olan problemlerin çözümü için çalışmalar yapılması da toplum destekli polisliğin temel felsefesini oluşturmaktadır.
- c) Toplumun duyarlılıklarının belirlenerek tepki oluşturmayacak polis yöntemlerinin tespit edilip uygulanması, böylelikle kazanılan toplumsal desteğin yitirilmemesi sağlanmalıdır.

2.4.3. Program Boyutu

Toplum destekli polislik, polis ile diğer kurumlar arasında ileri bir seviyede koordinasyon ve işbirliğini öngörmektedir. Sadece suçların kontrol ve önlenmesi temel amaç olmayıp, aynı zamanda toplum yararına olan olumlu çalışmaların da daha aktif hale getirilmesinde polisin de rol alması hedeflenmektedir. Buna yönelik belirlenecek olan politikaların uygulanabilmesi için özel programlara gereksinim vardır. Bu programların başında polis uygulamalarının yeniden düzenlenmesi, problem çözümü anlayışının oluşması ve toplum ile diyalog içinde olunması gerekmektedir.

Toplum destekli polisliğin yararlarının çokça anılmasına rağmen hali hazırda onun programatik uygulanmasının başılamadığını ifade ederek, farklı insanlara farklı şeyler anlamına gelen bu felsefenin geniş bir platformda hatta bütün bir dünyada öneminin kabul edinirliğine karşın, onun bir program olarak benimsenmesinden çok bir slogana bürünmüş temenni paketi olarak algılandığına değinen Bayley (1998, s.225)'in bu ifadelerini

müteakiben, sonraki yıllarda toplum destekli polislik zamanla uygulamaya yönetebilmiş, hazırlanan kapsamlı programlarla bir felsefi nazariye olmaktan çıkıp pratik polislik ve toplum güvenliği uygulamasına dönüşmüştür.

Toplum destekli polislik teori olarak polis halk ilişkileri açısından büyük ümitlerle ortaya çıkmış bir sistem olduğu halde, zaman zaman uygulamaların istenen sonuçları veremediği tespit edilmiştir (Kavgacı, 1995:198). Uygulamada bir takım sınırlamalarla karşılaşılması bunun en önemli nedenlerindendir. Bu sınırlamaların birincisi polislerin önleyici hizmetleri gerçek polislik olarak değerlendirmemeleri ve aktif hizmetlerde çalışmayı tercih ederek kendilerine verilen görevleri önemsememeleridir. (Kavgacı, 1995). Ayrıca planlama, kurumlar arasındaki koordinasyondaki eksiklik ve uygulamada çıkan bir takım sorunlar da toplum destekli polisliğin başarısını olumsuz yönde etkilemektedir

Geleneksel polis uygulamaları suçlara müdahale ve devriye hizmetlerinden oluşmaktadır. Toplum destekli polislik, yukarıda belirtilen uygulamaların dışına çıkmaktadır. Halkın yardım çağrıları beklenmeksizin, problemin kaynağına ulaşmak ve halkla iç içe olmak polis-halk ilişkilerini arttırır. Problemin analizi ve sebepleri belirlenirse, çözümde rol alacak kişi ve kurumların ve uygulanacak çalışmaların da isabet oranı artmış olur. Ayrıca yapılan çalışmaların etkili olup olmadığı da devamlı bir şekilde değerlendirilir. Vatandaşların da polise yardım şekilleri birkaç şekilde olabilir. Bunların başında şüpheli durumları ve oluşan suçları polise bildirmek gelmektedir. Aynı sokakta oturanlar bir araya gelerek, suçlara karşı alınacak önlemleri tartışabilirler. Gençlere yönelik eğitim ve sportif etkinliklerde rol alarak suç işleme riskini en aza indirgeyebilirler. Anılan bu tür faaliyetleri de içeren oldukça kapsamlı bir programın hazırlanmasında yine toplumun katılımı ihmal edilmemek durumundadır.

2.5.Toplum Destekli Polisliğin Amaçları

Polis görevlerinin bir gereği olarak toplumla sürekli ve zorunlu ilişkilerde bulunmaktadır ve tüm eylem ve işlemlerini yasalara uygun biçimde gerçekleştirmek, yasaları vatandaşlara eşit şekilde uygulamak, vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini rahatça kullanabilecekleri ortamı oluşturmakla yükümlüdür. Polis yasalarda belirlendiği biçimde temel hak ve özgürlükleri gerektiğinde kısıtlayabilmekte, yerine göre silah ve zor kullanabilmektedir (TC Anayasası madde: 13,14,15). Ancak bu tür zorlamaların altında yatan asli gaye toplum güvenliğinin tesis edilerek hayat kalitesinin yükseltilmesi ve halka

yaşanılır bir ortam yaratılmasıdır.

Polisin halkla olan ilişkileri yasalarla belirlenmiş bir çerçevede zorunlu olarak gerçekleştirilmektedir ve en büyük güçlük alışlagelmiş görevler yerine getirilirken halkla sık sık karşı karşıya gelmek zorunda kalınmasıdır (mahkeme davetiyelerini uygulamak, yakalamak, gözaltına almak, soruşturma yapmak, arama yapmak vb.). Diğer bir güçlük ise halkın kumar, fuhuş, internet suçları vb. bazı suçlara sembolik olarak polis desteğini istemesi gibi birbiriyle çelişen hizmetleri yapmak durumunda kalınmasıdır (Metin ve Eraslan, 1994).

Hayat kalitesinin yüksek olduğu toplumların oluşturulması için gerekli olan şey, yukarıda değinilen durumlarda toplumla polisin karşı karşıya kaldığı zamanlarda, polisin halkı, halkın da polisi tanınmasına yönelik çalışmalar yapılarak karşılıklı anlayışın temin edilmiş olmasıdır (Metin ve Eraslan, 1994).

Toplum destekli polislikte amaç olarak üç temel varsayımdan söz edilmektedir. Bunlardan birincisi, polisin topluma yakınlığı ve işbirliğinin oranı ve kalitesindeki artış, suç önlemeye yönelik mevcut polis stratejilerinin etkinliğini arttırabilecektir. İkincisi, farklı toplulukların değişik gereksinimlerinin olduğundan ve önceliklerinin çeşitliliğinden dolayı polisin başarılı olabilmesi, polisiye faaliyetlerin ve yaklaşımların bu yerel gereksinim ve önceliklere olan uygunluğuna bağlı olacaktır. Üçüncüsü de, polisin halkın gereksinimlerini dikkate alması, toplum nezdindeki imajını olumlu yönde geliştirecek ve daha gelişmiş bir düzeyde işbirliğine zemin hazırlayacaktır. Bütün bunlara rağmen polis ve halk arasındaki kültürel farklılıkların aşılabilmesi ve güvenin tam olarak yerleştirilememesi durumunda bu varsayımların hiç birinin gerçekleşmemesi söz konusu olabilmektedir (Kusov, 1997).

Bahar toplum destekli polisliğin temel olarak hedeflediği konulan üç maddede özetlemektedir:

- Vatandaşlarla daha iyi ilişkiler kurmak.
- Suçtan mağdur olma korkusunu azaltmak.
- Suç oranlarını azaltmak (Bahar, 1998).

Genel bir ifadeyle toplum destekli polisliğin amacı, toplum güvenliğinin sürekliliğinin sağlanması, bu sürekliliğin kaybolduğu zaman dilimlerinin de mümkün olduğu kadarıyla azaltılmasıdır. Bu nedenle toplumla kurulan polis işbirliği, yalnızca polisin tespit ve

değerlendirmelerine bağlı kalınmaksızın suçtan mağdur olan ve suça maruz kalan toplumun kendi sorunlarını polise aktarması ve vatandaşların her birinin suç karşısında polisiye sorumluluğu taşımalarının teşvik edilmesi bağlamında, toplumun da tespit ve değerlendirmelerinin göz önüne alınarak suça karşı kollektif bir çalışma yapılmasını amaçlamaktadır (Bahar, 1998).

Bu bölümde toplum destekli polisliğin tanımı, bazı kavramlar, felsefesi, temel prensipleri, boyutları ve amaçları anlatılmıştır. Toplum destekli polislik halkın katılımının yoğunluğuyla ölçülen polis uygulamalarının başarı düzeyini yükseltmeyi hedefleyen bu nedenle polisin yalnızca hizmet götürülen yerel halkın güvenlik ihtiyaçlarını karşılayan kamu çalışanı olduğunu vurgulayan toplum ile polis arasındaki bir etkileşim metodudur. Felsefesi güvenlik hizmetlerinde toplumsal katılım olan ve kurumsal felsefe, stratejik yapı ve programatik olarak üç boyuta sahip toplum destekli polisliğin temel prensiplerine göre, polisle halk arasında ikili iletişimin kurulması ve polisin toplumun işbirliğiyle tamamen anti-merkezcil bir sistemde güvenlik hizmeti sunması, dolayısıyla yerel taleplerle yönlendirilen bir yapının oluşturulması gerekmektedir.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada Toplum Destekli Polisliğin Suçu Önleme Ve Uygulamaları Açısından İncelenmesi konusunda araştırmalar yapılmıştır. Araştırma modeli olarak öncelikle literatür taraması yapılmış ayrıca elde edilen verilerin değerlendirilip tasnif edilmesi yoluna gidilmiştir. Daha önce bu konuyla ilgili fazla bir çalışmanın olmamasından dolayı Emniyet Müdürlükleri bünyesinde yapılmış olan kısıtlı çalışmalara da yer verilmiştir. Özellikle illerde yapılan Toplum Destekli Polislik faaliyetleri kapsamında yapılan çalışmalardan istifade edilmiştir.

3.2. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasında literatür taraması ve kütüphane çalışması yapılmıştır. Toplum Destekli Polisliğin Suçu Önleme ve Uygulamaları Açısından İncelenmesi ile ilgili sonuçlar elde edilecektir. Ayrıca daha önceden Emniyet Müdürlükleri tarafından yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi

Toplanan veriler problem durumuna göre tasnif edilecek ve bu tasnif sonucunda analiz edilecektir.

IV. BÖLÜM

4.BULGULAR

4.1.TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK VE SUÇ ÖNLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR

4.1.1. Toplum Destekli Polislik Ve Suç Önleme

İnsanlar toplum içerisinde daha rahat ve konforlu yaşamın yollarını ararken, dünya üzerinde sürekli artan nüfus ve gelişen teknoloji beraberinde birçok problemleri de getirmiştir. Gittikçe yükselen suç eylemleri insan ve toplumların yaşamlarını tehdit eder hale gelmiştir. Suç olgusu toplumların karşı karşıya oldukları, çözümü oldukça zor bir problem haline gelmiştir. İnsanlar toplum düzenini koruyabilmek için kurdukları sistemler aracılığı ile bu problemin çözümü ve kamu düzeninin korunması için yoğun çaba sarf etmektedir (Şimşek, 2002).

Suç oranlarındaki artış ile birlikte mücadele taktik ve teknikleri de değişmekte ve gelişim göstermektedir. Pek çok ülke ve uluslararası kuruluş suç problemi ile mücadele edebilmek amacıyla, yüksek maliyet ve emeği gerektiren bölgesel ve global projeler yürütmektedir. Bazen bu çabaların yetersiz olduğu ve üretilen projelerin suçu önlemeye yönelik etkili sonuçlar vermediği görülmektedir (Özmen, 2001; Candemir, 2000).

Bir problemin çözümü için izlenecek yolun belirlenmesi, öncelikle problemin tam olarak tanımlanmasından geçmektedir. Suça ait tanımlamanın yapılabilmesi ise kapsamlı ve kriminal anlamda değer taşıyan adli verilerin varlığına bağlıdır. Ancak bu verilerin işlenmesi ve analizinden sonra ortaya çıkacak durum üzerinde değerlendirme yapılarak, suçun önlenmesine yönelik etkili taktik ve operasyonel projeler uygulamaya konulabilmektedir (Candemir, 2000).

Suç kavramı, sosyal yaşamla doğrudan ilişkili olan ve onu derinden etkileyebilen karışık bir fenomen olduğundan, onunla mücadele de sistematik olarak çok karmaşık bir yapıya

sahiptir (Clarke, 2001). Suç, suçluluk ve suç önleme metotlarını açıklayan mevcut teorilere göre suç önleme faaliyetleri, yaygın olarak iki ana kategoriye ayrılmıştır. İlk kategori kendi içinde; fırsat azaltma, sosyal önleme ve yasal kısıtlama ve yaptırımlarla önleme olmak üzere üç alt gruba ayrılmaktadır. İkinci olarak, suçu önleme yaklaşımdan üç grupta toplanmıştır. Birinci grup, gerçek veya potansiyel suçluları dikkate almadan suç fırsatlarının azaltılması ile ilgilenir. İkinci grup, suç işleme olasılığı yüksek kişiler üzerine yoğunlaşır. Üçüncü grup ise bilinen suçluların tedavisiyle ilgilenir. Bu teorilerin her biri değerli birer öneri olsa da, suçla baş etme yaklaşımlarının hiçbirisi, köklü bir çözüm sunamamaktadır ve sunmasını beklemek de sosyal gerçeklerle bağdaşmamaktadır (Seyhan, 2002).

Geleneksel yaklaşım çerçevesinde suç ile mücadelede başarı, suçların aydınlatılması ve suç faillerinin ortaya çıkarılması olarak görülürken, bu anlayış yerini önleyici hizmetlerin etkin uygulama modellerine bırakmıştır. Aslında suçların önlenmesi ve ortaya çıkarılması mücadelenin en temel iki fonksiyonudur. Nitekim Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu'nun 2. maddesinde, polisin genel emniyetle ilgili görevleri ikiye ayrılmış ve ‘‘Kanunlara, tüzüklere yönetmeliklere, hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önünü almak’’ hükmünü koyarak önceliği, toplum destekli polisliğin felsefesini oluşturan önleyici polislik hizmetlerine vermiştir. Suçun işlenmeden önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması, gerek toplum huzurunun muhafazasını, gerek zaman, personel, araç-gereç ve maddi imkanların etkin kullanımını sağlayacaktır. Suç oluştuğunda suçun sağlıklı ve ivedilikle çözülmesi ve suçluların bulunarak yakalanması, toplum huzurunun temini ve suçluların yakalanma korkularının arttırılması açısından önleyici polislik hizmetleri içerir ve yapılan suç ve suçlu analizleri suçun oluşumundan önce polisin gereken tedbirleri almasını öngördüğünden dolayı toplum destekli polisliğin kaçınılmaz koşullarından biri olarak değerlendirilmektedir (Özmen, 2001).

4.1.1.1. Suç Analizi

Teknolojik yeniliklerin her geçen gün hızla geliştiği ve 2000'li yılların bilim ve teknoloji çağı olarak nitelendirildiği günümüz toplumunda, suçların önlenmesi, meydana gelen olayların aydınlatılması ve suçlularla mücadelede gelişen teknolojik imkanların kullanılması vazgeçilmez bir gereklilik haline gelmiştir. Dünya üzerinde 1960'lı yıllarda

bilgisayar sistemleri üzerinde suç haritaları oluşturulmaya başlanmış,1980'li yıllarda ise suç analizi yapabilecek bilgisayar programları geliştirilmeye başlanmıştır (Candemir, 2000).

Genel ifadeyle suç analizini ‘‘polisin temel görevlerinden olan suçun oluşmadan önlenmesi mevcut suçların ve suç eğilimlerinin tesbit edilerek bunlara karşı gerekli tedbirlerin alınması’’ olarak tanımlayabiliriz (Gürer, 2004).Suç analizi genel anlamda bir suç, suçlu ve suç hedefi ile ilgili bilgilerin toplanıp derlenerek ayrıntılı bir incelemeye tabi tutulmasını içerir. Suç analizinde temel amaç, suçun anlaşılmasının sağlanması ile karar verme makam ve mekanizmalarına sağlıklı bilgiler sunabilmektir (Yön, 2001). Yapılan suç analizleri ile aşağıdaki konular değerlendirilmektedir;

- a) Suç eğilimi tahmini: Belirli bir bölgede işlenmiş suçların değerlendirilmesi ile gelecekte ne gibi gelişmeler yaşanabileceği ortaya konulmaktadır.
- b) Kaynak aktarımı: Suçun gelişimine göre personel, malzeme ihtiyaç ve istihdamına yönelik politikaların belirlenmesi temin edilmektedir.
- c) Bölgesel durum analizi: Belirli bir bölgenin sosyal yapısı ve suç gelişimi incelemeye alınarak geleceğe yönelik bölgesel suç önleme stratejileri oluşturulmaktadır.
- d) Suç modeli tespiti: Günler bazındaki kısa zaman dilimi içerisinde meydana gelen suçların çeşidi, işlenme nedeni ve bu suçlarda kullanılan silah gibi diğer suçlarla ilişki kurulmasına yönelik bir model oluşturulmaktadır. Bu analiz geniş bir coğrafi alanı kapsayabileceği gibi, dar bir alandaki yoğunlaşmayı da kapsayabilmektedir.
- e) Şüpheli-olay ilişkisi analizi: Bir şüphelinin bir veya birden fazla olay ile bağlantısı incelenmektedir. Kayıtlı suçlu adres ve bilgileri yeni işlenen suçlarla ilişki kurmada kullanılmaktadır.
- f) Hedef profili oluşturulması: Herhangi bir model bölgede suça maruz kalma riski yüksek olan hedeflerin tespiti ile bu hedeflere yönelik suç girişimlerinin önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- g) Suçlu hareket modelinin analizi: Bir suçun işlenmesi ile ilgili aşama ve bağlantıların suçlunun hareket tarzı temelinde tespit edilmektedir (Yön, 2001).

Bu perspektif içerisinde suç analizleri, genel suç trendlerinin tespiti ile alınacak önlemlere ışık tuttuğu gibi, işlenen suç sonrasında suçlunun yakalanabilmesine yönelik suçlu profillerinin oluşturulması çalışmalarına da önemli bir katkıda bulunur. Bizim açımızdan önem arz eden bir diğer konu ise olay yeri ve zamanının, belirli olasılıklar dahilinde

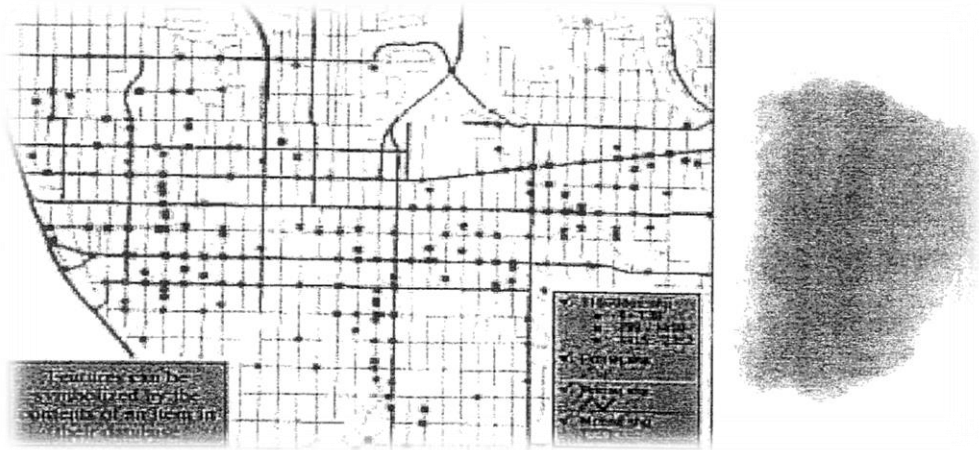
önceden tespit edilebilirliği.

4.1.1.2. Suç Haritaları

Haritaların suçun analizi çalışmalarında kullanılmasının oldukça uzun bir geçmişi vardır. Suçların harita üzerinde işaretlenerek belirtilmesi ve suç istatistiklerinin analiz edilerek, bu sayede suçun önlenmesi ile ilgili teorilerin ortaya çıkmasının yeni bir olgu olmadığı söylenebilir (Harries, 1999).

Haritaların suçun analizi ve görsel olarak gösterilmesi amacıyla kullanımının köklü bir geçmişi olduğu bilinmektedir. Haritaların bu amaçla kullanımının 1800'lü yıllara kadar uzandığı bilinmektedir. Bu ilk haritalardan kasıt duvara asılmış kağıt haritalardır. Bu haritalar üzerine suç ile ilgili bilgiler coğrafi dağılımlarına göre iğneler ile işaretlenmektedir (Candemir, 2000).

Haritalarda polis sorumluluk bölgeleri, bu bölgelerde önemli görülen resmi ve özel kurumlar ile işyerleri, polis devriyeleri gibi bilgiler işlenmiş bulunmaktadır. Bu haritalar özellikle ihbar ve olay adreslerinin harita üzerinde görüntülenerek en yakın ekiplerin olay yerine sevkinde de kullanılabilir (Yön, 2001, s.79).

Şekil 1-İğneleme ile Yapılan Suç Haritası. Kaynak: <http://www.ncjrs.org>

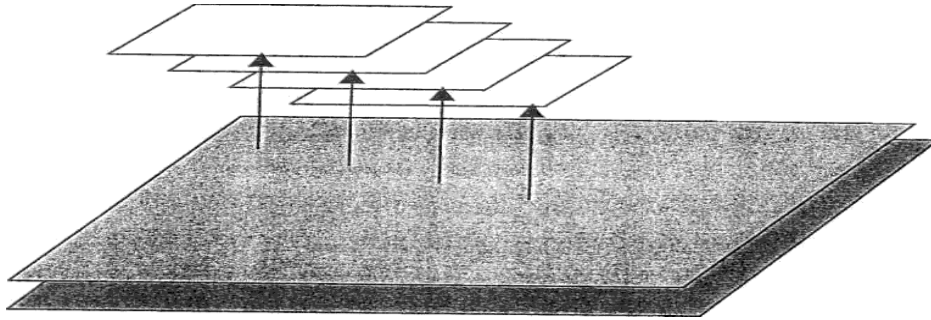
Gelişen teknoloji ile birlikte, suçun coğrafi dağılımı üzerine yoğunlaşan teorilerin haritalara yönelik eğilimi kuvvetlendirmesi ve bilgisayar teknolojisinde yaşanan gelişmeler coğrafi bilgi sistemlerinin ve haritaların kurumlarda kullanımının artmasına neden olmuştur. Coğrafi bilgi sistemi kavramı, genel olarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilen harita sistemi olarak tanımlanmakta olup sahip olunan bilginin harita üzerinde

katmanlaşarak yerleştirilmesi suretiyle değişkenler arasındaki ilişki analizinin ve incelenen konuların detaylı betimlemesinin yapılması anlamına gelmektedir (Yomralıoğlu, 2000).

Bu sistem neyin nerede olduğuna dair bilgileri tutmakta ve bunları haritalandırabilme kabiliyetine sahip bulunmaktadır. Böylece bilgisayar ortamında bilgilerin toplanıp, derlenip analiz edilerek belli bir bölge bazında sergilendiği bir aşamalar zinciri oluşturulmaktadır. Haritaya işlenmiş suçlarla ilgili analizler bir yandan suçun anlaşılması yönünde katkı sağlarken aynı zamanda suçun nlenmesine yönelik geliştirilecek çalışmalarda da etkin rol oynamaktadır. Analiz bazında yapılan çalışmalar en çok asayiş ile ilgili suçlar üzerinde gerçekleştirilmektedir (Yn, 2000).

4.1.1.3. Suç Analizinde Harita kullanımı

Temel olarak suç haritaları, polis tarafından suçun kontrolü ve önlenmesi amacıyla kullanılmaktadır. Aynı zamanda sorumluluğun dağıtılmasında ve başarıların ölçülmesinde de kullanılmaktadır.

şekil 2-Bilgisayar sistemi üzerinde oluşturulan suç haritalandırma metodu. Kaynak: Yn, (2001) Polis Dergisi 29. Sayısı.

Suç analizi ve suç nleme aracı olarak kullanılan suç haritaları oluşturma uğraşı iki yüz yıllık geçmişi içerisinde oldukça büyük gelişim geçirmiştir. Suç haritaları teorik ve teknolojik yetersizlikler açısından pek çok engelle karşılaşmışsa da, analiz aracı olarak haritalara olan ilgi kaybolmamıştır.

Suç haritalarının kullanımı ile;

a- Sıcak nokta olarak tanımlanan suçun kümeleştiği, yani yoğunlaştığı bölgeler tespit edilmektedir.

b- Belirli merkezler temel alınarak bu merkeze aynı uzaklıktaki dairesel alandaki olaylar incelenebilmektedir.

c- Bir bölgenin suç geçmişi göz önünde bulundurularak tespit edilen yerel suç modelinin, bölgenin coğrafi profili olarak adlandırılan bu modele göre değerlendirilmesi yapılmaktadır.

d- Suç tahmini olarak adlandırılan bir eğilim ile belli bir bölgedeki suçun tarihi gelişimini göz önüne alarak gelecekte ne gibi suçlarla karşılaşılabilceği tahmini yapılmaktadır (Yön, 2000).

Bilgisayar haritaları kullanarak suç analizi yapma çalışmaları yoğun bir şekilde devam etmesine rağmen çok az polis birimi suç haritalarını polis operasyonları ile bütünleştirebilmiştir. İlk dönemlerde oluşturulan haritaların polisiye olaylara farklı bakış açısıyla yaklaşma ve teoriler üretme açısından oldukça yetersiz olmaları, bilgisayarın yüksek maliyetleri ve işleyiş açısından hantal olması, polislerin teknik gelişim aşamasında akademik çevrelerden yeterli ilgiyi görememiş olmaları haritaların hızla yayılamamasının temel nedenleri arasında sayılabilir. Ayrıca bilgisayarların kullanıldığı ilk dönemlerde haritalara işlenecek verilerin yetersizliği de göz ardı edilmemelidir (Candemir, 2000).

4.1.1.4. Suç Analizinde Arşivleme ve İstatistik Kullanımı

Bölgesel ve ulusal suç probleminin çözülmesinde ciddi sorumluluk taşıyan insanlar, toplumların karşı karşıya olduğu karmaşık problemlere gerçekçi çözümler getirebilmek için bilgiye ve analiz araçlarına gereksinim duymaktadır. Önceleri polisiye taktikler memurların sezileri doğrultusunda şekil alarak, olaylar bu şekilde çözülmeye çalışılırken, zaman içerisinde işlenen suç sayısındaki artış ve çeşitlenme sadece kişisel bilgi ve beceriye bağlı olarak yapılan polislik hizmetlerini yetersiz bırakmıştır (Candemir, 2000).

Bilgisayar sistemleri, suç problemini tanımlayarak önleme amaçlı teoriler üretme uygulama aşamasında çok yönlü, doğru, güncel coğrafi veriye ve elde edilen verilerin bilgiye çevrilebilmesi için analiz metot ve araçlarına ihtiyaç duymaktadır. Bu sistemlerin ancak kendilerine yüklenen veriler üzerinden işlem yapabileceği açıktır. Bu durumda temel toplumsal veriler ve günlük bölgesel suç aktiviteleri ile ilgili haritalanmış datanın derlenerek organize edilmesi şarttır (Candemir, 2000).

Ülkemizde suç oranı ve suçlu sayısı gün geçtikçe artış göstermektedir. Bunun yanında suç

türleri ve yöntemleri de değişmektedir. Ülke genelinde suç olgusunun boyutları hakkında sağlıklı bilgiye ulaşmanın mümkün olduğu söylenememektedir. Suçla ilgili bilimsel anlam taşıyan arşiv bilgisinin bulunmaması, bu konuda sonuçların elde edildiği araştırmaların yapılmasını da engellemektedir. Suç ve suçluya ait verilerin bir an önce toplanması, bir araya getirilmesi, veri girişi ve bilimsel istatistik yöntemleri ile gerekli analizlerin yapılması şarttır (Yön, 2000).

Ülkemizde suç ve suçlu istatistikleri, suç analizleri ve ilgili profiller genel olarak Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından derlenerek yayınlanmaktadır. Polis Teşkilatı içindeyse bu işlev Emniyet Genel Müdürlüğü Araştırma Planlama Koordinasyon (APK) Daire Başkanlığınca yerine getirilmektedir. Böylelikle merkezi yapıda oluşturulacak suç ve suçlu istatistiki bilgileri veri tabanı, suç analizlerinin ülke çapında bölgesel ve yerel olarak sağlıklı bir şekilde yapılabilmesini ve dolayısıyla alınması gereken suç önleme yöntem ve programlarının belirlenmesini mümkün kılacaktır (Özmen, 2001).

Toplum destekli polislik, geleneksel polislik yaklaşımına ters olarak güç ve yetki terimlerinin yerlerini hizmet terimine devrettikleri bir anlayışa sahiptir. Bu anlayış çerçevesinde polis halktan aldığı maaşının karşılığında onlara hizmet götüren kamu görevlisidir. Bu nedenle halkın güvenliğinin nasıl sağlandığını bilmesi ve buna katılması en doğal hakkı olmaktadır, işte toplum destekli polislik halkın polisliğe katılımını sunduğu hizmetin ön şartı olarak gören bir polislik yaklaşımıdır (Özmen, 2001).

Polisliğin kanun uygulayıcı rolünden kaynaklanan sert ve olumsuz imajının, topluma hizmet götüren bir kurum olduğuna ilişkin pozitif görünümünün de sergilenmesiyle değiştirilmesi kaçınılmazdır. Bu nedenle toplumu polisiye faaliyetler hakkında bilgilendirecek, yapacağı ziyaretlerle onlara polisin her zaman yanlarında olduğunu ve yalnızca hizmet vermek üzere çalıştığını en iyi şekilde yansıtacak, böylelikle toplumun polisten beklentilerini de tespit edecek toplum polislerinin polis birimlerinde konuşlandırılması gerekmektedir. Bunu yanı sıra polisi halka yakınlaştıracak metotlardan olan devriye hizmetlerinin yeniden değerlendirilerek verimlerinin artırılması zorunludur (Özmen, 2001).

İngiltere'de emniyet müdürüne karşı bir ölçüye kadar bağımsız görev yapma olanağına sahip olan ve yarısı hükümetçe atanan diğer yarısı da halkın seçtiği belediye idaresinde çalışan kişilerden oluşan meclis tarafından yönetilen polis idareleri, polislik politika ve uygulamalarının belirlenmesinde yerel halkın demokratik bir şekilde katılımına olanak

sağlamaktadır. Kısmen polisliğin yerelleşmesi anlamına gelen bu yapılanmanın genel amacı, bölgede yaşayan insanların suçun ve hayat kalitesini düşüren nedenlerin ortadan kaldırılarak, huzurlu bir yaşam ortamı yaratılması ve böylelikle halkın hayat kalitesinin yükseltilmesidir. 1998 yılında çıkarılan Suç ve Düzensizlik Yasası uyarınca polis idarelerine, güvenlikle ilgili bütün kamusal kurumlarla işbirliği kurulması amacıyla Polis İşbirliği çalışmalarının başlatılması konusunda yasal sorumluluk yüklenmiştir. Bu faaliyetler uyarınca belirlenen bölgelerde güvenlik politikaları Toplum Güvenliği Strateji Grupları tarafından belirlenmektedir. Yasanın çıktığı tarihten bu yana yapılan çalışmaların suç oranlarını düşürdüğü dikkate alındığında, toplum güvenliği stratejilerine yönelik yasal yeniliklerin ve oluşturulan polis işbirliği ve toplum güvenliği strateji gruplarının uygulamalarının suç önleme ve toplum destekli polislik çalışmaları açısından kaçınılmaz önemde olduğu ortaya çıkmaktadır (Yön, 2000).

Toplum destekli polislik, geleneksel polislik yaklaşımına ters olarak güç ve yetki terimlerinin yerlerini hizmet terimine devrettikleri bir anlayışa sahiptir. Bu anlayış çerçevesinde polis halktan aldığı maaşının karşılığında onlara hizmet götüren kamu görevlisidir. Bu nedenle halkın güvenliğinin nasıl sağlandığını bilmesi ve buna katılması en doğal hakkı olmaktadır. İşte toplum destekli polislik halkın polisliğe katılımını sunduğu hizmetin ön şartı olarak gören bir polislik yaklaşımıdır.

Polisliğin kanun uygulayıcı rolünden kaynaklanan sert ve olumsuz imajının, topluma hizmet götüren bir kurum olduğuna ilişkin pozitif görünümünün de sergilenmesiyle değiştirilmesi kaçınılmazdır. Bu nedenle toplumu polisiye faaliyetler hakkında bilgilendirecek, yapacağı ziyaretlerle onlara polisin her zaman yanlarında olduğunu ve yalnızca hizmet vermek üzere çalıştığını en iyi şekilde yansıtacak, böylelikle toplumun polisten beklentilerini de tespit edecek toplum polislerinin polis birimlerinde konuşlandırılması gerekmektedir. Bunu yanı sıra polisi halka yakınlaştıracak metotlardan olan devriye hizmetlerinin yeniden değerlendirilerek verimlerinin artırılması zorunludur (Brown, 1998).

İngiltere'de emniyet müdürüne karşı bir ölçüye kadar bağımsız görev yapma olanağına sahip olan ve yarısı hükümetçe atanan diğer yarısı da halkın seçtiği belediye idaresinde çalışan kişilerden oluşan meclis tarafından yönetilen polis idareleri, polislik politika ve uygulamalarının belirlenmesinde yerel halkın demokratik bir şekilde katılımına olanak sağlamaktadır. Kısmen polisliğin yerelleşmesi anlamına gelen bu yapılanmanın genel

amacı, bölgede yaşayan insanların suçun ve hayat kalitesini düşüren nedenlerin ortadan kaldırılarak, huzurlu bir yaşam ortamı yaratılması ve böylelikle halkın hayat kalitesinin yükseltilmesidir (Yön, 2000).

Ülkemizde 2002 yılında konuşlandırılarak İçişleri Bakanlığı Strateji Merkezinde (İBSM) çalışmalar yapmakta olan Suç ve Suç Önleme Komisyonunun hazırladığı Suçla Mücadelede Toplumsal Katılım adlı proje taslağında; suçun faktörleri ile ilgili olabilecek kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere, sivil toplum örgütleri ve diğer toplumsal öğelerin aktif olarak suçla mücadelede yer alması önerilerek bu tür oluşumların gerekliliği önemle vurgulanmaktadır. Projenin uygulanmasıyla ülkemizin güvenlik durumunda belirgin bir düzelmenin olacağı kaçınılmazdır (EGM, 2007, s.182).

Teknolojik yeniliklerin her geçen gün hızla geliştiği günümüz toplumunda, suçların önlenmesi, meydana gelen olayların aydınlatılması ve suçlularla mücadelede gelişen teknolojik imkanların kullanılması vazgeçilmez bir gereklilik haline gelmiştir. Bu nedenle suç ve suçlu analizlerinin yapılmasında modem analiz yöntemlerinin ve suç haritalarının kullanımı toplum destekli polisliğin gereklerindendir (Brown, 1998).

4.1.1.5. Gençlik Suçları

Ülkemizde suçların yaklaşık olarak yarısı, 25 yaşın altındaki yaş diliminde bulunan çocuklar ve gençler işlemektedir. İleri yaşlarda suç işleyenlerin yüzde doksanın çocukluk ve gençlik çağında suç işledikleri saptanmıştır. Konuya bu açıdan bakıldığında, çocuk ve gençlerde suç nedenlerini bulmak ve bunların önlemini almak, bir anlamda toplumda işlenen suçların da azalmasını sağlamak amacına yönelik bir çalışma olacaktır (Köknel, 2001).

Çocuk ve gençlerin suç sayılan davranışları aileye, çevreye, okula karşı kabahat işlemekle başlamakta; niteliği değişerek yasaların suç saydığı davranış ve eylemlere doğru kaymaktadır. Bunları bu şekilde sıralayabiliriz: eve, okula, işyerine yalan söylemek, gece geç saatlere kadar eve dönmemek, evden ve okuldan kaçmak, okul ve iş tembelliği, okulun ve iş yerinin disiplinine uymamak, hırsızlık, yankesicilik, araba hırsızlığı, trafik suçları, alkol kullanımına bağlı suçlar, uyuşturucu ve uyarıcı maddeler kullanmak, saldırı ve tahrip, kavga, bıçak ve tabanca taşıma, yaralama ve hatta öldürme (Köknel, 2001).

Çocuk ve genci suça yöneltten ailelerin ortak özelliklerini şöyle toplayabiliriz: Yerinde

kullanılmayan anne baba disiplini, aşırı aile baskısı, anne babanın aşırı ilgisi ya da ilgisizliği, gayrimeşru yaşantı ve bunun sonucu meydana çıkan çocuk, baba ya da annenin olmaması, ayrılmış anne baba, babanın alkolik olması, çalışma zorunluluğu yüzünden babanın uzun süre evden uzak kalması, işsizlik ve ekonomik güçsüzlük, sık sık çevre değiştirme. Suçlu çocuk ve gençlerin ailelerinde sıklıkla rastlanan bu özellikler kentleşme, sanayileşme, ekonomik krizler, enflasyon, göçler vb. büyük çalkantılar olduğu zaman daha çok görülür ve suçluluk oranını yükseltir. Toplumsal, ekonomik ve kültürel değişmelerin toplumda yarattığı bunalımlar ve kavram kargaşaları, çatışmalar aile içine de yansır. Değişen değerler ve ahlak kavramının aile içinde yarattığı çelişmeler, çekişmeler çocuk ve gençleri yeni arayışlara ve kişiliğini göstermek için davranış sapmalarına sürükler (Köknel, 2001).

Suç eğilim gösteren gençlerin ortak kişilik özellikleri vardır. Bu özelliklerin tanınması, suç işlemeden onlara yardımcı olma fırsatı verir. Bu gençlerde alabildiğince sınırsız bir özgürlük eğilimi vardır. Her tür yetkiye karşı çıkarlar, tepki gösterirler. Fiziki güce hayran olup, bütün sorunların fizik gücüyle çözüleceği inancı içindedirler. Maddi doyum peşinde koşarlar. Cinsel yaşama ve bu yaşamın sapıklıklarına eğilim gösterirler. Geniş dünya içinde daima yeni ve değişik serüvenlerin peşinde koşarlar. Gerçekler karşısında kolay ve çabuk hırçınlaşır, kriz geçirir, ölçsüz, gereksiz tepki gösterirler. Kendi başlarına güvenli ve yeterli olmadıkları için daima ufak gruplar oluşturur, onlarla birlikte yaşar, birlikte bir eyleme girerler. Alkol ve uyuşturucu madde kullanmaya büyük eğilim gösterirler (Köknel, 2001).

Özellikle büyük kentlerde sokak ve mahallelerde yetişen bu tip gençler kötü arkadaş örnekleriyle suça yönelirler. Sigara, alkol, kumar, uyuşturucu madde alışkanlıkları, pornografik içerikli resimler ve videolar, arkadaş ilişkilerini daha ileriye götürme isteği onları adım adım çeşitli suçlara sürükler. Aileye, çevreye karşı kin, nefret, kıskançlık, saldırganlık duyguları doğar ve gelişir. Bu duygular içinde amaçsız, güvensiz, başıboş bir yaşam sürdürürler (EGM, 2007, s.161).

Bununla birlikte, genç neslin bizim toplumumuzun geleceği olduğu ve kendilerinin de suç mağduru olma olasılığının yüksek olduğu dikkate alınmalıdır. Yerel yönetimler, genç neslin, özellikle en fazla riskte olanlar, yalnızca suçlu olarak algılanmayan fakat mağdur olanların, yalnız okulda değil her seviyede, kentlerin içinde yurttaş olma sürecinin içinde olmanın yolunu bulmalarını sağlamaya çaba sarfetmelidirler (EGM, 2007, s.162).

4.1.1.5.1. Suç İşleyen Gençlerin Demografik Özellikleri

15-24 yaş grupları arasında bulunan gençlerin suç işleme riski yüksek olup, en çok suç işleyenler bu yaş dilimleri içinde bulunmaktadır. Yaş ilerledikçe suç işleme ve riski ve suç oranlarında düşme görülmektedir. Adam öldürenlerin yarısından fazlası, kırsal bölgelerde yaşayan, 15-24 yaş dilimi arasında, ilkokulu bitirmiş genç erkeklerdir. İçişleri Bakanlığı ve Devlet İstatistik Enstitüsü'nün yaptığı araştırmalara göre ortalama suç oranları arasında çocukluk ve gençlik yaş dilimi içinde suç oranları şöyledir: Kasten adam öldürme % 12, kasten yaralama % 18, ırza geçme ve ırza geçme girişimi % 18, dayak, dövme, vurma, yaralama % 8, hırsızlık % 34, fuhşa teşvik % 4, gasp ve yağma %16, kasten yangın çıkarma % 9. Suçların yaklaşık % 25'i başkalarının kışkırtması ve özendirilmesi ile, % 45'i birden fazla kişiyle planlı olarak, geri kalanı kendiliğinden tek başına gerçekleşmektedir (Köknel, 2001).

Yer: Suç işleyen çocukların ve gençlerin yaklaşık % 90'ı, kentlerde, % 10'u kırsal bölgelerde oturmakta olup darp, dayak, dövme, vurma, yaralama, hırsızlık gibi suçlar daha çok kentlerde oturan çocuklar ve gençler tarafından işlenmektedir.

Öğrenim: Suç işleyenlerin büyük çoğunluğunun öğrenim durumu ilkokul düzeyinde olup, bunu ortaokul ve meslek okulunu bitirmiş olanlar izlemektedir. Suç işleyenlerin % 43'ünün babaları, % 62'sinin anneleri okur yazar değildir.

Meslek: Kentlerde, özellikle büyük kentlerde serbest meslek yaptıklarını söyleyenler, geçici işi olan ya da işsizler arasından hırsızlık, gasp, kıymetli evrak sahtekarlığı, sahte senet, sahte çek, kaçakçılık, uyuşturucu madde kaçakçılığı suçları işleyenlere sıklıkla rastlanır. Bu tip insanlar çoğu kez birden fazla suç işleyip birçok defa cezaevine girip çıkarlar.

Ekonomik düzey: Ekonomik düzey önemli suç nedenleri arasında yer alır. Suçluların yaklaşık beşte biri ekonomik sıkıntı ve yoksulluk nedeniyle suç işlediklerini söylemişlerdir. Suçluların % 10-15'i temelde ekonomik nedenlere bağlı, ancak görünüşte sahte senet, sahte çek gibi suçları işledikleri için ceza almışlardır (EGM, 2010, s.194).

Ekonomik durumun yetersiz, geçim düzeyinin düşük olması suç oranını yükseltmektedir. Suçluların yarısından fazlasının günlük gelirini büyük zorlukla elde etmesi bu durumu doğrulamaktadır. Ekonomik nedenlerle işlenen suçlar arasında kentlerde hırsızlık, gasp, kaçakçılık, uyuşturucu madde kaçakçılığı, cinsel suçlar, kız kaçırma; kırsal bölgelerde

adam öldürme, kan davası, kız kaçırma ilk sıralarda yer almaktadır. Kırsal yörelerde suç işleyenlerin % 20'si parasızlıktan, % 10'u arazi anlaşmazlığından, % 12'si değişik nedenlerle suç işlediklerini söylemişlerdir. (EGM, 2010, s.194).

Göç: Suç işleyenlerin yaklaşık dörtte üçü suç işledikleri yerin yerlisidir; bunların yarısı suç işlemeyen önce kırsal bölgelerde, köyde, geri kalan dörtte biri kentte yaşamıştır. Hırsızlık suçu işleyenlerin % 64'ü büyük kentlerde, % 14'ü kırsal bölgelerde ve köylerde oturmaktadırlar. Suçluların % 43'ü suç işlemeyen önce kırsal bölgelerde; % 38'i kentte yaşamış olup, % 73'ü bulunduğu yerin yerlisidir. Adam öldürenlerin % 53'ü, hırsızlık yapanların % 21'i kırsal bölgelerden büyük kentlere göçmüş, geçim sıkıntısı ve işsizlik nedeniyle suç işlediklerini söylemişlerdir. Kırsal bölgeden gelen, kalabalık ailede yaşayan insanların suç işleme olasılığı fazla olup, suç işleyenlerin çoğunun 4-7 kardeşi olduğu anlaşılmıştır. Adam öldürme suçundan hükümlü olanların % 65'i, hırsızlık suçundan hükümlü olanların % 55'i cezaevinden çıktıktan sonra suç işledikleri çevreye dönmek istemediklerini belirtmişlerdir (Köknel, 2001).

Alkol ve madde: Alkol aldıktan sonra suç işleyenlerin % 54'ü adam öldürmüştür; % 10'u hırsızlık yapmış; % 15'i kıymetli evrakta sahtecilik, sahte çek, sahte senet, gasp, kaçakçılık, uyuşturucu madde kaçakçılığı gibi suçlar işlemiştir. Uyuşturucu aldıktan sonra suç işleyenlerin % 47'si uyuşturucu ile ilgili suçlar işlemiş, % 23'ü adam öldürmüştür.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan, uyuşturucu madde satan suçluların çoğu 15-25 yaş dilimi arasında bulunan, büyük kentlerin gecekondu bölgelerinde yaşayan, ilkokulu bitirmiş gençler ve erişkinler olup, bu suçu işsizlik, parasızlık nedeniyle işlediklerini söylemişlerdir.

Gençlerde suçluluk toplumsal bir sorundur. Gençlerde suçluluğa yol açan nedenler arasında davranış ve kişilik bozuklukları, bunlara bağlı cinsel kimlik bozukluğu, çocukluk ve gençlik çağında başlayan ruhsal bozukluklar ve hastalıklar yer alır (EGM, 2010, s.195).

4.1.1.5.2. Türkiye'de Suçlu Gençler

Adalet Bakanlığı'nın istatistiklerine göre Türkiye'de 18 yaşından küçük tutukluların yetişkin hükümlülere oranı yüzde 8'i geçmemektedir. Örneğin 1975 yılında ıslahevlerinde ve çocuk cezaevlerinde 1186 hükümlü çocuk ve genç (12-18 yaşlar) vardı ve işledikleri suçlara göre dağılım göstermekteydiler: Yüzde 37 oranında adam öldürme ilk sırayı almaktadır. İkinci sırada yüzde 32 cinsel suçlar, üçüncü sırada da yüzde 27 ile hırsızlık

suçu yer almaktadır. Resmi sayılara bakarak Türkiye’de çocuk ve genç suçluluğunun büyük boyutlarda olmadığı söylenilebilir. Genç nüfusun (13 milyon), erişkin nüfusa göre çok kalabalık olduğu ülkemizde, bu sayılar gerçekten azdır. İşleme konmayan, karakolda çözümlenerek mahkemelere yansımayan pek çok olay bulunduğu da bir gerçektir. Gene de genç suçluluğu oranı düşüktür. Batı ülkelerinde suçlar, büyük oranda, büyük kentlerin yoksul kesimlerinde yaşayan gençler tarafından işlenmektedir. Gençlik suçluluğu kentleşmenin ayrılmaz bir sonucudur. Ülkemizde hızlı kentleşmeye paralel olarak gençlerin işledikleri suçlar artmaktadır, daha da artması beklenmektedir. Ancak köy kökenli gençlerin işlediği suç, ülkemizde hâlâ önde gitmektedir. Örneğin, 1976 istatistiklerine göre hükümlü olan 1186 çocuk ve gencin yüzde 66’sı köy kökenlidir. Kasaba kökenli olanlar yüzde 20, kentte oturanların oranı da yüzde 14 dolayındadır. Bu durumda ilginç olan kentte oturup da poliste başı derde giren gençlerin yüzde 93’ünün de köyden kente göçmüş ailelerin, yani gecekondü çocukları olmasıdır. Hükümlü gençlerin iş durumları incelendiğinde, bunlar içinde işsiz olanların yüzde 60, çalışanların yüzde 40 olduğu görülmektedir. Büyük çoğunluğu ilkökul öğreniminden öteye geçememişlerdir; yüzde 20’ye yakın bir bölümü de okur-yazar değildir. Bu gençlerin yüzde 41’i parçalanmış ailelerden gelmektedir. Anası ya da babası olmayan veya hem anasız hem de babasız olanların oranı yüzde 29’dur. Türkiye’de parçalanmış aile oranının yüzde 8 dolayında olduğu tahmin edilmektedir. Suçlu çocukların ailelerinde parçalanma oranı, genel oranın çok üstündedir (yüzde 22). Suçlu çocukların yüzde 47,6’sının çeşitli nedenlerle ana babalarından belli sürelerle ayrı kaldıkları da görülmektedir ki bu, suça yönelmede önemli etkenlerden biridir. Başka önemli bir özellik, suçlu gençlerin yüzde 86’sının beş kişiden fazla üyesi bulunan kalabalık ailelerden gelmeleridir (Yörükoğlu, 2000).

Suçlu çocukların başlıca özellikleri de şöyle özetlenebilir: Bu gençler en az bir yıl sınıfta kalmış başarısız öğrencilerdir. Yüzde 36,6’sı okuldan kaçmıştır; yüzde 26’sı suç işlemeyen önce evden kaçmıştır, yüzde 17’si de birden fazla suç işlemiştir. Yüzde 70’inin çocukluklarında çalma alışkanlığı olduğu saptanmıştır. Suçlu çocukların ancak yarısı anne ve babaları tarafından sevildiklerini bildirmişlerdir. Annesince sevildiğini söyleyenler, babasınca sevildiğini söyleyenlerden üç kat fazladır. Suçlu gençlerin yüzde 47,6’sı ölüm veya ayrılık nedeniyle bir süre ana babalarından ayrı kalmışlardır (Yörükoğlu, 2000).

4.1.2. Toplum Destekli Polisliğin Suç Önlemede Önemi

Polisin etkisi dışında suçu oluşturan birçok sebep vardır ve bu sebepler polisin suçla

m¼cadeledeki etkisini g¼lgede bırakmaktadır. Suçluluğu önlemek ve buna ilişkin çözümler geliştirmek yalnızca Polisin görevi değildir. Çağdaş suçla m¼cadele yaklaşımlarına göre; suç ve suçluluğa yönelik toplumun da duyarlı ve bilinçli olması gerekmektedir (Sözer, 2010).

Bu bakımdan toplumsal farkındalığın artırılmasında ve insanların yaşamlarını sürdürdükleri çevreye ilişkin duyarlılıklarının geliştirilmesinde toplum destekli polisliğin yaşamsal öneme sahip olduğu değerlendirilmektedir.

Bu yönüyle; toplum destekli polisliğin suç önlemedeki önemini maddeler halinde kısaca şu şekilde sıralayabiliriz:

- Suçluluğu kontrol altına almak ve suçu proaktif toplum yoluyla azaltmak bakımından toplum destekli polislik, toplum-polis işbirliğinin geliştirilmesinde ve buna ilişkin mekanizmalar oluşturulmasında önem taşır.
- Toplum destekli polislik faaliyetleri çerçevesinde polis, kendi kendine yardım eden ve yaşanılan çevrede olanlara karşı kendiliğinden harekete geçen bir toplumun oluşturulmasında itici güç olarak rol oynar.
- Toplum destekli polislik hizmetleri, toplumsal sorunların bütününe odaklanmakta ve sorunların çözümünde itici rol oynamaktadır. Bu da suça neden olan etkenlerin belirlenmesinde ve bu etkenlerin suç oluşumuna etkilerinin azaltılmasında önemli bir toplum-polis işbirliği mekanizmasıdır.
- Toplum destekli polislik, polisin, hizmetinde olduğu toplumun temel problemleri ile doğrudan ve aracısız bir ilişki kurarak meşgul olmasına ve toplum-polis ilişkilerinin gelişmesine imkan sağlar.
- Toplum destekli polislik, polisin toplumla bütünleşmesini ve toplumsal duyarlılıkları algılamasını temin eder.
- Suç önleme faaliyetleri çerçevesinde toplumdan polise bilgi akışının artmasına olanak sağlar ve polisin suçlara yönelik etkinliklerinin daha verimli olmasını temin eder.
- Toplum ve polis arasında çift yönlü etkin bir iletişimi sağlayarak suçla m¼cadeleyi toplumun geneline yaygınlaştırır.
- Toplum destekli polislik toplumun her türlü sorunun belirlenerek çözümlenmesi çerçevesinde, suçla m¼cadeleye ve toplumdaki sorunlara ilişkin ilgili kurum ve kuruluşların harekete geçirilmesine yönelik mekanizmalar sağlar.
- Toplumun suçla m¼cadeleye ilişkin taleplerinin ve beklentilerinin toplum destekli

polislik çalışmaları kapsamında belirlenmesi ile suçla mücadeleye toplum odaklı yn verilmesi ve buna yönelik stratejiler geliştirilmesi sağlanabilir.

- Suçla mücadele hizmetlerinin toplum odaklı yürütülmesine imkan sağlanır.
- Suç korkusunun azalmasına ve toplumda güvenlik olgusunun yaygınlaşmasına olanak sağlar. Suç mağduriyetlerinin azaltılması ve suç mağdurlarının bilinçlendirilmesine ilişkin suçla mücadele odaklı çalışmalar yapılması için imkanlar sunar.
- Polisin, toplumun risk altındaki kesimlerine yönelik stratejiler geliştirmesine ve onları suçtan korumasına yönelik çalışmalar yapabilmesine imkan veren elverişli bir alan sağlar (EGM, 2007, s.179).
- Polisin suçla mücadeleye yönelik faaliyetlerinin topluma aktarılmasında ve bunların toplum tarafından benimsenmesi ve desteklenmesinde geri beslenme mekanizması işlevini görür.

4.1.3. Suç Ve Suçun nlenmesi

Suç nleme oldukça geniş kapsamlı bir organize faaliyetler bütünüdür ve bu konuda yapılan tanımlar konseptin amacına göre değişmektedir. Suç nleme teriminin geniş kapsamlı ve net olmayan bir kavram olduğu konusunda akademisyen ve uygulayıcılar arasında genel bir kabul söz konusudur. En geniş anlamıyla ‘‘birçok kurumun ve geniş bir yelpazedeki sosyal ve ekonomik politikaların doğrudan veya dolaylı olarak suç olayının azaltılmasını hedefleyen eylemleri’’ olarak tanımlanmıştır (Gladstone, 1980, s.3).

Suç önlemenin tek bir tanımı olmaması suç ve onun ortaya çıkmasına yol açan sebeplerin kompleks bir doğaya sahip olmasına bağlıdır ve bu durum suç nleme konusunu da karmaşık ve geniş kapsamlı bir alan haline getirmektedir. Suç nlem teorileri ve uygulamalardaki değişiklikler bu konudaki ağdaş yaklaşımların temellerinin atmış ve şekillendirmiştir (Gladstone, 1980, s.3).

Pease (1994, s.659) 'tüm suç teorileri aynı zamanda suç nleme teorileridir' demektedir. Suç önlemeye yönelik klasik teoriler iyi bilinmektedir. Buna rağmen, 1960'lar ve 70'lerde artan suç oranları ve hapishane nüfusu hem bu teorilerin hem de Ceza ve Adalet Sisteminin suçu kontrol etmede başarısız oldukları görüşünün ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Böylece, kriminoloji teorileri resmi olmayan kontrol mekanizmaları üzerinde odaklanmaya başlamıştır.

4.1.4. Suç Önleme Çeşitleri

Akademisyenler suç önleme yaklaşımlarını kurbanlar veya saldırganlar üzerinde yoğunlaşma eğilimlerine göre ikiye ayırmaktadırlar. Bu sınıflandırma yapılırken her iki kategori de, suç önleme stratejisinin bir topluluktaki herkesi, sadece suça maruz kalma riski oranları veya hali hazırda bir suça iştirak etmişleri hedef almasına göre oluşturulmaktadır. Örneğin, ABD'nin Ulusal Suç Önleme Enstitüsü doğrudan ve dolaylı suç önleme arasında bir ayırım yapmaktadır (Gözel, 2000, s.24).

Yakın zamanlarda yapılan bir sınıflandırma ise durumsal suç önleme - bazen fırsat azaltılması veya suç önleyici dizayndiye de adlandırılmaktadır- ve sosyal suç önleme şeklindedir. Gözel (2000, s.25)'e göre en çok kullanılan sınıflandırmalardan birisi Brantingham ve Faust'un birincil önleme, ikincil önleme ve üçüncül önleme şeklinde ayrıştırılan üçlü sınıflandırmasıdır:

Bu sınıflandırmada birincil önleme suç işlemeye yol açan veya kolaylaştıran fırsatları azaltmayı ifade ederken, ikincil önleme suçun önlenmesinden çok suçu ortaya çıkaran davranışların önlenmesi konusuna eğilmeyi, üçüncül önleme ise bilinen suçluların tedavisini vurgulamaktaydı. Pease (1994, s.660) bu üç tip önlemenin Britanya'da aynı anda uygulanmakta olduğunu altını çizmektedir. Birincil önleme polis tarafından yapılmakta iken, ikincil önlemede yerel yönetimlerin sosyal hizmet ve gençlik hizmetleri birimleri öncü rol oynamaktaydı ve üçüncül önleme ise hapisane ve suçlu gözetim birimlerince gerçekleştiriliyordu.

Hough ve Tilley (1998) sınıflandırmanın tüm zamanlara hizmet etmekten ziyade amaca hizmet etmesi gerektiğini vurgulayarak yaptıkları sınıflandırmada öncelikle suç önleme ve suçu ortaya çıkaran davranışları önlemeye yönelik çalışmalar açısından bir sınıflandırma yapmış ve ikinci aşamada da kanunların uygulanması ve durumsal suç önlemeyi birinci başlığın, toplumsal, sosyal ve gelişmeye yönelik önleme ve rehabilitasyonu da ikinci başlık yani suça yönelik davranışın önlenmesi başlığı altına yerleştirmişlerdir (Gözel, 2000).

Pratikte suç ve suçlu, saldırı ve saldırgan arasındaki ayrımı vurgulayan ve suçun sebepleriyle bunların birbirleri ile ilişkilerini kristal ize eden sınıflandırmalar da vardır. Problem Analiz Üçgeni önleme işlevi açısından belirli suç problemlerinin yapısını tanımlamak için kullanılan pratik araçlardan birisidir (Gözel, 2000).

4.1.5. Suç Önlemeye Yönelik Uygulamalarda İngiltere Örneği

1829 yılında kurulan ilk modern polis teşkilatı olan Londra Metropolitan Polisinin aynı yıl basılan ilk rehber kitabında suçun önlenmesinin yeni kurulan bu teşkilatın birincil sorumluluğu olacağı açıkça belirtiliyordu. Rehberde 'ilk etapta şu açıkça anlaşılmalıdır ki suçun önlenmesi prensipteki hedefimizdir. Polisin tüm çabaları bu büyük hedefe ulaşmak yönünde olmalıdır.'denmekteydi (Crawford, 1997).

Reiner (1992, s.70)'in işaret ettiği gibi bu prensip polis uygulamalarının merkezinde olagelmış ve 1950'lerin sonuna kadar mntıkaların düzenli olarak devriye gezen üniformalı yaya polisler tarafından hayata geçirilmiştir. Yaya polis devriyesi bu dönem boyunca suç önleme çabalarının en önemli uygulaması olmuştur.

Şunun da altını özellikle çizmek gerekir ki modern polis teşkilatı diğer suç önleme amaçlı kurumlar ile birlikte modern devletin kurumu olarak ortaya çıkmakta idi ve bunların tek başlarına suçu önlemek için yeterli olacakları inancı hakimdi (Gözel, 2000). Ancak, başlangıçtaki Peel'in üniformalı polisler sokaklarda devriye gezerek suçun önlenmesini temel alan anlayışının kurumsal baskılar ve polisin profesyonelleşmesi sonucu marjinal hale geldiği de halen tartışılmaktadır (Crawford, 1997).

Bu dönem boyunca, polis ve diğer suçla mücadele kurumlarının iyi işlediği ve başarılı olduklarına inanılmaktaydı. İkinci Dünya Savaşı boyunca suç oranları yüksek düzeyde gerçekleşse de, bu durum daha çok savaşın getirdiği olağanüstü koşullara bağlanmış ve savaş sonrası her şeyin normale döneceği düşünülmüştür. Fakat savaştan sonra da suç oranları hızla yükselmeye ve hapisaneler dolup taşmaya devam etmiştir.

1960'lar ve 70'ler boyunca gelişmiş teknolojiyi kullanan reaktif polis uygulamaları suç ile mücadelede en iyi çözüm olarak kabul edildi. Bu yüzden, kurumsallaşma ve profesyonelleşme sonucu, özel suç önleme birimleri oluşturulmakla birlikte bunlar kısa zamanda teşkilat içerisinde önemsiz küçük birimler haline geldiler. Öyle ki, ortalama olarak tüm polis kuvvetlerinin %1 'inden bile azı bu birimlerde istihdam edilmekte idi. Bu dönem bir akademisyen tarafından suç önleme çabalarının gettolaşması (Crawford, 1997, s.28) dönemi olarak adlandırılmaktadır.

1980'lerin başında suç önleme yaklaşımlarını derinden etkileyen bazı önemli siyasal ve sosyal olaylar meydana gelmiştir. Bunlardan ilki, İngiltere'de Margaret Thatcher'in

liderliğindeki Muhafazakar Partinin iktidara gelmesidir. Thatcher'in başbakanlığındaki hükümetin asli politikası devletin faaliyet alanlarının sınırlarını küçültmek suretiyle güçlü bir devlet ve idare yaratmak idi ve kamu düzeninin sağlanması da bu hükümetin gündeminin üst sıralarında yer almaktaydı.

Suç önleme yaklaşımlarını etkileyen diğer konu, aynı yıllarda emniyet ve asayişin sağlanması ile ilgili problemlerin artması ve bir kriz boyutuna varmasıdır. Ülkenin her yanında yapılan gösterilerden ve diğer kamu düzenini bozucu sosyal olaylardan biri olan ve Nisan 1981'de ortaya çıkan Brixton olaylarını müteakiben bu olayı irdeleyen Scarman Raporu, polis ve toplum arasında bir iletişim kopukluğu olduğu tespit etmesi ve benzeri olayların ortaya çıkmasında önemli rolü olan bu kopukluğun giderilerek toplum ile polis arasındaki güvenin yeniden tesis edilmesi için çeşitli uygulamalar önermesiyle ünlüdür (Scarman, 1981).

Sonuç olarak polis uygulamaları ve özellikle de reaktif polis uygulamaları tekrar yoğun eleştirilere hedef olmaya başlanmış, bu durum yeniden topluma dönmenin gerekliliğini ve topluma yönelik ve onu da içeren uygulamalar yapılmasının zorunluluğunu savunan fikirlerin ve sıcak tartışmaların bir kez daha sahneye çıkmasına yol açmıştır (Kavgacı, 1995).

Üçüncü olarak, Muhafazakar Parti Hükümeti'nin Finansal Yönetim Projesi polisin suçla mücadele için daha verimli ve etkili yöntemler aramasına yol açmıştı. İçişleri Bakanlığının 114/83 sayılı genelgesi tüm kamu hizmetlerinde olduğu gibi polis teşkilatlarında da verimlilik ve etkinlik etrafında yoğunlaşan bu yeni yönetim modelini modern polis teşkilatının bir parçası haline getirmeyi amaçlamıştır. Reiner (1992, s.241) bu yeni finansal rejimi, 1980'ler ve 1990'lar boyunca yapılan diğer değişikliklerle birlikte, polisi merkezileştirme çabalarının bir parçası olarak değerlendirmekte ve bölge teşkilatları ve hatta ulusal bir polis teşkilatı oluşturma yönündeki gizli gündemi tartışmaktadır. Sonuç olarak Reiner hükümet doğrudan merkezi bir polis teşkilatı yaratmak yerine dolaylı önlemler ve adımlarla polis üzerinde etkili bir merkezi kontrol kurmayı başardı demektedir. 1980'lerin başlarındaki gelişmelerin polis teşkilatlarını yardım ve rehberlik için merkezi hükümete başvurmaya daha hazır hale getirdiği de savunulmaktadır.

Siyasi yapıdaki ve teorideki bu yenilikler ve gelişmeler suç kontrolü alanında İngiltere'de çok önemli etkiler yapmıştır ve son yirmi yıl boyunca suç önleme uygulamalarını şekillendirmiştir. Son yirmi yıl boyunca suç önlemeye yönelik çabalar çoğunlukla İçişleri

Bakanlığı tarafından ilk defa 1980 yılında Gladstone Raporu'nda dile getirildiği şekliyle "suçların önlenmesi sadece polisin değil toplumun ve tüm bireylerin sorumluluğudur" mesajı çerçevesinde şekillendirilmiştir. Rapora göre;

"Suçun önlenmesi polisin çalışmalarının birincil hedefi olarak görülmesine rağmen, bu işin sadece polisin sorumluluğu olmadığı açıktır. Suç olayını etkileyen şartların birçoğu polisin kontrolü dışındadır ve bu yüzden suçu önleme sorumluluğu sadece polise yüklenemez. Diğer kurumlar ve vatandaşlar da önemli katkılar sağlayabilirler ve etkili bir suç önleme stratejisi bu kuruluşları ve vatandaşları da kapsamalıdır" (Gladstone, 1980, s.5).

1980'lerin başlarına kadar yerel yönetimler suçun önlenmesi konusunda pek fazla sorumlulukları olmadığı savunmaktaydılar. 80'lerin ortalarına gelindiğinde çoğunluğu İşçi Partisi taraftarı olan bir kısım yerel yönetimler 'toplum güvenliği' adı altında suç önleme çalışmalarına yönelmeye başladılar. Bu eğilimin nedeni İşçi Partisinin sahip oldukları 'polis karşıtı' imajından kurtulmak isteği veya polis teşkilatı üzerinde yerel yönetimin kontrolünü arttırmak için suç önleme çalışmalarını bir fırsat olarak görmesidir (Crawford, 1997, s.34). 1990 yılında, Metropolitan Otoriteleri Birliği yerel yönetimlere suç önleme konusunda yasal sorumluluklar verilmesi çağrısı yapmaktaydı; böylece bu idareler hali hazırda bu konuda üstlendikleri ve yürüttükleri çalışmalara devam etmek ve geliştirmek konusunda cesaretlendirilmiş olacaklardı.

Suç önleme çalışmaları 1990'lı yıllar boyunca suç kontrolü stratejilerinin ana unsuru olarak kalmaya devam etmiştir. Öte yandan, İçişleri Bakanlığınca organize edilmiş bazı kampanyalar yürütülmekle birlikte 1993-97 döneminde Britanya'nın suçla mücadele ve adalet politikasının yönünü "suç kontrolünün formal sürecine ve mahkemelerin ve hapishanelerin rollerine" döndüğü şeklinde iddialar da vardır (Crawford, 1997, s.40).

Suç önleme konusunda yukarıda daha çok İngiltere'de polisliğin çağdaş gelişimi ve suç önleme uygulamalarına değinilmesinin nedeni polisiye kültür ve çalışmaları, uygulamalar ve polis literatürü alanında Anglo-Saxon yazarların ve kültürün diğer dünya ülkelerine göre daha öncül ve deneyimli olmalarından kaynaklanmaktadır. Nitekim yukarıda değinildiği gibi bütün dünya ülkelerinde toplum destekli polislik uygulamalarına geçiş süreci yaşanmaktadır ve suçun kontrolünün toplumun kendisine ait bir yükümlülük olduğundan hareketle güvenlik hizmetlerinin yerelleştirilmesi amacıyla yerel idarelerde suç ve suç önleme alanında toplumun bütünün temsil eden katılımcılardan oluşan komisyonların konuşlandırılmasıyla polisiye hizmetlerde ortaklık çalışmaları yapılmaya

başlanmıştır. Ülkemizde İçişleri Bakanlığı bünyesinde Suç ve Suç Önleme Komisyonu kurulmuş olup ilgili konuların hayata geçirilmesi için çalışmalar yapmaktadır.

4.1.5.1. Toplumun Polisliğe Katılımının Sağlanması

Polis suçların ihbarı, şüpheli kişiler ve durumlara ilişkin bilgilerinin edinilmesi ve belli suçlular ve hareketleri hakkında bilgi alınması konularında yurttaşlara bağlı olduğu gibi, diğer taraftan da yurttaşlar suç ve suçlulardan korunmak, suç önleme vb. güvenlik hizmetlerinden yararlanmak, suç ve suçlularla ilgili yapılması gerekenleri öğrenmek ve birçok durum hakkında bilgi edinmek için polise muhtaç durumdadır. Bu nedenle toplumun katılımı hesap edilmeksizin polisin etkinliğinin değerlendirilmesi mümkün değildir (Gaines ve diğerleri, 1997, s.320-321).

Polisin etkinliğine etki eden faktörler arasında önem derecesine göre birinci sırada yer alan toplumsal katılım, suç sayısının azaltılması, suçluların yakalanması için harcanan zaman, personel istihdamı ve maddi giderlerin asgari seviyeye indirgenmesi ve toplum güvenliğini sağlamanın onu oluşturan her bir bireyin sorumluluğu olduğu şuuru uyarması açısından oldukça önemlidir (Aydın, 2001).

Küresel düşünme ve yerel hareket etme olarak nitelendirdiği postmodernizmi polisliğe uyarlayan Aydın (2001), postmodern toplumda halkın güvenlik hizmetine katıldığını ifade etmektedir. Aydın'a göre postmodern toplumda polisin sunduğu hizmetin muhatabı olan halkın polise bu konuda yardımcı olması veya olabilmesi, yani bu hizmete katılması gerekmektedir. Polis halkın emniyeti ve mutluluğu için çalıştığına göre, daha iyi bir hizmetin gerçekleştirilebilmesi için halkın polisin karar ve politikalarına katılması, taraflar olması ve polise yardım etmesinin sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Yine Aydın (2001)'a göre doğal olarak halkın polisliğe katılımı, polislik uygulamaların onaylaması ve benimseyişi gibi durumlar daha çok uzun vadeli güvenlik planlamaları ve politikaları için geçerlidir. Bunun sağlıklı ve verimli işletilebilmesi için bir takım yasal düzenlemelerin yapılması ve meşru politikaların uygulanması gerekmektedir. Kısa süreli yada günlük uygulamalar için verilecek kararlara ise halkın katılımının sağlanması güçtür. Günlük kararlar daha çok mevcut hukuki düzenlemelere ve takdir yetkisine dayanır. Günlük icraatın yerinde ve verimli olup olmamasında, o an için inisiyatifi veya yetkiyi elinde bulundurup takdir yetkisini de kullanarak karar verme konumunda olan polis yöneticisinin rolü büyüktür. Ancak polisin günlük uygulamalarında halkın polise yardım

etmesi, ihbarlarda bulunması ve her konuda destek vermesi mümkündür (Aydın, 2001).

Toplumsal katılımının sağlanmasına yönelik olarak uzun vadeli planlamaların yapılması ve politikaların belirlenmesi gerekliliği noktasında Aydın'a katılmak gerekmektedir. Ancak kısa vadeli de olsa bütün polisiye uygulamaların halkın desteği ve katılımıyla yapılabilmesini sağlamak için halen İngiltere'de uygulanan toplum güvenliği strateji grupları sisteminin hayata geçirilmesi yeterli olabilecektir. Toplumun her kesiminden temsilcilerin olduğu bu çalışma grupları güvenlik alanında yerel politikalar belirleyerek zaman zaman günlük uygulamalara kadar varan güvenliğin ilgilendirdiği her alanda kamu aktivitelerini planlayabilmektedir. Bu konuya ilerideki bölümlerde Toplum Güvenliğini Toplumun Kendisinin Sağlaması ve Toplumsal İşbirliği başlığı altında değinilecektir (Aydın, 2001).

Polis halkın hayat kalitesini yükseltmek ve huzurunu temin etmek için çalıştığına göre, halkın polis karar ve uygulamalarına katılması ve taraftar olması gerekmektedir. Dolayısıyla polis görevini yerine getirebilmek için izleyeceği yol, yöntem ve taktiklerini belirlemede halkı da yanında görmek durumundadır (Aydın, 2001).

Özellikle ülkemizde vatandaşların polisin çalışmalarına katkılar sadece suçları ihbar etmek ve gerektiğinde tanıklık yapmak şeklindedir. Oysaki polis hizmetlerinden en fazla verimi alabilmek için vatandaşların polis hizmetlerine daha kapsamlı bir şekilde katılmaları ve polisin halktan, halkın da polisten beklentilerinin tespit edilip, sorunların tartışılıp ortak kararların alınması ve işbirliği içinde hareket edilmesi gerekmektedir (Kavgacı, 1997, s.78).

4.1.5.2. Polisin Toplumu Tanınması

Gaines'e göre toplumun polis ve çalışmaları hakkındaki genel kanaati pozitif içeriklidir. Polisin neler yaptıkları ve ne kadar etkinliğinin olduğuna ilişkin kamusal kanı, toplumun suç önleme faaliyetlerine katılımını, polis tarafından yürütülen güvenlik programlarına verilecek politik desteği ve suçla ilgili yasaların çıkarılması üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğundan dolayı toplumun pozitif yöndeki bu kanaati büyük önem taşımaktadır. Nitekim polisiye uygulamaların halk tarafından desteklenmesi, polis birimlerine bütçeden ayrılacak olan ödeneklerinde artmasına neden olabilmektedir. Dolayısıyla toplumun polisi tanınması ve ona sahip çıkması güvenlik hizmetlerinde verimin sağlanabilmesi açısından çok önemlidir (Gaines ve diğerleri, 1997, s.321).

Polisin toplumla işbirliği yapabilmesi ve güvenini kazanması için öncelikle kendi tanıtımını yapması, bu tanıtımın verimli olabilmesi için de toplumun sosyo-kültürel durumu, eğilimleri, öncelikleri vb. konularda toplumu iyi tanınması gerekmektedir. Önceki bölümlerde değinilen ve polis tarafından bireysel ve kurum kültürü olarak kabul edilip uygulanması gereken Davranış İlkelerinin anlatıldığı Emniyet Genel Müdürlüğü genelgesinde polisin halkı tanımak için yapması gerekenler sekiz madde halinde özetlenmiştir. Genelgeye göre görev alanındaki halkı tanımak için polis;

- Halkın geçim kaynaklarını, demografik yapısını (nüfusunu, nüfusun cinsiyete göre dağılımını, çalışan nüfus, çocuk ve genç nüfus, eğitim ve iş durumu), yaşama biçimlerini, değer yargılarını ve hassas yönlerini iyi tespit etmelidir.
- Vatandaşların fikir ve düşüncelerini sormalı, Emniyet personelinin nasıl davranması gerektiği iş ve hizmetlerin nasıl verilmesi gerektiği konusunda vatandaşların fikirlerini almalı, onlara değer verdiğini hissettirmelidir.
- Bölgesindeki vatandaşların gelenek, alışkanlık ve değerlerine saygı göstermeli, zaafıların anlayışla karşılamak, ancak yapay davranışlardan kaçınmalı, doğal haliyle içten ve samimi konuşmalıdır.
- Vatandaşları imkanlar ölçüsünde ziyaret etmeli, sohbet toplantıları düzenlemelidir. Sohbet toplantılarında herkesin anlayabileceği sade dil kullanmalı, toplantılarda polise yakın kimselerin yanı sıra, tarafsız ya da yakın olmayan kişilerin de bulunmasına dikkat etmeli, bu kişileri tahrik edici tutum ve davranışlardan kaçınmalı soruları sükunet ve hoşgörüyle dinlemelidir.
- Halkın sevincinde, kederinde ve felaket günlerinde yanlarında olduğunu gösterecek her fırsatı değerlendirmelidir.
- Cenazelerin kaldırılmasında ve gömülmesinde yardımcı olmalı, bayram günlerinde ziyaretlerde bulunmalı, Teşkilat adına fakir bir iki çocuk veya aileye yardım etmelidir.
- Şehit olmuş meslektaşları için mevlit okutmalı ve vatandaşların da iştirak etmelerini sağlamalıdır.

Ramazan aylarında davet edildiği iftar yemeklerine katılmalı, ayrıca gösterişe kaçmamak şartıyla iftar yemekleri düzenleyerek, mümkün olacak derecede fazla kişiyi çağırmaya gayret etmelidir. Bu tür gün ve sosyal ortamların iyi birer fırsat olduğunu bilerek, birlik ve beraberlik, kardeşlik mesajlarının verildiği ve teşkilata ilişkin bilgilerin sunulduğu kısa ama etkili konuşmalar yapmalıdır (EGM, 2002).

Görüldüğü gibi genelgede polisin toplumu tanınması için, genel olarak her türlü imkanı fırsat bilip değerlendirilmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır. Toplumu tanımak için sohbet toplantıları, ziyafetler, anma günleri ve ziyaretlere önem verilmenin önemine değinilen genelge, aynı zamanda polisin kendini topluma tanıttirmasının gerekliliğini de öngörmektedir.

Toplumun farklı kesimlerinin desteğinin kazanılması amacıyla seminer, toplantı vb. faaliyetleri yapılması toplum destekli polislik uygulamaları arasında yer almaktadır. Türkiye'de uygulanan halkla ilişkiler çalışmalarının kapsamı içinde, okullarda seminerler düzenlenmekte ve huzur toplantıları olarak tanımlanan ve bölgenin okul yöneticileri, muhtar, sivil toplum kurumları ve önde gelen kişilerinin katılımıyla toplantılar yapılmaktadır (Ayaz, 1995, s.121-135). Nitekim Aydın Emniyet Müdürlüğünün 1000 kişi üzerinde yapmış olduğu bir anket çalışmasında, ankete katılanların tamamı huzur toplantılarının yararlı olduğunu ve devamında fayda gördüklerini belirtmişlerdir (Ayaz, 1995, s.127). Bu toplantılar sayesinde toplumun duyarlı olduğu konular polis tarafından önemle not edilmekte ve toplum desteğini sağlayıcı polisiye çalışmalar yapılmaktadır.

4.1.5.3. Polisin Topluma Tanıtılması

Güvenlik faaliyetlerinin başarısı için halkın güvenlik güçlerine katılımını öngörülmektedir, bu katılımın sağlanması için de öncelikle kendi güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak amacıyla toplumun ancak hakkında bilgili olduğu, tanıdığı ve güvendiği bir kurumla yardımlaşabileceği söz konusudur. Polisin halktan yardım talep edip toplum güvenliği sorumluluğunu paylaşmasını salıklayabilmesi için öncelikle kendisini iyi bir şekilde topluma tanıttirması gerekmektedir.

Toplumun bütün bireylerinin hukuka uygun davranmayı ilke haline getirdikleri tekiz toplumlarda insan haklarından söz edebilmek için öncelikle bu hakların var olabileceği ve varlığını sürdürebileceği bir ortamın bulunmasının ön şartı olarak düzenli ve barış içinde bir toplum öncelikle polis örgütünün varlığına bağlıdır (Sokullu, 1997). Polisin bu ortamı sağlayabilmesi için halkın kendine güvenmesi ve onu tanınması zorunluluktur. Nitekim Metin ve Eraslan (1994)'a göre "polis için en ideal durum her türlü hal ve şartlarda görevini yerine getirirken halkın kendisine karşı güven ve saygınlık duygusu içinde olmasıdır. Ancak bu ilişkinin gerçekleştirilebilmesi için halkta polisin gerçekten insani duygularla dolu olduğu inancı mevcut olmalıdır. Bunun için de polisin toplum tarafından tanınması

gerekmektedir. Polisin düzenlenecek olan sohbet toplantıları, eğlenceler sosyal faaliyetler, medya tanıtımları vb. kendini tanıtıcı aktiviteleri kamu tarafından algılanan polis imajının oluşturulmasında büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle bir güç kullanımı eyleminden çok bir hizmet götürme aktivitesi olarak yenilenmesi gereken polislik imajı, sosyal faaliyetlerin desteğiyle toplumun polisleri kendi güvenliğini sağlayan bireyleri olarak görmelerine odaklanacaktır."

Toplum destekli polisliğin ABD'de pratikte polislik uygulamalarına kazandırdığı yeni faaliyetleri sıralayan Skogan, polisin halka tanıtımı için vazgeçilmez önemde olan toplantılar ve suç önleme seminerlerinin düzenlenmesi, broşür yayınlanması ve dağıtımına değinmektedir (Skogan, 1994). Nitekim ülkemizde toplantıların yapılması 2002 yılında yayınlanan Emniyet Genel Müdürlüğü genelgesinde bütün polis teşkilatına önerilmektedir (EGM, 2002). Aynı zamanda Emniyet Genel Müdürlüğü Araştırma Planlama Koordinasyon (APK) Daire Başkanlığı ve konularına göre diğer daire başkanlıklarının yanı sıra illerde bulunan Emniyet Müdürlükleri toplumun güvenlik konusunda bilgilendirilmesi amaçlı da olsa polisin de tanıtıldığı yayınlar hazırlanmakta ve halka dağıtılmaktadır. Bu yayınlar genellikle bilgilendirme amaçlı olup mümkün olduğu kadar yerel konuların işlenmesinin gerekliliği de söz konusudur. Örneğin 2002 yılında hizmeti halkın ayağına götürmek prensibiyle APK Daire Başkanlığı tarafından yayınlanan Polisle İlişkilerinizde Rehberiniz adlı kitapçık halkın ve meslektaşların güven, destek ve talebiyle çıkarıldığı ifade edilen oldukça başarılı bir üründür (APK, 2002). Bu tür faaliyetler ve yayınların yapılması gerçek anlamda halkın polisi tanıması, polisiye görevleri anlaması ve sağlıklı ve yoğun bir iletişim kurarak yardımlaşmasına zemin hazırlamaktadır.

Toplumun polisi nasıl tanıdığının belirlenmesi ve uygulanan projelerin doğruluğunun tespiti ve halkın bu projeleri ne derece algılayabildiğinin ölçülmesi amacıyla anketler düzenlemek toplum destekli polisliğin gereklerindendir. Ülkemizde iller düzeyinde yaptırılan araştırmalarla toplumun polis çalışmaları, polis-halk ilişkileri, kamu düzeninin sağlanması konularında bir takım değerlendirmeler yapılmaktadır. Nitekim yapılan bir anket çalışmasında Kuyaksil, (2000) polis-halk ilişkilerindeki sorunları ifade ederken örneklemin % 24'ü halkın polisi tam olarak tanımadığını, % 19'u halkın polisten korktuğunu, %23'ü polisin kendisini yeterince sevdiremediğini, % 26'sı da anılan bütün sorunların hepsinin varolduğunu belirtmişlerdir. Anlaşıldığı gibi ülkemizde polisin topluma tanıtımı alanında gösterilen çabaların yetersizliği söz konusudur.

Bahar (1998)'a göre suçların kontrolü ve suç sonrası yapılacak faaliyetlerde halkın desteğinin alınması polisliğin olduğu gibi diğer bütün kamu hizmetlerinin de hedefleri arasında bulunmaktadır. Toplumsal destek sağlanmadan polisiye uygulamalarda başarı sağlanması olanaksızdır. Sosyolojik anlamda doğru anlamak ve doğru anlaşılacak ilkesi bireylerin birbirleriyle ilişkilerinde önemli olduğu kadar polis hizmetlerinde de başarılı olmasının temel şartlarından biridir. Bunun için toplumun beklentilerinin doğru bir şekilde anlaşılması ve polis birimlerinin de vatandaşlara doğru bir şekilde tanıtılması amaçlanmalıdır.

4.1.5.4. Toplum Güvenliğini Toplumun Kendisinin Sağlaması ve Toplumsal İşbirliği

Önceki bölümlerde polisliğin organize bir şekilde uygulanmadığı eski devirlerde, halkın kendi içinde gönüllü gruplar oluşturarak kendi güvenliğini sağlamaya yönelik hizmet ürettiğine değinilmişti. Başarılı polisliğin icra edilebilmesinin başta toplumun desteğiyle olabileceğinden hareketle, toplumun güvenlik hizmetlerini yalnızca polis veya diğer organize güvenlik güçlerine bırakmayıp kendi güvenliğinin gerektirdiği stratejileri kendisinin oluşturması ve bu doğrultuda polisin ve bütün toplumun yönlendirilmesinin sağlanması gerçek anlamda güvenliğin tesisi için kaçınılmazdır.

Polis ile diğer sosyal ve siyasal kurumlar arasında işbirliğinin kurulması, başarılı bir suçlarla mücadele stratejisi için zorunludur. Suçların önlenmesinde görev ve sorumlulukların polis ile toplum arasında paylaşılması polisin verimliliğini arttırmaktadır. Polisin sorumluluklarını toplumla paylaşma önerisi İngiltere'de ilk kez, West Devon ve Cornwall'da toplum destekli polisliğin kurumsallaştırılmasında başrol oynayan kişi olarak tanınan John Alderson tarafından ortaya atılmıştır. Alderson (1984), kamu ve özel kuruluşlarıyla sivil toplum örgütlerinin ortak programlar içinde çalışmalarını gerektiğini öne sürmüştür.

İngiltere'de yasanın 1998 yılında yürürlüğe girişiyle başlayan ve çağdaş polis uygulamalarında dönüm noktası olarak adlandırılan bu yeni dönemde, suç ve kamu düzenini bozucu davranışları ve bunların yol açtığı korkuları azaltmak, artık ortak çalışmalar yapacak olan polis ve yerel otoritelerle kanunda görevlendirilmiş diğer kurumların, gönüllü organizasyonların ve bireylerin ortak sorumluluğundadır. İngiltere'de kanunun yürürlüğünü takip eden ilk bir yıldan az bir süre içinde oluşturulan Polis İşbirliği-Toplum Güvenliği

Gruplarının bir ifadeyle Suç ve Kamu Düzenini Bozucu Davranışları Azaltma Ortaklığı oluşumlarının sayısı 372'yi bulmuştur (Gözel, 2000, s.25). Bu gelişmeyi ortaklıklara rehberlik yapması ve yardımcı olması amacıyla yerel anlamda 10 adet Bölgesel Suç Önleme Genel Müdürlüklerinin kurulması izlemiştir.

Gözel (2000) çalışmasında yukarıda değinilen yasa doğrultusunda İngiltere'nin Exeter kentinde kurulan işbirliği komitesinin ürettiği stratejileri, bu stratejilerin uygulama sürecini ve sonuçlarını yapılan çalışmaların ilk yılını müteakiben değerlendirmeye tabi tutmuştur.

Gözel'e göre polisliğin modern anlamda icra edildiği ülkelerden biri olan İngiltere'de Suç ve Kamu Düzensizliği Yasasının çıkmasını sağlayan sosyal yapının anlaşılması için öncelikle bu yapıyı oluşturan etmenlerin ve olayların kronolojik sırayla belirtilmesinde fayda vardır. Buna göre 1980-1998 yılları arasında meydana gelen polislikte ve güvenlik hizmetlerinde değişim yaratan büyük olaylar ve gelişmeler zinciri şu şekilde sıralanabilmektedir:

Suç ve Düzensizlik Yasası İngiltere'nin yerel birimlerini güvenlik konusunda işbirliği yapılması konusunda harekete geçirmeyi başarmıştır. Bu yasaya göre, suç ve kamu düzenini bozucu davranışlarla yerel düzeyde mücadele yerel yönetimin, polisin ve sosyal hizmetler, suçlu gözetim hizmetleri ve sağlık otoritesi gibi diğer anahtar kuruluşların görevidir.

İngiltere'nin Devon&Cornwall Polis İdaresine bağlı çalışan Exeter Polis Birimi yasa doğrultusunda yukarıda anılan kurumlarla İş Forumu Ortaklık yaklaşımıyla Exeter Toplum Güvenliği Stratejisi adlı bir strateji geliştirmiştir. Çalışmaların başında katılımcı kuruluşların üzerinde fikir birliğine vardıkları stratejide öncelikler adını verdikleri bir dizi genel hedef belirlenmiştir. Bu beş adet öncelik şunlardır;

- Şehir merkezinde suçları azaltmak ve güvenliği arttırmak,
- Yüksek hırsızlık ve araç suçları oranını düşürmek,
- Uyuşturucu ve alkolün yanlış kullanımı ile mücadele,
- Gençleri toplumun saygın ve sorumlu bireyleri olarak yetiştirmeleri için desteklemek ve potansiyel suçluları suçtan uzak tutmak,
- Kişisel güvenlik duygusunu arttıracak olumlu girişimleri desteklemek.

Strateji, suç ve kamu düzenini bozucu davranışların ve bunların toplum üzerindeki etkilerinin azaltılması ile ilgilenen, başta ortaklar olmak üzere, tüm kuruluşlar ve bireyler

için bir rehber niteliğindedir.

Bu çalışmada geçen İngiltere terimi yalnızca İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır. Nitekim İngiltere sınırları içinde polis teşkilatı toplam 43 ayrı bölgeye bölünmüş şekilde güvenlik hizmeti sunmaktadırlar. Türkiye'deki gibi bir merkezi teşkilat mevcut değildir. Polis idarelerinin birbirinden bağımsız olarak 43 bölgede ayrı kurulması ve yalnızca kendi bölgelerinden sorumlu tutulmalarının altında yatan gerçeklik, bu bölgenin sınırları içinde kalan mahalli halka daha iyi güvenlik hizmeti sunabilmek ve mahalli halkın isteklerini dikkate almaktır (Kavgacı ve ınar, 1997).

4.2. DÜNYADA VE TÜRKİYEDEKİ TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK UYGULAMALARINA YÖNELİK BULGULAR

4.2.1. Toplum Destekli Polisliğin Dünyadaki Uygulamaları

Toplum Destekli Polislik uygulamaları her ülkenin polis teşkilatlarının yapısına, toplumsal dinamiklerine ve toplumun polisten beklentilerine bağlı olarak öncelikleri bakımından değişiklik gösterebilmektedir. Şimdi kısaca başta ABD olmak üzere, AB üyesi 13 ayrı ülkenin TDP uygulanması açısından “En İyi Uygulama - Değer Belgesi” ve “TDP Hizmet Standardı ve Uygulamaları” (EGM, 2010) adlı kitabın ışığında anlatılacaktır.

4.2.1.1. Amerika Birleşik Devletleri (Kuzey Carolina Eyaleti)

ABD’nde yönetimlere bağlı olarak çalışmakta olan polis birimleri, merkezi değil yereldir, bu yüzden polis birimleri görevini, yerel idareye bağlı olarak yapmaktadır. TDP hizmetlerinde, Clinton yönetiminin teknik ve mali desteğiyle 1993 yılında kurumsallaştırılan uygulamalar ülke çapındaki polis birimlerinde uygulanmaktadır (Şimşek, 2000).

Toplum Destekli Polislik vatandaşlara birkaç yolla tanıtılmıştır. Öncelikle görevli memurlar, değişik halk kesimlerinin katıldığı toplum izleme programları yaptılar. Bu toplantılar polis ve vatandaş arasında bir bağ kurmaktaydı ve böylelikle toplum izleme grupları güvenliğe katılmış oldu. Ayrıca bu gruplar kendilerinin belirlediği sorunları tespit ederek çözümlemeye çalışmaktadır (Zhao, 1996).

Demokrasilerin, insan haklarının ve vatandaşın bilinç seviyelerinde gerçekleşen gelişmelerin polis teşkilatlarını halk ile daha irtibatlı olmaya, toplumun önceliklerine önem vermeye zorlamakta ve TDP uygulamaları ve polisin toplum ile daha çok işbirliğine gitmesi polisin halkın taleplerini karşılama zorunluluğundan ve halk nezdinde meşruiyetini kaybetmeme zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. TDP uygulamaları ile Polis- halk ilişkileri gelişmekte toplumun önceliklerine yönelmektedir (Zhao, 1996).

TDP’de çalışacak memurların sosyal iletişim ve problem çözme kabiliyetlerine sahip olmaları gerekmektedir. Seçilen memurlar göreve başladıktan sonra aylık olarak belirlenen

performans kriterlerine uymaları gerekir. Mesela ayda sorumlu olduğu bölgede 40 kişi ile tanışarak onları en az 10'ar dakika görüşerek ziyaret formu doldurması gerekir (Aragon ve Adams, 1997).

TDP hizmetlerinde başarı sağlanabilmesi için, geliştirilen stratejilerin bütün birim tarafından uygulanması gerekir. Asıl amaç tüm polis birimlerinin toplum polisliğine başarılı bir şekilde entegre olmasını sağlamaktır. TDP güvenliği sağlayıcı bir sistem olarak görülmektedir ve polis-toplum ilişkilerinde arzu edilen düzeyin yakalanmasını temin etmiştir (Aragon ve Adams, 1997).

4.2.1.2. İngiltere

İngiltere TDP'nin etkin bir şekilde uygulandığı ülkelerden biridir. TDP hizmetleri suçu azaltma temel amacı çerçevesinde yürütülmektedir. Suç önleme felsefesi olarak benimsenen temel yaklaşım, yerini yeni konseptte suçu azaltmaya bırakmıştır. Suçu azalması, önlemeyi de beraberinde getirmektedir. Toplumu güvenlik konusunda bilgilendirmek ve onlara yardımcı olmak polisin işini kolaylaştırmaktadır.

TDP anlayışı ile birlikte, İngiliz polisi reaktif bir anlayıştan, suça yönelik proaktif bir yapılanmaya geçmiş, toplumun beklenti ve önceliklerini çalışmalarında temel kriter haline getirmiştir. Toplumun güvenliğini sağlamak amacıyla, suçlara ve suçlulara karşı rehabilite paketleri hazırlanarak, suçun nitelikleri ve suçlunun kişisel karakteristikleri göz önünde bulundurularak suçlu kişilere uygulanmaktadır.

TDP kapsamında sokakta yaşayan çocukların aileleri ile ilgilenen görevliler vardır. Bölgede ikamet edenler için, polis-toplum toplantıları planlı bir şekilde organize edilmektedir. Buralarda sorunlar tespit edilip çözümler değerlendirilmektedir. Diğer kurumları da içine alan, sorunların çözümlenmesi ile ilgili iş dağılımı yapılmaktadır. Bölgede oturan kişilere bir aylık işlenen suç ve bu suçlara karşı yapılan çalışmalarla ilgili hazırlanan bültenlerle bilgiler verilmektedir. Ayrıca bilgilendirmelerde internet de kullanılmaktadır. Basın TDP hizmetlerinin yürütülmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır.

Halkla ilişkilerde, toplumun güvenini kazanmak polis için temel unsurdur. Polis sosyal, kültürel etkinlikler ve çeşitli kutlama törenleri düzenlemektedir. Polisle toplumun ayrılmaz birer parça oldukları insanlara her zaman hissettirilmektedir. TDP hizmetleri kapsamında,

vatandaşlara 3 veya 6 ayda bir anket yapılmaktadır. İngiltere’de polis, suçun yoğun olarak işlendiği bölgelerle ilgili lokal projeler hazırlayıp uygulamaya koymaktadır. Kısacası TDP, problem çözmeye odaklanan, sorununun kaynağına inen, bütün toplumsal kesimleri toplumsal soruna duyarlı hale getiren ve toplumsal kurumlar arasında görev paylaşımı yapılmasını sağlayan polisliktir.

TD-P’ler şartlara göre meydana gelen olaylara veya sorunlara yönelik görev yapmaktadırlar. TDP eğitim programındaki içerikler her polisin bilmesi gereken bilgilerdir. Polisler bisikletli, otomobille ve yaya olarak hizmet vermektedir. Sorumlu polislerin telefon numaraları o bölgede yaşayanlarca bilinmektedir. Görevli polislerin görev yerlerinin değiştirilmesinde toplumun memnuniyeti ve memnuniyetsizliği göz önünde bulundurulmaktadır. Herbir TD-P’nin sorumlu olduğu bölgenin nüfusu, suç oranına göre değişmektedir. Bir TD-P normalde 8.000 kişilik bölgeden sorumluyken bu oran suç oranının yüksek olduğu bölgelerde 1.500 kişiye kadar çıkmaktadır (EGM, 2010, s. 275-281).

4.2.1.3. İspanya

Bütün polisler TDP felsefi anlamında eğitilmekte, yapısal olarak oluşturulan TDP birimlerinde çalışacak personel ise ayrıca özel eğitim verilmektedir.

İspanya’da, Kraliyetten sonra en fazla güvenilen kurum olarak Ulusal Polis Teşkilatı (UPT), TDP uygulamalarından sonra yapılan toplum memnuniyet anketlerinde çıkmıştır. Vatandaşlar polisin kendilerine yakın olmasından çok memnun olduklarını ifade etmektedir. Polis suç ve suçlularla daha etkin mücadelede ettiği gözlenmektedir.

TDP polisin saygınlığını artırmıştır. TDP’de en büyük sorumluluk görevli memura düşmektedir. Görevli memurlar inisiyatif sahibi olup, yaptıkları ile ilgili üstlerine bilgi verir ve topluma geri bildirimde bulunurlar. Memurun inisiyatif sahibi olunca prosedür azalır ve işler hızlanır, sonuçta bu durum vatandaş memnuniyeti olarak geri döner.

İspanya’nın mahallelerde yaşayan ve gönüllülük esasına dayalı oluşturulan komşuların bir araya gelerek 1977 yılı sonrası gerçekleştirdiği demokratikleşme sürecinde oluşturdukları bir sivil toplum yapılanmasıdır. Bu birliğin temel amacı “mahallenin yaşam kalitesini koruma ve artırma, sosyal anlamda toplumun ihtiyaçlarını giderme ve destek olma”dır. Bütün toplantılarda TD-P’ler bulunmakta, güvenlikle ilgili halkın beklenti ve isteklerini

değerlendirmekte ve bölgede alınan güvenlik tedbirleri ile ilgili katılımcılara bilgi sunmakta, yine halkın güvenlik önlemleri konusunda alması gereken tedbirleri anlatmaktadır. Alınan güvenlik tedbirlerinin sonuçları, nedenleri ile birlikte Komşular Birliği aracılığıyla topluma geri bildirimde bulunmaktadır.

Komşular Birliği sistemi ile güvenlik hizmetleri topluma ulaştırılarak, toplum-polis ilişkilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Sağlanan güven ortamı sayesinde özellikle polisi ilgilendiren konularda halkın yoğun şekilde polise ihbarı olmakta, bu sayede polisin suç ve suçlularla ilgi mücadele gücü artmaktadır.

Ayrıca çocuklar, kadınlar, yaşlılar ve turistler gibi risk gruplarına yönelik projeler bulunmaktadır. Toplum-polis yaklaşmasını sağlamak, iletişim mekanizmaları geliştirmek ve polise hızlı bilgi akışını sağlayarak yaşam kalitesini artırmak esas amaçtır (EGM, 2010, s. 282-284).

4.2.1.4. Almanya

Almanya’da polis, federal yapılanmasına bağlı olarak yerel olarak yapılandırılmıştır. Güvenlik hizmetlerine vatandaşın katılımı amaçtır. Suçlarla mücadeleye yönelik kurumlar ve sivil toplum örgütleri ile işbirliğinin genişletilmesi, vatandaşların önleme için sorumluluk almalarına ilişkin yapılan düzenli çağrılar önem taşır ve TDP, genel polislik faaliyetlerinin bir parçasıdır. TDP hizmet modelini, vatandaşların taleplerinin etkili olduğu yerel kriterler belirlemektedir.

Alman vatandaşların toplum destekli polislik uygulamaları hakkındaki görüşleri ile ilgili yapılan çalışmada Alman halkının TDP uygulamalarını desteklediğini ve polis ile daha yakın ilişki içerisinde olmak istediklerini bulmuşlardır (Weitekamp, Kerner ve Meier, 2003, s.74).

4.2.1.5. Avusturya

Polis, özel şirketler gibi görev yapar. Güvenlik hizmetlerinin sağlanması bakımından proaktif polislik anlayışı ve bu anlayışın bir sonucu olarak kesintisiz toplum-polis ilişkisi söz konusudur. TDP hizmetlerini vermek ve halk ile polis ilişkilerini geliştirmek üzere 2007 yılında “pronachbar” isminde bir model oluşturulmuştur. Bu modelin amacı “bireyler, toplum ve kurumlar ile polis arasındaki karşılıklı ilişkileri geliştirerek sorunlara çözüm bulmak ve

polise olan güveni arttırmaktır”. Bu modelde güvenlik “bilgi paylaşımı, suç önleme ve karşılıklı iletişim” ile sağlanmaktadır (Friedrich, 2009).

4.2.1.6. Belçika

Temel amaç, Polis-toplum yakınlaşmasının sağlanması, bireylerin güvensizlik hissini azaltılması ve buna bağlı olarak hizmet kalitesinin artırılmasıdır. Toplumsal yaşamın iyileştirilmesi ve güvenliğin sağlanmasında polisin taşıdığı sorumluluğun toplumu oluşturan kişi ve grupların arasında paylaşılması amaçlanmaktadır. Polis bu işbirliğinde bazen koordinatörlük görevini yapsa da, polisin kesinlikle böyle bir sorumluluğu yoktur. Karşılıklı işbirliği sürecinde yer alan tüm kurum ve kuruluşlar koordine görevini yerine getirebilir ve işbirliği sürecini başlatabilirler (Bruggeman, Branteghem ve Nuffel, 2007).

4.2.1.7. Danimarka

TDP hizmetlerinde görevli personel bulunmaktadır. Polisiye hizmetlerin yerel olarak yürütülmesi ve hizmetlere yerel talepler çerçevesinde yön verilmesi anlayışı benimsenmiştir. Toplumun her kesimi ile bilgi alışverişini sağlayacak, yardımlaşmayı temin edecek mekanizmalar oluşturulmaya çalışılmıştır. Suçlara ilişkin bölge analizlerinin yapılarak sorunlara yönelik tedbirlerin alınması istenmektedir. Bu amaçla, toplumun her kesimine (yaşlılar, gençler, çocuklar vb.) yönelik gerçekleştirilen aktiviteler bulunmaktadır.

Danimarka polis yetkililerinin TDP bürolarında çalışan polis memurlarını belirli bir bölgeye uzun süreli olarak atadıklarını tespit etmiştir. Holmberg’e göre bu strateji polis memurlarının kendi bölgelerini benimsemelerini ve o bölgedeki olayları şahsileştirmesini sağlamaktadır (Holmberg, 2002, s.32).

4.2.1.8. Finlandiya

TDP ile toplumun her kesiminin düzenli irtibat halinde olunması, temas kurulması, iletişim kanallarının oluşturulması hedeflenmiştir. Toplum güvenliğinin sağlanması ve kaliteli yaşam için ailelere, gençlere ve okullara yönelik geliştirilen programlar TDP’nin ana hatlarını oluşturmaktadır.

Finlandiya’da TDP uygulamaları çok eskiye dayanmaktadır. Finlandiya polisinin TDP uygulamalarında önceliği “stratejik ortaklık, kurumlar ve toplum ile bağlantı, ve lokal güvenlik planlarına” verdiğini belirtmektedir. Virta’ya göre polisin takip ettiği bu öncelikli TDP politikalarının toplum ve kurumlar ile başarılı ilişkiler ve işbirliklerinin kurulmasına katkı sağlamıştır (Virta, 2002, s.190).

4.2.1.9. Fransa

Toplumsal Güvenlik Merkez Müdürlüğü halka yakın polis uygulamalarında temel görevi üstlenmektedir. Bu merkez 2000 yılında TDP hakkında rehber kitap bastırarak tüm Fransız Polisine dağıtmıştır.

Fransa’da halka yakın olma kavramı polisin güvenlik alanında, tüm devlet kurumları ve toplumsal oluşumların katılımıyla yeni bir sosyal güvenlik konseptini ifade etmektedir. Polis aracı ve organizatör olarak, aktif ve merkezi bir rol oynamaktadır.

Polisin amacı vatandaşların hoşnutluğunu kazanmak ve beklentilerini karşılamaktır. Polisin etkinliği, halkın güvenlik alanındaki ihtiyaçlarını karşıladığı ve onlarla işbirliğine gittiği ölçüde mevcuttur.

TDP hizmetlerin polisin çok yönlü olarak çalışması esastır. İnisiyatif kullanımına müsaitlik, sorumluluk alma, takip ve idare etme bu yapının unsurlarıdır. Polisin, sosyal yaşamdaki gelişmelere duyarlı olması hedeflenmektedir. Suça karşı mücadelede, problem teşhis edilmekte, buna yönelik stratejiler işbirliği ile bu stratejilerin uygulanmasında görev alacak kurum ya da kişilerin sorumlulukları belirlenmektedir. Polis güvenlik hizmetlerinin sağlanması bakımından her türlü gönüllü sosyal oluşum ile irtibatlıdır (EGM, 2010, s. 274).

Halka yakın polislik, asayiş polisinin yeniden yapılandırılmasıyla gerçekleştirilmiştir. 15 Nisan 1999’da 5 pilot bölgedeki uygulamadan sonra, 15 Haziran 1999’dan itibaren 68 pilot bölgede yapılanılmıştır. Bölge seçiminde suç durumu ve duyarlılıklar göz önüne alınmıştır.

İnsan kalitesinin artırılması için temel ve hizmet içi eğitimlerin yeniden düzenlenmesi oldukça önemli bir yere sahiptir. Yetişmiş insan unsurunun yanında, araç-gereç ihtiyacı karşılanmıştır (Şimşek, 2002, s.109-113).

Fransız polisinin TDP uygulamalarını benimseme sürecinde çok önemli oraganizasyonel değişikliklere gittiğini ve “hiyerarşik emir-komuta” yapısından ziyade polis memurlarına yetki verdiklerini belirtmektedir. Yazarlara göre Fransız Parlamentosunun 2002 yılında onayladığı yasa İsveç’de olduğu gibi polis ve yerel halk işbirliğinin geliştirilmesine önemli katkı sağlamıştır (Jones ve Wiseman, 2006).

4.2.1.10. İrlanda

İrlanda’da TDP Forumları oluşturularak hizmetlerin yürütülmesi yerel düzeyde sağlanmıştır. Sivil toplum kuruluşları ile devamlı görüşülmektedir. Sorumluluk bölgelerinde güvenliğin sağlanması için polis tarafından örgütlenmelere gidilmiştir. Bir araya gelen toplantılar organize edilerek polis-halk ilişkisi sağlanmakta ve vatandaşların bilinçlenmesi sağlanmaktadır. Bununla birlikte okullara, gençlere ve toplumun diğer kesimlerine yönelik projeler uygulanmaktadır. O bölgede yaşayan herkes ile irtibata geçilmesi istenmektedir. İrlanda’daki TDP uygulamalarının başarı sağlaması için, halk ve polis arasındaki karşılıklı güveninin sağlanması birinci önceliktir (Pobail, 2005: 13).

4.2.1.11. İsveç

TDP uygulamaları diğer ülkelerden biraz farklı direkt olarak suç önleme odaklı yürütülmektedir. Şehirlerin mimari özellikleri ve kentleşme çalışmaları önemli unsurlardır. Yapılan çevre düzenlemeleri sonucunda suçların önleneyeği benimsenmiştir. Bu açıdan, yeni imara açılan yerleşim bölgelerinin proje tasarımı ve inşası programın ana unsurlarındandır. Bu programlara sosyal gruplarında katılımı sağlanmaktadır. Cadde ve sokakların yanında ışıklandırma, parklar ve eğlence yerlerinin belirlenmesi, binaların kapı, pencere ve giriş yerlerinin suç önleme odaklı tespiti ve yapımı önem arz etmektedir. Suç önleme odaklı çalışmalarda çevresel koşulların uyumlu hâle getirilmesi projenin temelini oluşturmaktadır.

İsveç polisi TDP birimlerinin görev yaptıkları bölgelerdeki halktan çok az bilgi sakladıklarını, suç bilgilerini paylaştığını, toplum ile yakın ilişkiler kurduklarını ve halka yapmış oldukları faaliyetlerin neticesinin de hesap verdiklerini belirtmektedir (Jones ve Wiseman, 2006).

4.2.1.12. İtalya

Toplumdaki bireylere yakın olma felsefesi güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinde esas olarak kabul edilmiştir. Polis toplumdaki herkesle iç içe bulunmaktadır. Bu kapsamda güvenliğin sağlanmasında toplumu oluşturan herkesle işbirliği yapılması ve hizmetlerin koordine edilmesi gerekir. TDP hizmetlerinde çalışan personelin öncelikli olarak sorumlu olduğu bölgedeki problemleri orada yaşayan vatandaşlarla birlikte tespit ederek, o problemleri çözüme yönelik çalışmalar yapmaktır. Toplumdan gelen taleplere ivedi cevap verme TDP hizmetlerinde önemlidir. Ayrıca İtalya’da kentlerde kamu güvenliği kent komitesi bulunmaktadır. Bu komitelerde başta polisler olmak üzere, kentte bulunan resmi ve sivil kuruluşların temsilcilerden oluşmaktadır (Jones ve Wiseman, 2006).

2000 yılında yürürlüğe giren İtalya Halk Güvenliği Kanunu’nun TDP uygulamalarına katkı sağladığını belirtmektedir çünkü yazarlara göre bu kanun suç önlemede polis ile diğer kurumların işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Yazarlar bu kanunun ana fikrinin suçun sadece polis tarafından önlenemeyeceği olduğunu ve diğer kurumların işbirliğinin gerekli olduğunu vurguladıklarını belirtmektedirler (Jones ve Wiseman, 2002).

4.2.1.13. Lüksemburg

Lüksemburg’da 1999 yılında TDP uygulamalarına geçmiştir. Toplum güvenliği adına halkla işbirliği çerçevesinde, günlük yaşamında karşı karşıya kaldığı suçlara karşı güvenliğin sağlanmasında ve önleme hizmetlerinde toplumun da katılımını sağlamak, kişisel güvenliği geliştirmek, polisin ulaşılabilirliğini kolaylaştırmak amaçlanmaktadır. TDP hizmetlerini yürütmek üzere polis merkezleri oluşturulmuştur. Burada çalışanların, yerel yetkililer, toplumsal oluşumlar ile sıkı ilişkiler kurması ve bunun yanında vatandaşla olan günlük temasların artırılması amaçlanmaktadır.

Toplumla diyaloga geçme, sivil oluşumların temsilcileri ile yapılan toplantılar ya da kısa süreli buluşmalar, sosyal suç analizi çalışmaları ve sosyal düzensizliklere ilişkin yapılan tespitler bu kapsamdadır. Tüm polislere 2002’den itibaren TDP konusunda seminerler verilmektedir (EGM, 2010, s. 285-286).

4.2.1.14. Portekiz

Portekiz’de TDP uygulamaları genel güvenlik yaklaşımının temelini oluşturmaktadır. Polis teşkilatı TDP modeline uygun olarak yapılandırılmıştır. Çocuklar, gençler, yaşlılar, engelliler, aile içi şiddet mağdurları, uyuşturucu bağımlıları ve turistlere yönelik programlar geliştirilmekte ve uygulanmaktadır. Güvenlik hizmetlerine ilişkin anketler yapılmaktadır. Suçla mücadele kapsamında etnik toplumsal kesimlere ve antisosyal toplum kesimlerine özel ilgi gösterilmektedir. Vatandaşların şikayetlerini yazmaları için polis merkezlerinde ve TDP hizmet birimlerinde şikâyet defteri uygulaması başlatılmıştır. Her TD-P’nin bir sorumluluk alanı vardır. Toplumsal güvenliğin sağlanmasına yönelik programlar uygulanmaktadır. Polis - halk ilişkilerinin geliştirilmesi için, iletişim kanalları oluşturulmaktadır. Diğer polislerin de uygulamalara katılımı sağlanmaktadır (EGM, 2010, s.286).

4.2.2. Türkiyede Toplum Destekli Polislik Uygulamaları

TDP hizmetleri, 2007 yılında 25 ilimizde, 2008 yılında 51 ilimizde, 2009 ve sonraki yıllarda tüm illerimizde uygulanır hale gelmiştir. Bazı illerimizdeki TDP uygulamaları hakkında kısaca bilgi verdikten sonra Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığı’ndan alınan istatistiki veriler kapsamında 2007 - 2013 yıllarının tamamında TDP uygulamaları maddeler halinde açıklanacaktır.

4.2.2.1. Antalya Emniyet Müdürlüğü Tdp Şube Müdürlüğü

Antalya Emniyet Müdürlüğü TDP Şube Müdürlüğü çalışmaları 2009 yılı faaliyet kitapçığında; bir bölgedeki güvenlik duygusunu, emniyeti ve yerel paylaşımı çevresini geliştirmek, suçu önlemek, polise suçu ortaya çıkarırken yardımcı olmak, yersiz suç korkusunu azaltmak, polisi ve cemiyet bağlarını geliştirmek amacıyla çeşitli projeler yaptıkları belirtilmiştir (Antalya Emn. Md. TDP Faaliyetleri, 2009). Bu projeler;

4.2.2.1.1 Komşu Kollama Projesi

Site ve apartmanlarda daha güvenli bir ortam oluşması için, sakinlerin daha duyarlı olması ve olumsuz durumla karşılaştıklarında müdahale etmeleri veya polisi aramaları için yapılan faaliyetler anlatılmaktadır.

4.2.2.1.2. Ayak İzi Uygulaması

TDP Şube Müdürlüğünün bastırdığı ayak izi şeklindeki el ilanları kapısı açık olan apartmanlara bırakılarak kapılarını bundan sonra kapatmaları konusunda uyarılmaktadırlar.

4.2.2.1.3. Zil Uygulaması

TD-P kendisini tanıtmadan rastgele apartman zillerine basılarak açıp açmadıklarını kontrol edip, tanımadan açanlara uyarıcı bilgiler vermeyi içerir.

4.2.2.1.4. Görünmez Kalem Uygulaması

İl genelinde ücretsiz olarak dağıtılan kalemlerle, vatandaşlardan eşyalarının üzerine bu kalemlerle yazı yazarak, hem hırsızları caydırmayı hem de çalınan eşyaları bulmayı hedeflemektedir.

4.2.2.1.5. Gizli Kamera Çekimleri

Vatandaşın hırsızlık olayına karşı duyarlılık düzeyini ölçmek için, TDP hizmetinde çalışan personelin gizli kamerayla hırsız süsü verilmiş şekilde yaptığı çalışma medya aracılığıyla halkımıza duyurularak, farkındalık ve ilgi düzeyi arttırılmıştır.

4.2.2.1.6. Suç Önleme Klipleri

Suçlardan korunmaya yönelik çekilen 8 kısa film yerel televizyon kanallarında yayınlanarak vatandaşlarımızın duyarlılıklarının arttırılması sağlanmıştır (Antalya Emn. Md. TDP Faaliyetleri, 2009).

4.2.2.3. Giresun Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği

Giresun Emniyet Müdürlüğü TDP Büro Amirliği çalışmaları Nisan 2008-Mart 2009 arası faaliyet kitapçığında yapılan çalışmalardan bahsedilmiş olup, Güvensiz Alan Projesi dikkat çeken çalışmalardan birisidir.

İl Emniyet Müdürlüğü sorumluluk bölgesinde aydınlatması olmayan ve suç işlemeye elverişli olan sokaklar TEDAŞ Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler neticesinde aydınlatılmıştır.

Suç işlemeye meyilli kişilerin kaldığı metruk durumda ki beş adet bina ile alkol almak ve bally çekmek için uygun olan çalılık alan belediye ile yapılan görüşmeler neticesinde yıkılmış ve temizlenmiştir (Giresun Emn. Md. TDP Faaliyetleri, 2011).

4.2.2.4. Adıyaman Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği

Adıyaman Emniyet Müdürlüğü TDP Büro Amirliği çalışmaları kapsamında; 02.07.2012 - 01.12.2012 tarihleri arasında 14-18 yaş arası gençlerimizin kötü alışkanlıklardan uzak tutulması ve suça sürüklenmelerinin önlenmesi amacıyla Mahalle Takımları Oluşturulması ve Mahalli Futbol Ligi Kurulması adlı proje uygulanmış ve 20 mahalleden 15'er kişilik 20 futbol takımı oluşturularak Mahalli Futbol Ligi kurulmuştur. Proje sonunda sigara kullanan 28 gençten 19'u sigarayı bırakmıştır. Toplam 300 genç ile yüz yüze görüşülerek; okul durumu kötü olanlara manevi destek verilmiş, devlet kurumlarına olan güvenleri artırılmış, çeşitli sosyal, kültürel etkinlikler düzenlenmiş ve en önemlisi kötü alışkanlıklardan uzak durup, suça sürüklenmeleri önlenmiştir (Adıyaman Emn. Md. TDP Faaliyetleri, 2012).

4.2.2.4. Balıkesir Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği

Balıkesir Emniyet Müdürlüğü TDP Büro Amirliği çalışmaları kapsamında; 10 Aralık 2007-16 Haziran 2008 tarihleri arasında Balıkesir İş Kurumu Müdürlüğü, Balıkesir Belediye Başkanlığı ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile Suç İşlemeye Meyilli Gençlere Meslek Edindirme Eğitimi (SİMGE) konulu proje faaliyete geçirilmiştir. Proje çerçevesinde, Çocuk Şube Müdürlüğü'nden suç işlemiş 20 genç tespit edildi. Bu gençlere Bilgisayar İşletmenliği, Bilgisayar Teknik Servis Elemanlığı ve Web Tasarımı konusunda, Halk Eğitimi Merkezinde teorik, Temiz İnternet Kafe İşletmecileri Derneği üyesi olan internet kafeler ve uygun görülen bilgisayar teknik servislerinde pratik eğitim verildi.

Başarılı olan 16 genç sertifikalarını alıp, pratik eğitim gördüğü yerlerde işe başlamışlardır (Balıkesir Emn. Md. TDP Faaliyetleri, 2012).

4.2.2.5.Bursa Emniyet Müdürlüğü Tdp Şube Müdürlüğü

Bursa Emniyet Müdürlüğü TDP Şube Müdürlüğü çalışmaları kapsamında; Mağdur Destek Projesi düzenlemektedir. Öncelikli olarak TD-P Bursa Uludağ Üniversitesi ve gönüllü sivil toplum örgütlerince; İnsan Hakları, Beden Dili, Suç Korkusu ve Toplumda Güvensizlik Kaygısının Giderilmesi, Toplum Psikolojisi, İletişim Teknikleri ve Halkla İlişkiler gibi konularda eğitim verilmiştir.

Özellikle evden hırsızlık konusunda “unutulduğunu” düşünen 1.006 suç mağdurunu ziyaret eden toplum destekli polisler, “hangi güvenlik tedbirleri alınsaydı suç mağduru olunmayacaktı” noktasında vatandaşla iletişim kurmakta ve bir anlamda bilirkişilik ve hukukî danışmanlık rolü üstlenmiş ve psikolojik destek sağlamış olup, evden hırsızlık olaylarında mükerrer mağduriyetlerde büyük oranda düşüş görülmüştür. Mağdur Destek Projesi kapsamında, belediye görevlisi, mahalle muhtarı ve TEDAŞ yetkilisi ile birlikte toplam 213 toplantı yapılmış ve yaklaşık 20.000 vatandaşa ulaşılmıştır. Bu toplantılar sonucunda; vatandaş suçla mücadele konusunda bilinçlenmiş, polis-vatandaş ilişkileri gelişmiş ve evden hırsızlık olaylarında % 36 oranında azalma olmuştur (tdpbursa.pol.tr, 2009).

4.2.2.6. Malatya Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği

Malatya Emniyet Müdürlüğü TDP Büro Amirliği çalışmaları kapsamında; “Yıldıztepe Mahallesi Sosyal Sorumluluk Projesi” adı altında Yıldıztepe Mahallesi içerisindeki üç sokakta kapalı bir yaşam sürdüren ve kendilerini “Göçer” olarak nitelendiren, 65 aile ve 350 kişilik nüfustan müteşekkil toplum kesimi ile ilgilenilmiştir.

Proje öncesinde, bu toplulukta bulunanların % 7’sinin nüfus kaydı, 10 ailenin ise evli ve bir ila beş arasında değişen sayılarda çocukları olmasına rağmen resmi nikahları bulunmamaktaydı. Kentleşme ve sosyal sistemle bütünleşme problemi olan göçerlerin başlıca sıkıntıları etiketlenme, dışlanma, topyekün dilencilik, hırsızlık ve fuhuş yapan insanlar olarak anılma ve aşağılanmadır. Proje süresince 350 gruptan çocuk, genç ve yaşlılar; sinemaya, havaalanına, lunaparka, Aqua Park’a ve piknik alanlarına

götürülmüşlerdir. Mahallede yaşayan 44 yetişkine okuma yazma kursu verilmiş, 150 kitap dağıtılmıştır.

Ankara'ya yapılan ziyarette; Anıtkabir, TBMM, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Kurtuluş Savaşı Müzesi, Emniyet Genel Müdürlüğü, Eski Türkiye Büyük Millet Meclisi, Altın Parkta Bulunan Feza Gürsoy Bilim Merkezi, Polis Koleji ve Atatürk Orman Çiftliği gezdirilmiştir. Eğitimlerinde yüksek performans gösteren 13-15 yaş aralığındaki 4 genç, 8 günlük gençlik kampı çerçevesinde İzmir, Aydın, Antalya ve Mersin illerine geziye gönderilmiştir. Mahallede ikamet eden engelli çocuklardan üçünün raporları alınarak, çeşitli engelliler okuluna kayıtları yaptırılmıştır. Özel bir hastane ile anlaşarak yaşayanlar sağlık taramasından geçirilmiştir. Sünnet olmayan 0-14 yaş 33 çocuk kıyafetli, düğünlÜ sünnet ettirilmiştir. Belediye ile işbirliğine gidilerek, bölgeye 1 basketbol sahası ve bir oyun alanı yaptırılmıştır (EGM, 2010, s.239-251).

4.2.2.7. Van Emniyet Müdürlüğü Tdp Büro Amirliği

Van Emniyet Müdürlüğü TDP Büro Amirliği çalışmaları kapsamında; “27 Okul 27 Etkinlik” ve “Mahallemizdeki Polis” Projelerini başlatmıştır. Bunun için, 27 mahallede birer ilköğretim okulu seçilerek öğrencilere göl gezisi, uçurtma şenliği, tiyatro ve sinema izlettirilmiştir. Okullardan seçilen başarılı 10 kız öğrenciye yönelik Ankara, 10 erkek öğrenciye yönelik ise İstanbul gezisi düzenlenmiştir. İhtiyaç sahibi öğrencilere kitap, kırtasiye ve giyim malzemesi dağıtımı yapılmıştır. Okuma yazma bilmeyen vatandaşlarımıza yönelik Okuma-Yazma kursu düzenlenmiştir. Halk ile polisimizin kaynaşması adına, bayramlarda 30.000'e yakın vatandaşımız ile bayramlaşma sağlanmıştır. Ölen insanlarımızın 704 yakınına taziye ziyaretinde bulunulmuştur.

Yapılan çalışmalar ve uygulanan projeler çerçevesinde;

Polis halk ilişkileri geliştirilmiş, sosyal dayanışma duygusu güçlendirilmiş, güvenlik hizmetlerine ilişkin toplumsal anlamda önemli kazanımlar elde edilmiş, gelen ihbarlar artmış, Polisin vatandaştan ayrılamayacak bir devlet görevlisi olduğu ve vatandaşımızın yardımı ile güvenliğin daha da ileri düzeye çıkartılabileceği vurgulanmıştır (EGM, 2010, s.257-260).

Tablo-1 İller Arası Uygulama Farklılıkları

İller	Tdp Faaliyetleri
Antalya	Ayak İzi Uygulaması, Komşu Kollama
Giresun	Güvensiz Alan Projeleri
Adıyaman	Mahalli Futbol Ligi
Balıkesir	Meslek Edindirme Eğitimi
Bursa	Mağdur Destek Projesi
Malatya	Gezi ve Göçerlere Yönelik Programlar
Van	Okullara Yönelik Programlar

Toplum Destekli Polislik Faaliyetleri iller arasında farklılık gösterebilmektedir. Antalyada ayak izi uygulaması ve komşu kollama projeleriyle suç oluşumunun önüne geçilmeye çalışılırken, Giresunda suç işlemeye yönelik olan aydınlatması yetersiz alanlara yönelik projeler dikkat çekmektedir. Adıyamanda mahalli futbol ligiyle bir çok genç sigara alışkanlığından kurtulmuş, Balıkesirde meslek edindirme kurslarıyla gençlerimize iş alanları açarak suç işlemelrinin önüne geçilmeye çalışılmıştır. Bursada mağdur destek programlarıyla suçtan mağdur olanlar unutulmamış ve ziyaretlerle destek olunmuştur. Malatyada ağırlıklı olarak göçerlere yönelik faaliyetler dikkat çekerken, Vanda ise okula yönelik programlar uygulanarak çocukların okula devam etmeleri için il dışı geziler düzenlenmiş ve aileleriyle görüşmeler yapılmıştır.

Toplum Destekli Polisler bulunduğu illerde ağırlıklı olarak o bölgenin ihtiyacına yönelik faaliyetler yaparak vatandaşımızı suçtan koruyacak projeler üretmeye devam etmektedir.

4.2.2.8. Tdp'nin 2007-2013 Yillari Arasi Faliyetleri

4.2.2.8.1. Sorumluluk Alani Huzur Toplantilari

Vatandaşın gönüllü olarak katıldığı, Polis Merkezlerinin görev alanı esas alınarak düzenlenen değerlendirme ve güvenlik hizmetlerine ilişkin sorun çözme toplantılarıdır. Bu toplantılara katılım gönüllüdür ve vatandaşlarımız yaşadıkları sorunları gönül rahatlığıyla dile getirebilmektedir. Mahallelere ve site-apartmanlara yönelik olarak iki ayrı şekilde yapılabilmektedir. Yıllara göre veriler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 2- Sorumluluk Alanı Huzur Toplantıları

Yılı	Düzenlenen Toplantı Sayısı		Katılımcı Sayısı	
	Mahalle Toplantıları	Site Toplantıları	Mahalle Toplantıları	Site Toplantıları
2007	626	1206	21359	13854
2008	1384	2027	34777	32751
2009	2555	1598	76134	30616
2010	2704	1808	80455	32324
2011	2809	1916	81425	34455
2012	3105	2039	89004	36554
2013	3246	2098	95459	42978

Kaynak: EGM

Tablo 1’den de anlaşılacağı gibi, mahalle toplantıları ve katılımcıları her yıl yüksek oranlarda artış göstermiş, ancak site-apartman toplantıları ve katılımcıları 2008 yılında 2007’ye göre artmış, 2009 yılında ise düşmüştür. Diğer yıllarda artan oranlarda yükseliş göstermiştir.

4.2.2.8.2. Bilgilendirme Toplantıları

Vatandaşlarımızın genel ve özel güvenliklerine yönelik yapılan toplantılara verilen addır. Öğrencilere, esnaflara ve kurumlara yönelik yapılan toplantılardır. Yıllara göre veriler Tablo 2, 3 ve 4’te verilmiştir.

Tablo 3-Öğrencilere Yönelik Bilgilendirme Toplantıları

Yılı	Gidilen Okul Sayısı	Düzenlenen Toplantı Sayısı	Katılımcı Sayısı
2007	3.277	916	46.339
2008	15.221	4.971	156.042
2009	28.855	5.895	196.379
2010	29.154	6.385	208.762
2011	29.654	6.754	210.876
2012	30.158	6.964	211.345
2013	30.656	7.124	213.675

Kaynak: EGM

Ülke çapında 2007-2013 yılları arasında gidilen okul, düzenlenen toplantı ve katılımcı sayıları artış göstermiştir.

Tablo 4-Esnaf ve Vatandaşlara Yönelik Bilgilendirme Toplantıları

Yılı	Esnafa Yönelik		Vatandaşa Yönelik	
	Düzenlenen Toplantı Sayısı	Katılımcı Sayısı	Düzenlenen Toplantı Sayısı	Katılımcı Sayısı
2007	846	34.154	1213	77.567
2008	1214	63.876	4700	105438
2009	1326	89.565	6359	123542
2010	1218	98.118	8546	152324
2011	1345	119.465	8425	175473
2012	1535	136.459	9064	208563
2013	1696	159.435	9459	258978

Kaynak: EGM

Esnafa yönelik düzenlenen bilgilendirme toplantıları ve katılımcı sayıları her yıl artmaktadır. Ancak vatandaşlarımıza yönelik düzenlenen bilgilendirme toplantıları 2011 yılında azalmış, buna rağmen katılımcı sayısı artmıştır.

Tablo 5-Kurumlara Yönelik Düzenlenen Bilgilendirme Toplantıları

Yılı	Resmi Kurum ve Kuruluşları		Sivil Toplum Kuruluşları	
	Toplantı Sayısı	Katılımcı Sayısı	Toplantı Sayısı	Katılımcı Sayısı
2007	1.190	9.296	238	3.607
2008	1.256	18.654	436	7.548
2009	1.408	22.745	564	9.849
2010	1.629	26.442	650	10.453
2011	1.746	30.448	749	11.348
2012	1.837	32.200	818	12.990
2013	1.936	33.527	846	13.459

Kaynak: EGM

Resmi kurum ve kuruluşlara ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik düzenlenen bilgilendirme toplantıları ve katılımcı sayıları hizmet götürülen il sayılarının artmasının etkisiyle de her geçen yıl artmaktadır.

4.2.2.8.3. Bilgilendirme Çalışmaları

Vatandaşlarımızı değişik materyaller hazırlayarak genel güvenlik hizmetleri konusunda bilgilendiren faaliyetleri bu kapsamda ele alınmaktadır. Genel güvenlik hizmetleri, suç önleme, suçtan korunma, suç korkusu ayrıca bireysel güvenlik önlemleri, hırsızlık, kapkaç, yankesicilik vb. suçlardan korunma yöntemlerini anlatarak vatandaşın bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır. Yıllara göre veriler Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 6-Bilgilendirme Çalışmaları Bilgilendirme Çalışmalarının İçeriği

Dağıtılan	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Broşür Sayısı	439.291	797.958	994.324	1.258.936	1.356.385	1.597.564	1.965.250
Asılan Afiş Sayısı	5.643	11.654	35.465	46.439	54.329	60.453	72.835
Gönderilen Mektup	6.346	11.575	25.348	24.501	20.412	15.238	10.342
Kitap Sayısı	1.500	3.000	25.140	24.430	22.150	20.430	19.500
Hazırlanan Film	25	38	215	227	236	297	338
Hazırlanan CD	235	431	1176	1458	1167	822	643

Kaynak: EGM

Bilgilendirme çalışmaları kapsamında yapılan faaliyetler yıllara göre artış göstermektedir. Ancak 2010 yılından sonra basılan kitap sayılarında ve hazırlanan CD oranlarında ciddi oranda, hazırlanan film sayısı ise küçük miktarda düşmüştür.

4.2.2.8.4. Şikayetler ve Öneriler

Toplum destekli polislerin günlük görevleri sırasında görüştüğü vatandaşlardan gelen ve tüm kurum ve kuruluşları ilgilendiren şikayet ve öneriler gereği yapılmak üzere ilgili yerlere iletilmektedir. Yıllara göre veriler Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 7-Şikayet ve Öneriler

Yılı	Emniyet Birimlerine	Belediyelere	Diğer Kuruluşlara
2007	1.945	2.863	1.621
2008	2.546	2.749	1.937
2009	2.747	2.862	2.124
2010	3.121	2.926	2.329
2011	3.321	3.003	1.874
2012	3.596	3.029	1.998
2013	3.927	3.329	2.006

Kaynak: EGM

Vatandaşlardan gelen şikayetlerde emniyet birimlerini ilgilendirenler yıllara göre artmaktadır. Ancak belediyeyi ilgilendiren şikayetler azalmaktadır. Diğer kurum ve kuruluşlarda ise yıllara göre değişkenlik göstermiştir.

4.2.2.8.5. Okul Aile Birliği Toplantıları

Güvenli bir eğitim ortamının sağlanması için, öğrencilere yönelik çalışmaların yanında ailelere yönelik faaliyetlerde bulunmaktadır. Ziyaret edilen okullarda, idarecilere, öğretmenlere ve velilere bilgiler verilmektedir. Yıllara göre veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 8-Okul Aile Birliği Toplantıları

Yılı	Gidilen Toplantı Sayısı	Katılan Veli Sayısı	Katılan İdareci ve Öğretmen Sayısı
2007	2.328	33.767	10.347
2008	942	40.818	5.193
2009	1.359	55.831	8.996
2010	1.428	62.142	10.028
2011	1.525	69.947	12.453
2012	1.601	75.875	15.485
2013	1.856	87.627	19.065

Kaynak: EGM

Okul aile birliği toplantıları kapsamında; 2008 yılında yapılan toplantı sayısının ve katılan idareci ve öğretmen sayısının azalmasına rağmen 2009 ve devam eden yıllarda artış göstermiştir. Katılan veli sayısı ise her yıl artmaktadır.

4.2.2.8.6. Düzenlenen Sosyal Etkinlikler

Toplum Destekli Polislik hizmetleri bakımından polis, yalnızca bir acra organı ve pasif bir kamu düzeni sağlayıcısı olarak algılanmamaktadır. O toplumda önemli olan birtakım hizmetleri koordine etmekte ve yerine getirmektedir. TDP hizmetleri kapsamında görevli polislerimiz spor müsabakaları ve sosyal etkinlikler düzenlemekte, ayrıca vatandaşların özel günlerine katılmaktadır. Yıllara göre veriler Tablo 8 ve 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9-Sosyal Etkinlikler

Yılı	Spor Müsabakaları		Diğer Sosyal Etkinlikler	
	Sayısı	Katılımcı Sayısı	Sayısı	Katılımcı Sayısı
2007	33	480	47	6.060
2008	236	5.438	654	42.500
2009	521	12.157	1.374	91.478
2010	879	19.458	1.946	158.453
2011	1.292	28.080	2.360	231.806
2012	1.756	42.080	2.564	270.645
2013	1.983	57.351	2.735	312.493

Kaynak:EGM

Düzenlenen sosyal etkinlikler kapsamında; spor müsabakaları, diğer sosyal etkinlikler ve katılımcı sayıları devamlı artmaktadır.

Tablo 10-Özel Günler

Yılı	Nişan-Evlilik Düğün	İşyeri Açılışı
2007	424	459
2008	1.872	2.706
2009	23.089	1.534
2010	27.036	1.854
2011	30.145	1.754
2012	33.352	1.904
2013	36.754	1.974

Kaynak: EGM

TDP hizmetleri kapsamında; katılım sağlanan özel gün sayısı her geçen yıl artmakta olup, işyeri açılışına katılma 2011 yılında azalmıştır. Nişan, Evlilik ve Düğüne katılım oranı her yıl artış göstermektedir.

4.2.2.8.7. Destek Ziyaretleri

TDP hizmetleri kapsamında polisimiz Suç/olay mağdurlarına, intihara teşebbüs edenlere danışmanlık ve destek hizmeti vermektedir. Ayrıca vefat edenlerin yakınlarına bulunmakta olup, yıllara göre veriler Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 11-Destek Ziyaretleri

Yılı	Ziyaret Edilen Suç/Olay Mağduru	Ziyaret Edilen İntihara Teşebbüs	Taziye Ziyareti Yapılan Hane Sayısı
2007	7.997	427	1.029
2008	12.802	687	2.732
2009	15.942	1.320	3.590
2010	16.743	1.754	3.965
2011	18.653	1.855	4.232
2012	19.426	1.987	4.954
2013	21.357	2.207	5.271

Kaynak: EGM

4.2.2.8.8. Sosyal Yardım Faaliyetleri

TD-P'ler görevlerini yerine getirirken yardıma muhtaç veya sosyal kurumlara tevdi edilmesi gereken ya da bu kurumlarla irtibat kurması gereken birçok vatandaşımızla karşılaşmaktadır. İlgili kurumlarla irtibat kurmak suretiyle vatandaşlarımıza yardımcı olmaktadır. Yıllara göre veriler Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 12-Sosyal Yardım Faaliyetleri

Yılı	Sosyal Kurumlara Tevdi Edilen Kişi Sayısı				Sosyal Kurumlarla İrtibatı Sağlanan Kişi Sayısı
	Engelli	Sokak Çocuğu	Yaşlı	Diğer	
2007	90	283	55	273	462
2008	320	184	310	3.779	2.153
2009	196	224	489	3.665	16.398
2010	201	315	313	3.728	12.875
2011	222	398	472	3.225	13.693
2012	210	424	396	3.603	15.496
2013	254	518	436	4.009	17.315

Kaynak: EGM

Sosyal yardım faaliyetleri kapsamında sosyal kurumlara tevdi edilen kişilerin sayıları durumlarına göre değişiklik arz etmektedir. Tablo 12'de görüldüğü gibi bazı yıl artmakta

bazı yıl ise azalmaktadır. Sosyal kurumlarla irtibatı sağlanan kişi sayısı ise her yıl artmaktadır.

4.2.2.8.9. Diğer Ziyaretler

Toplum destekli polislik biriminde çalışanlar Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Çocuk Bakımevleri, Huzurevleri gibi sosyal kurumları da zaman zaman ziyaret etmektedirler. Yıllara göre veriler Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 13-Ziyaretler

Yılı	Ziyaret Edilen Huzurevi Sayısı	Ziyaret Edilen Bakımevi Sayısı
2007	155	304
2008	318	748
2009	312	586
2010	334	557
2011	365	578
2012	375	596
2013	377	623

Kaynak: EGM

Ziyaret edilen huzurevi sayısı 2008 yılında artmış, 2009 yılında ise çok az azalmıştır. Ziyaret edilen Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) çocuk bakımevleri sayıları da, 2008 yılında artmış, 2009 yılında ise bir önceki yıla göre azalmıştır.

5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

- TDP uygulamaları polisin halkla olan ilişkilerini iyileştirmekte ve suçla mücadele başarısını arttırmaktadır. Halkla yardımlaşmadan, halkın güvenini kazanmadan suçla mücadele eden geleneksel polisliğin aksine suç ortamıyla mücadele eden ve bu mücadelede halkla birlikte çalışmayı gerekli kılan Toplum Destekli Polislik felsefesi polis teşkilatının ve halk tarafından benimsendikçe suçla mücadele daha da kolaylaşacaktır (Sözer, 2010).
- Sonuçlarını kısa vadede almak çok zor olsa da kısa - orta ve uzun vadede ortak yatırım bütçeleriyle ve ortak çabayla başarıya ulaşacaktır. Her modern işletmede olduğu gibi Türk Polis Teşkilatında da tabanın destek vermediği ve yeterli bilgi sahibi olmadığı çalışmalardan sonuç almak oldukça güçtür. Emniyet Teşkilatı kadar yerel yönetimlerin, diğer kamu kurumlarının ve yerel halkı temsil eden sivil örgütlerin aynı amaç ve bilinçle polise destek olmaları da gerekmektedir (EGM, 2010).
- Türk Polis Teşkilatının görevlerini ifa ederken polis-halk ilişkilerini en üst seviyede tutması, insanına verdiği değeri ortaya koymaktadır. Polis halkın temel hak ve özgürlüklerinin kanunlar çerçevesinde savunulması amacına hizmet ederek, hukuk devleti anlayışı içerisinde hareket etmektedir (EGM, 2007).
- Karşılıklı önyargıların kırılması, halkın bilinç düzeyinin yükseltilmesi ve ailelerin sıkıntıların yerinde görülmesi amacıyla yapılan aile ziyaretleri amaçlananın ötesinde olumlu yankı bulmaktadır. Bu ziyaretlerde dile getirildiği ifade edilen “zamanında sizin gibi yöneticiler buralarda olsaydı bu acılar yaşanmazdı,” “sizi böyle bilmiyorduk. Sizler çok farklısınız” gibi geri bildirimler, polis açısından doğru yolda olunduğu algısı oluşturmaktadır (Sözer, 2010).
- TDP faaliyet ve projeleri, gençlerin eğitime odaklanarak topluma faydalı birer birey olarak yetişmeleri, meslek edinerek yokluk ve yoksulluğun önlenmesi, sosyal ve sportif alanlara, meslek edindirme kurslarına kanalize edilerek kötü

alışkanlıklardan korunması, dolayısıyla gençlerin illegal faaliyetlerinin önüne geçilmesinde önemli bir işlev görmektedir (Yörükoğlu, 2000).

- TDP faaliyetlerinin bir sonucu olarak, polisle kendi isteğiyle irtibata geçen insan sayısında artış gözlemlendiği, insanların soru sormak veya bir sorununu paylaşmak amacıyla geçmişe oranla daha rahat polise başvurduğu, istatistiki olarak “155 Polis İmdat” telefonuna yapılan çağrılarda artış görüldüğü literatür ve daha önce yapılan araştırma bulgularıyla desteklenmektedir.

5.2. ÖNERİLER

- Polis teşkilatı içerisinde kısa zaman içinde TDP anlayışına inanan ve toplumsal barışın tesisinde yararlı olacağı düşünen personel sayısında artış görülmektedir ancak bu yeterli değildir. Ayrıca, polisin yaptığı münferit kötü bir muamele ve yanlış davranışlar, TDP anlayışıyla proje ve faaliyetlerde elde edilen kazanımları adeta baltalamaktadır. Bunun içinde TDP’nin polis okullarında ders olarak okutulması ve bir plan dahilinde tüm teşkilat mensuplarına TDP eğitimi verilmesi gerekir ki, eğitim faaliyetleri bu dönüşümü hızlandırmak için hayati öneme sahip bir unsurdur (EGM, 2007).
- Demokratik toplumlarda polisin yerine getirmekle sorumlu olduğu ve çok geniş sahayı kapsayan sorumlulukları vardır. Toplumdaki farklı grup ve kişilerin, polisten farklı beklenti ve istekleri vardır. Polisler meslek itibarıyla toplumun tüm kesimleriyle değişik sebepler yüzünden karşı karşıya gelmektedirler. Sokaklarda işsiz olarak dolaşanlardan, memurlara ve işçilere, hayvan haklarını savunanlardan, terör örgütü üyelerine kadar toplumun farklı kesimlerini temsil eden insanlarla karşı karşıya gelmektedir. Toplu gösteriler, aile kavgaları, sokak kavgaları, yaralama olayları ve cinayetler gibi sosyal problemlerin çözümün de polisin tek başına etkili olmayacağı olaylar polisin sorumluluğundadır (EGM, 2010).
- Polisimizin gelişen ve değişen dünya koşullarına uyum sağlaması, çağdaş ve bilimsel yöntemlerle başarıya ulaşması için bilgi ve becerisinin geliştirilmesi, eğitim ve kültürünün artırılması, insan sevgisi, hoşgörü ve insan hakları çerçevesinde yapılan çalışmalarla halkın desteğinin sağlanması ve polis halk ilişkilerinin geliştirilmesi gerekmektedir

- Hiç bir polis teşkilatı tek başına artan suçlarla mücadelede başarılı olamamıştır. Buna bir de teşkilat içinden ve dışından kaynaklanan problemler eklendiğinde, sorun daha da büyümektedir. Polis Teşkilatı her ne kadar bir takım teknik imkanlara sahip olsa da, suçluların sahip olduğu teknik imkanlar ile işlerindeki profesyonellik çoğu zaman polisi zor durumda bırakmaktadır. Bu durum, artan suçlarla mücadelede yeni çözüm yolları bulmayı zorunlu kılmaktadır. Bu çözüm yollarından biri ve en önemlisi de polisin halktan yardım almasıdır (Köknel, 2001).
- Polis, başarılı olabilmek için, halka yakınlaşmalı, onların istek ve beklentilerini dikkate almalı ve bunu asla otorite zaafı olarak görmemelidir. Çünkü polis halk dayanışmasının temelinde, ‘halkla dostluk kurma ve problemlere birlikte çözüm üretme’ yer almaktadır. Halkın suçun çözümüne katılması, bir konuda sınırlı sayıda kişinin düşünmesi yerine, daha fazla kişinin düşünmesi ve değişik çözüm yolları bulunması anlamına da gelmektedir (Alaç, 1993).
- Toplum destekli polislikte önleyicilik işlevi esas alınmaktadır. Bu yüzden polislik felsefesi ve uygulamalarında esaslı değişiklikler yaşanmıştır. Polisin sosyal hizmet rolünün gündeme gelmesi, bu değişimlerin basında gelmektedir. Polisliğin sadece meydana gelen suçlara müdahaleden oluşmadığı, aynı zamanda suçlara sebep olan problemlerin çözümü de toplum destekli polisliğin temel felsefesini oluşturmaktadır.
- Toplum destekli polislik, polis ile diğer kurumlar arasında ileri bir seviyede koordinasyon ve işbirliğini öngörmektedir. Suçların kontrol ve önlenmesi temel amaç değildir. Aynı zamanda toplum yararına olumlu çalışmaların da daha aktif hale getirilmesinde polisin rol alması hedeflenmektedir.

Bütün bu yaklaşımlar ışığında; “Toplum Destekli Polislik” suç ve suç odaklarının olabildiğince profesyonel olarak had safhaya çıktığı günümüzde gerek Türkiye gerekse dünya için zorunlu olan bir polislik anlayışıdır. İnsanların huzur içinde yaşaması, kamu güvenliğinin sağlanması, toplumun devlete olan güveninin kalıcı olabilmesi ve suç korkusunun azaltılabilmesi için “Toplum Destekli Polislik” anlayışını tam olarak uygulayan bir “Emniyet Teşkilatı” oluşumu vazgeçilemez bir gerçektir.

KAYNAKLAR

- Adıyaman Emniyet Müdürlüğü. (2010). *Toplum Destekli Polislik Çalışmaları 2009 Faaliyetleri*. Adıyaman: Adıyaman Emniyet Müdürlüğü.
- Akalın, M. (1996). Toplum Polisliği. *Polis Dergisi*, 2(1), 35-36.
- Alaç, A. E. (1993). Halkın Katılımı ve Toplum Destekli Polislik Anlayışı Üzerine. *Polis Dergisi*, 3(2), 42.
- Alderson, J. (1984). *Law and Disorder*. London: Hamish Hamilton.
- Antalya Emniyet Müdürlüğü. (2010). *Toplum Destekli Polislik Çalışmaları 2009 Faaliyetleri*. Antalya: Antalya Emniyet Müdürlüğü.
- Apan, A. (2004). *Toplum Destekli Polislik*. *Polis Dergisi*, 3(1), 17.
- Arem, İçişleri Bakanlığı Araştırma ve Etütler Merkezi (2008). 12 Haziran 2011 tarihinde http://www.arem.gov.tr/proje/ars_rapor/td_polis.html sayfasından erişilmiştir.
- Arem, (2008). Bir Toplum Destekli Polislik Hizmeti Modeli, Suçla Mücadele Stratejisi Araştırma Projesi. 10 Mart 2010 tarihinde <http://www.arem.gov.tr/proje/ars/tdpolis.html> sayfasından erişilmiştir.
- Aydın, A. H. (1996). *Polis Meslek Hukuku*. Ankara: Doğu.
- Bahar, H. İ. (2002). *Toplum Destekli Polislik ve Türkiyede Uygulanabilirliği*. Ankara: Seçkin.
- Bahar, H.İ. (1998). *Poliste Demokrasi ve İnsan Hakları*. Ankara: Türk Demokrasi Vakfı.
- Balıkesir Emniyet Müdürlüğü. (2010). *Toplum Destekli Polislik Çalışmaları 2009 Faaliyetleri*. Balıkesir: Balıkesir Emniyet Müdürlüğü.
- Bayley, D. H. (1998). *Community Policing: A Report From Devil's Advocate*. New York.
- Bayley, D. H. (1985). *Patterns of Policing*. New Brunswick. Rutgers: University Press.
- Brown, D. E. (1998). *The Regional Crime Analysis Program (RECAP): A framework for Mining Data to Catch Criminals*. San Diego, IEEE pp. 2848-2853.

- Bruggeman, W., Branteghem, J. V., & Nuffel, D. V. (2007). Naar Een Excellente Politiezorg Toward an Excellent Police Function. 13 Mart 2010 tarihinde <http://www.info-zone.be/biblio/progqualipol/qualipol-pub-n/diversen/excellence-texte.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Bursa Emniyet Müdürlüğü. (2010). *Toplum Destekli Polislik Çalışmaları 2009 Faaliyetleri*. Bursa: Bursa Emniyet Müdürlüğü.
- Candemir, E. (2000). *Kamu Güvenliğinin Sağlanmasında Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanılması*. Yayınlanmamış Master Tezi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- Cerrah, İ., & Semiz, E. (2001). *Türkiye’de Suç ve Polislik*. Ankara: Güner.
- Clarke, V. R. (2001, Şubat). *Effective Crime Prevention: Keeping Pace With New Developments*. Forum on Crime and Society, United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention, United Nations.
- Cordner, G. W. (1995). Community Policing: Elements and Effects. *Police Form*, 5(3), 1-7.
- Çağlar, A. (1999). Polis ve Polisliğin Ortaya Çıkışı. *Polis Bilimleri Dergisi*, 4(1), 121.
- Darcan, E. (2002). *Kolluk Hizmetlerinde Kurumsal İşbirliği ve Toplum Destekli Suç Önleme Yaklaşımları*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Bilimleri Bilim Dalı, Ankara.
- Derdiman, C. (1997). *Polis Yönetimi ve Hukuku*. Tokat: Arı Ofset.
- Dönmezer, S. (1994). *Kriminoloji*. İstanbul: Beta.
- Dönmezer, S. (2002). *Kriminolojide Suç ve Suçun Niteliği*. 04 Mart 2012 tarihinde <http://www.kriminoloji.com> sayfasından erişilmiştir.
- Eck, J. E., & Spelman, W. (1987). *Problem Solving: Problem-Oriented Policing in Newport News*. Washington, D.C: U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, National Institute of Justice and Police Executive Research Forum.
- Egm. (2010). *Emniyet Genel Müdürlüğü Toplum Destekli Polislik(TDP) Hizmetleri Standardı ve Uygulamaları*. Ankara: Egm.

- Egm. (2002). *Davranış İlkeleri Genelgesi*, 13.03.2002 tarih ve B.05.1.EGM.0.63.31-903 sayılı genelge.
- Egm. (2007). Asayiş Daire Başkanlığı. *Toplum Destekli Polislik Hizmetleri Standardı ve Klavuzu Belgeleri*. Ankara.
- Friederich, I. (2009). *The Stockholm Criminology Symposium*. 27 Aralık 2011 tarihinde <http://www.pronachbar.at/cms/front-content.php?idcat=96&idart=959> sayfasından erişilmiştir.
- Gainess, L. K., Kappeler, V.E. & Vaughn, J. B. (1997). *Policing in America*. Ohio: Anderson Township.
- Geleri, A. (2002). *Devriye Polisi*. Ankara: Seçkin.
- Geleri, A. (2002). *Fiziksel Güvenlik Tedbirleri Yoluyla Suç Önleme ve SuçunYer Değiştirmesi*. Ankara: Seçkin.
- Geleri, A. (2003). *Önleyici Polislik*. Ankara: Seçkin.
- Giresun Emniyet Müdürlüğü. (2010). *Toplum Destekli Polislik Çalışmaları 2009 Faaliyetleri*. Giresun: Giresun Emniyet Müdürlüğü.
- Gladstone, F.J. (1980). *Coordinating Crime Prevention Efforts*, Gladstone Report-Home Office Research Study. London: Home Office.
- Göktepe, Y. (2007). *Avrupa Birliği Ülkelerinin Polis Teşkilatlarının Yapı ve İşleyişleri Bağlamında Türk Polis Teşkilatının Yeniden Yapılanması*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Gözel, K. A. (2000). *Partnership Policing in the Light of Exeter Experiment with References to the Evaluation Research*. Unpublished Ph.D.Dissertation, University of Exeter, Exeter.
- Grabosky P. N. (1999). *Zero Tolerance Policing*, Trends&Issues in crime nad criminal justice. Australian Institute of Criminology, Canberra, Australia.
- Greene, J.R., & Pelfrey, W. V. (Eds). (2001). *Shifting the Balance of Power Between Police and Community: Responsibility for Crime Control*. Illionis: Waveland Press.
- Güçlü, T. (2008). *Toplum Odaklı Polislik Ekseninde Türk Polisinin BM Kosova Misyonuna Katkıları*. Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi, Ankara.

- Hakkı, T. (2003). Toplum Destekli Polislik. *Çağın Polisi Dergisi*, 2(2), 39-40. 09 Mayıs 2010 tarihinde <http://www.caginpolicies.com.tr/23/40-41-42.html> sayfasından erişilmiştir.
- Harries, K. (1999). *Mapping Crime: Principle and Practice*. US Department of Justice, Office of Justice Programs. Crime Mapping Research Center, Washington DC. 04 Aralık 2009 tarihinde <http://.policefoundation.org/indexmapping.html> sayfasından erişilmiştir.
- Holmberg, L. (2002). Personalized Policing: Results From a Series of Experiments With Proximity Policing in Denmark. *International Journal of Police Strategies and Management*, 3(1), 25.
- Jones, A., & Wiseman, R. (2006). *Community Policing in Europe: Structure and Best Practices: Sweden, France, Germany*. 14 Mart 2010 tarihinde <http://www.lacp.org/Articles-%20-%20Expert%20Our%20Opinion/060908-communityPolicingInEuropa-AJ.html> sayfasından erişilmiştir.
- Jones, A. A., & Wiseman, R. (2002). *Community Policing in Europe An Overview of practices, Approaches and Innovations in: Italy*. 22 Ağustos 2011 tarihinde <http://www.lacp.org/Articles-Expert-OurOurOpinion/CPinEurope/081002-Italy.html> sayfasından erişilmiştir.
- Kavgacı, H.İ. (1995). *Toplumsal Katılım ve Demokratik Değerler*. Ankara: Başbakanlık.
- Kavgacı, H. İ. (1997). *Demokratik Polislik Temel Yaklaşımlar*. Ankara: Maset.
- Kavgacı, H. İ., & Çınar, B. (1997). Mahalli İdarelerin Polis Üzerindeki Sorumlulukları: İngiltere Örneği. *İller ve Belediyeler Dergisi*, 624(52), 577-587.
- Kelling, G. L., & W. James (eds) (2000). *Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety*. New Jersey: Prentice Hall.
- Köknel, Ö. (2001). *Gençlik Suçları*. İstanbul: Altın.
- Kusov, M. A. (1997). *Determinants of Citizen Satisfaction With The Police The Effect of Residential Location*. Department of Sociology, Anthropology and Social Work, Central, Michigan University, Mount Pleasant, Michigan, USA.
- Lap, S. P. (1992). *Crime Prevention: Approaches, Practices and Evaluations*. 2 ed., Anderson, Ohio. s.29.

- Lurigio, A. J., & Skogan, W. G. (1994). Winning the Hearts and of Police Officers: An Assesment of Staff Perceptions of Community Policing in Chikago. *Crime&Delinquency*, 40(3), 315-330.
- Malatya Emniyet Müdürlüğü. (2010). *Toplum Destekli Polislik Çalışmaları 2009 Faaliyetleri*. Malatya: Malatya Emniyet Müdürlüğü.
- Marshall, J. (2008). *Zero Tolerance Policing*, 23 Aralık 2012 tarihinde http://www.ocsar.sa.gov.au/docs/information_bulletins/IB9.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Metin, İ., & Eraslan, F. (1994). *Türkiye’de Polislik ve Kişi Hakları*. İstanbul: İletişim.
- Ncpc. (2000). *National Crime Prevention Council: Program Ideas*. 9 Kasım 2012 tarihinde www.ncpc.org/program.html sayfasından erişilmiştir.
- Oliver, W. M. (2001). *Community Oriented Policing A Systematic Approach To Policing*. New Jersey: Prentice Hall.
- Özmen, F. (2001). *Demokratik Toplumlarda Suçu Önleme Yaklaşımları: Toplum Yönelimli Polislik*. 21.yy’da Polisin Eğitim Sempozyumu Bildirileri, Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara.
- Özyiğit, E., & Uslu, E. (1998). Bilgi Toplumunda Polis. *Polis Dergisi*, 4(14), 96-106.
- Palmer, F. G. (1998, Ekim). *Kanada’da Polis Eğitimi*. Uluslar arası Sempozyum: Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi, Polis Akademisi, Ankara.
- Pobail, T. P. (2005). Joint Committee on Justice, Equality, Defence and Women’s Rigts: Report on Community Policing. 22 Temmuz 2010 tarihinde <http://www.oireachtas.ie/documents/committees29thdail/committeereports2005/community - Policing - Report.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Reiner, R. (1992). *The Politics of the Police*. London: Oxford Univercity Pres.
- Saylı, M. (2001, Mart). *Dünyada Gelişen Teknoloji Yenilikler ve Türk Polis Teşkilatına Adaptasyonu*. 21.yy’da Polisin Eğitim Sempozyumu Bildirileri, Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara.
- Scarman, L. (1981). *The Brixton Disorders*. Report of an Inquiry by the Rt..Hon. the Lord Scarman. London: Her Majesty’s Stationery Office.

- Scott, J., Duffee, D. E. & Renauer, B. C. (2003). Measuring Police Community Coproduction. *Police Quarterly*, 4(6), 410-439.
- Seyhan, K. (2002). *Polislik ve Suçun Önlenmesi*. Ankara: Seçkin.
- Skogan, W. G., & Lurigio, A. J. (1994). Winning the Hearts and of Police Officers: An Assesment of Staff Perceptions of Community Policing in Chicago. *Crime&Delinquency*, 40(3), 167.
- Skolnick, J. H., & Bayley, D. H. (1986). *The New Blue Line: Police Innovations in American Cities*. New York: The Free Press.
- Sokullu, F. (1997). *Polis, Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi Polis Alt Kültürü ve İnsan Hakları*. İstanbul: Gümüş.
- Sözer, M. A. (2010). Toplum Destekli Polislik, Toplum, Suç ve Güvenlik. Ankara: Adalet.
- Şimşek, H. (2000). Toplum Destekli Polislik. *Polis Dergisi*, 2000 Yılı Özel Sayısı, 437-447.
- Şimşek, H. (2002). *Toplum Destekli Polislik*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Virta, S. (2002). Local Security Management-Policing Through Networks. *International Journal of Police Strategies and Management*, 2(1), 25.
- Weitekamp, E., Kerner, G. M., & Meier, U. (2003). Problem Solving Policing: Views of Citizens and Citizens, Expectations in Germany. *Social Work&Society*, 1(1), 74.
- Yomralıoğlu, T. (2000). *Coğrafi Bilgi Sistemleri*. Trabzon: Güven.
- Yön, H. (2001). Suçun Bilgisayar Ortamında Haritalanması ve Suç Analizinde Kullanılması. *Polis Dergisi*, 12(3), 29.
- Yörükoğlu, A. (2000). *Türkiyede Suçlu Gençler, Gençlik Çağı/Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunlar*. İstanbul: Özgür.
- Zhao, J. (1996). Why Police Organizations Change: A Study of Community Oriented Policing. Washington DC: Police Executive Research Forum.

EKLER

KARANLIK ELLER CEBİNE UZANMASIN BİLİNCİ TOPLUM GÜVENLİ YAŞAM ŞİFRENI PAYLAŞMA DOLADIRICIYA BULAŞMA

Cep telefonunuza "ödül kazandınız" şeklinde mesaj gönderenlere itibar etmeyiniz. Sızden faturasız hatlar için para alıp şifresini göndermenizi veya gelen mesajlara onay vermenizi isteyerek, faturanıza ücret yansıtıp sizi dolandırabilirler.

Alışveriş yaparken kredi kartınızı pos cihazından farklı bir cihaza okutturulup, okutturulmadığına dikkat ediniz.

Kart şifrenizi cüzdanınızda saklamayınız veya kart üzerinde herhangi bir yere kesinlikle yazmayınız. Kart şifrenizi ve kart numarasını kimseye paylaşmayınız.

Sahip olduğunuz banka kartlarınızı (kredi, maaş vb.) alırmaz şifresini; artan (123456), aynı sayılardan oluşan (11111) veya doğum tarihiniz (1985) olmayacak şekilde değiştiriniz.

İnternet ortamında tanıştığınız kişilere; şahsınız, aileniz, adresiniz, telefonunuz, işiniz ve kredi kartı bilgileriniz gibi şahsi konularda bilgi vermeminiz.

Alışveriş ve internet bankacılığı sitelerinden faydalananırken kimlik kartı, kullanıcı adı ve şifre bilgilerinizi gireceğiniz sayfanın adres çubuğu bölümünün; http:// yerine https:// ibaresiyle başlıyor olmasına dikkat ediniz.

İnternette tanıştığınız kişiler size zarar vermek isteyebilir.

Sanal ortamda yazıştığınız kişiler kendilerini olduklarından farklı tanıtarak, sizin güveninizi kazanıp, sizden farklı taleplerde bulunabilirler. Tanışma bahanesiyle buluşmak isterler veya evlerine davet ederler.

Unutmayın ki! Buluşmaya gittiğinizde, sizi gözükara bir suçlu bekliyor olabilir.

Alışveriş yapacağınız internet sitesini araştırarak güvenilirliğini kontrol ediniz. İnternet sitesini işleten şirkete ait adres ve telefon numaralarının listelendiğinden emin olunuz. İnternet alışverişlerinde bilinen, güvenilir internet sitelerini tercih ediniz.

KART ŞİFRENI CÜZDANINIZIN KİLİDİDİR

İTİBAR ETMEYİNİZ

BİLİNCİ TOPLUM GÜVENLİ YAŞAM

Bankamatikte şifrenizi girerken, elinizle tuşları gizleyip, şifrenizi kimsenin görmemesine dikkat ediniz.

Banka, bankamatik, postane, vergi dairesi gibi yerlerde kendilerini görevli olarak tanıtan ve size yardım etmek isteyen kişilere kesinlikle paranızı ve banka kartınızı emanet etmeyiniz.

Telefonunuzdan sizi arayarak kendisini savcı, hakim, polis, banka görevlisi ya da herhangi bir kamu görevlisi olarak tanıtip peşilli hikayeler uydurarak telefon hattına para göndermenizi veya hesaba havale yapmanızı isteyen şahıslara itibar etmeyiniz.

Bu şahıslar;
-Terör örgütüne yardımda bulunduğunuzu,
-Telefonunuzdan terör örgütü mensuplarının arandığını,
-Üst düzey kamu görevlilerin eşlerinin, tarafınızdan taciz ve tehdit edildiğini,
-Aile fertlerinizin terör örgütleriyle ilişkide olduğunu,
-Daha önce yaptığınız sağlık sigortasının priminin ödenmediğini ve kredi kartı bilgilerinizi vermediğiniz takdirde ceza geleceğini,
-Mesaj göndererek tatil, saat, cep telefonu vb. hediyeler kazandığınızı söyleyerek sizi dolandırmaya çalışanlara, itibar etmeyiniz

DEVLET GÖREVLİSİ TELEFONDA SİZDEN PARA, ALTIN, HESAP NUMARASI İSTEMEZ

İLETİŞİM BİLGİLERİMİZ

ANKARA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlüğü
Tel : 0312 303 58 20 - 16
Faks : 0312 303 58 19
E-posta : tdp@ankara.pol.tr
Web : tdp.ankara.pol.tr

ANKARA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

BİLİŞİM VE İLETİŞİM DOLANDIRICILIĞI

BİLGİLENDİRME BROŞÜRLERİ

TEDBİRLİ OL GÜVENDE KAL

Giriş veya zemin katta oturuyorsak pencerelerimize güvenlik kancaları taktırmalıyız. Bu tedbir, hırsıza zaman kaybettirecek ve vazgeçmesini sağlayacaktır.

Binalara eklenti olarak yapılan kısımlar, doğalgaz ve su tahliye boruların ile pencere ve balkon demirlerinin tırmanmayı kolaylaştırarak tarzda olmamasına dikkat ediniz.

timsah ağızlı kapı kilidi

Bir hırsızlık olayının mağduru olduğunuzda delilleri yok etmemek için hiç bir şey dokunmadan en kısa sürede 155'i arayınız.

HİRSIZA FIRSAT VERME KEŞKE DEME

bariyer sistemi

hazır kiti sistemi

çelik göbek

Anahtar göbeği deş çıkık değil onu çevreleyen aynalı ile aynı hizaya ya da daha içeride olmalıdır. Ayrıca anahtar göbeğini çevreleyen aynanın vidalarının dışarıdan görülmeyecek şekilde olmasına dikkat ediniz.

ANKARA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlüğü
Tel : 0312 303 58 20 - 16
Faks : 0312 303 58 19
E-posta : tdp@ankara.pol.tr
Web : tdp.ankara.pol.tr

BİLİNÇLİ TOPLUM GÜVENLİ YAŞAM

ANKARA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

EV DEN HİRSIZLIK

BİLGİLENDİRME BROŞÜRLERİ

BİLİNÇLİ TOPLUM GÜVENLİ YAŞAM

Kapı zili olan "Kim" olduğunu sorgulamadan iç ve dış kapılarımızı açmayınız. Aksi takdirde kendinizin veya komşularınızın hırsızlık şüphesi mağduru olabilirsiniz. Görüntülü diafon takıttırarak suretyle hem gelen kimselerden emin olabilirsiniz, hem de caydırıcı bir etki oluşturabilirsiniz.

Binalarınıza gelecek resmi görevli olduğunu belirten yalınlardan kimliklerini göstermelerini isteyiniz.

Kötü niyetli kimselerin binalarınıza girmek hırsızlık yapmalarını önlemek için bina giriş kapılarının her zaman kapalı olmasına dikkat ediniz. Ayrıca bina giriş kapılarının şifrelerini söylemeyiniz.

155'E YAPMIŞ OLDUĞUNUZ BİLDİRİMLER GİZLİ TUTULMAKTADIR.

Bina girişlerine kamera ve sensörlü ışık sistemleri yerleştirilerek güvenlik standartını yükseltiniz.

Kapı zillerine isminizin ilk harfini ve soy isminizi yazınız. Bu tedbirde kendinizin veya komşularınızın isimlerinin kullanılarak apartman kapısının açtırılmasının önüne geçebilirsiniz.

Posta kutularınızda posta gönderilerinizi biriktirmeyiniz. Böyle bir görüntü hırsıza uzun sürede evde olmadığınız izlenimini verir.

Giriş veya zemin katta oturuyorsanız, pencerelerinize demir parmaklık yaptırınız ve imkanınız var ise alarm sistemi taktırınız.

Evinizi hırsızlıklara karşı sigorta yaptırınız.

BİLİNÇLİ TOPLUM GÜVENLİ YAŞAM

Tanımadığınız ve güvenmediğiniz kişileri (satıcı, falci, dilenci vb.) evinize, apartmanınıza ya da iş yerinize almayınız. Şüpheli durumlarda 155'i arayınız. Aksi takdirde hem kendinizi hem de komşunuzu mağdur etmiş olursunuz.

Önce tanıyın sonra kabul edin!

Binanızdaki ve çevrenizdeki hareketliliklere duyarlı olup, şüpheli durumlarda vakit geçirmeden 155'i arayınız. Binalarınızın içinde ve çevresinde gördüğünüz ama tanımadığınız kimselere kim olduklarını sorunuz. Binalarınızın bahçesinde veya çevresinde gördüğünüz şüpheli araçların plakalarını alarak vakit geçirmeden 155'i arayınız. Şüpheli insanları tanımanız için komşularınızı iyi tanımlayınız. Komşularınız hakkında tanımadığınız kimselere bilgi vermeyiniz. Sosyal paylaşım sitelerinde komşularınız ve kendinizi hakkında bilgi paylaşımında bulunmayınız.

Unutmayınız ki; duyarlı bir komşu en iyi kilitlenenden daha güvenlidir.

